

ΛΕΚΛΗΓΙΟΣ
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΗΣ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

Γ Π Ο

Α. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ, Α. ΖΙΝΝΗ, Γ. ΚΑΡΑΜΗΤΣΑ.

ΤΟΜΟΣ Η΄.

ΤΥΧΟΣ ΙΑ΄, 223 Μ΄.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Γ. ΚΑΨΑΝΑΡΕΩΣ 221 ΣΤ΄.

(ΟΔΟΣ ΕΥΡΥΜΕΔΟΥ, — ΑΡΙΘ. 57.)

1870.

ΑΕΚΛΗΓΙΟΣ

ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

Α. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ, Α. ΖΙΝΝΗ, Γ. ΚΑΡΑΜΗΤΣΑ,

ΤΟΜΟΣ ΟΥΔΟΥΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Γ. ΚΑΣΣΑΝΑΡΕΩΣ καὶ ΣΥΓ.

(ΟΔΟΣ ΕΥΡΗΣΙΑΣ. — ΑΡΙΘ. 87.)

1870.

ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.

Ο ΕΝ ΤΡΙΝΟΒΕΙ ΒΕΛΓΟΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΤΥΦΟΣ.

ΥΠΟ Α. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ.

Κατὰ παράδοσιν μόνον γνωρίζω ὅτι ὁ ἐπιδημικὸς τύφος ἐνέσκηψεν εἰς Ναύπλιον τῷ 1824, ὅπου ἕνεκα τῆς ἐπαναστάσεως πολλὰ οἰκογένεια συνεσωρεύθησαν καὶ περιεκλείσθησαν ἀθρόοι εἰς τὰ ἰσχυρὰ φρούρια τοῦ τῆς ἐπιδημίας ταύτης μέρους καὶ θεράπων ἰατρὸς ὑπῆρξεν ὁ φιλέλληνας καὶ φιλόφρων Βαίλλυ, Γάλλος, ἐνθερμὸς ὁπαδὸς τοῦ Broussais καὶ τῆς φυσιολογικῆς καλουμένης σχολῆς, ὅστις, κατὰ τὴν ἀστείαν ἔκφρασιν τοῦ μακρίτου καθηγητοῦ ἡμῶν Α. Γ. Λευκίου, διὰ τῆς θεραπευτικῆς αὐτοῦ μεθόδου, ἔχουσε πλεῖστον Ἑλληνικὸν αἷμα, παρ' ὅσον ἐχέθη ἐκ τῶν τραυμάτων τοῦ κατὰ τῶν Τούρκων πολέμου. Ὅτε κατὰ τὰ ἔτη 1855 καὶ 1856 ὁ τύφος ἀνεπτύχθη εἰς τὸν Γαλλικὸν στρατὸν τῆς Κριμαίας καὶ εἰς τὰ Νοσοκομεῖα Κωνσταντινουπόλεως, οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀνεφάνη, οὐδ' εἰς αὐτὸν τὸν στρατὸν τῆς Κατοχῆς ἐν Πειραιεὶ μετεδόθη, μολονότι συνάφειά τις καὶ ἐπιμειξία ἐξηκολούθει εἰς διαφόρους φρουρὰς τῆς Ἑλλάδος, τῶν ὁποίων διεβόητα τὸ στρατιωτικὸν θεραπευτήριον καὶ Νοσοκομεῖον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1846, οὐδέποτε ἀπήντησα τὸν κυρίως τύπον (ἐξάνθηματικὸν ἢ κοιλιακὸν), ἀλλὰ τὸν ἐλογενῆ τύπον, ἢ ἐλογενῆ τυφοειδῆ πυρετὸν ὀνομασθέντα, ὅστις εἶναι πυρετὸς ὑποσυνεχῆς ἢ ὑψίστος μετὰ κωκῆθων συμπτωμάτων καὶ ἐνίοτε μετὰ συμπτωμάτων γαιωρῶν, τυφοειδῶν εἰς τὰς παρελπίους, μᾶλλον πόλεις καὶ κόμεις φαινόμενης

και εν καιρῷ ἐπιδημιῶν τῶν ἐλογενῶν πυρετῶν, ἄνευ ἐξανθή-
ματος), ἄνευ ἀλλοιώσεων τῶν ἐντερικῶν ἀδένων. Ἐξ ἰδίας πα-
ρατηρήσεως δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ
Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ὁ ἐξανθηματικὸς ἢ πετεχειώδης τύπος
ἐνεφανίσθη τὸ πρῶτον ἐπιδημικῶς ἐν Καρπενησίῳ κατὰ τὸν χει-
μῶνα τοῦ ἔτους 1866 — 1867, ὅτε μετὰ τὴν προσφυγὴν
πολλῶν Κρητικῶν οἰκογενειῶν ἕνεκα τῆς ἐν Κρήτῃ ἐπανα-
στάσεως, ἐξεβράγη περὶ τὴν Ὀροθετικὴν γραμμὴν καὶ ἡ μι-
κρὸν διαρκέσασα ὠσεστικὴ ἐξέγερσις· ταύτης δὲ διαρκούσης
ἔτι, ἀπεστάλην κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ 1867 εἰς Καρπενήσιον,
ἔπου τυφώδης νόσος εἶχεν ἐνακλήψῃ εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Θερα-
πευτήριον καὶ τὸν φρουροῦντα λόχον, πάντες δὲ οἱ οἰκιστὴς
στενὴν συνάφειαν λαβόντες, ὡς ὁ ἰατρὸς τῆς πόλεως, οἱ νοσο-
κόμοι αἱ πλύστραι τοῦ Θεραπευτηρίου εἶχον προσβληθῆ ὑπὸ
ταύτης· ἡ νόσος δὲν εἶχεν ἐκταθῆ εἰς τὴν πόλιν, εἰς δὲ τὰ
περίχωρα καὶ καθ' ὅλην τὴν ὄροθετικὴν γραμμὴν τῆς ἀνατο-
λικῆς Ἑλλάδος ἔμαθον ὅτι εἶχον παρατηρηθῆ σποραδικῶς τυ-
φοειδῆ νοσήματα· μετὰ τὴν ἀκριβῆ παρατήρησιν τῶν ἐν τῷ
Στρατιωτικῷ Θεραπευτηρίῳ Καρπενησίου νοσηλευμένων στρα-
τιωτῶν (παρ' οἷς ἐκτὸς τῶν ἄλλων τυφικῶν συμπτωμάτων
ἐπαρουσιάζετο καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν ἐξάνθημα) καὶ τὴν νε-
κροψίαν ἐνὸς ἀποβιώσαντος, ἐπίσθη ὅτι ἡ νόσος ἦν ὁ πετε-
χειώδης τύπος, καὶ ἐξέθηκα τὰ περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον
τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος.

Ἡ τοῦ Καρπενησίου ἐπιδημία ἔληξεν ἐντὸς τοῦ Μαΐου 1867,
ἀλλὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος 1868 ἐπαρουσιάσθη καὶ ἐν Ἀθήναις ὁ
ἐξανθηματικὸς τύπος, ὡς ἔμαθον, ἰδίως εἰς τὰς Κρητικὰς οἰ-
κογενεῖας· οὐδεμίαν ὅμως μέχρι σήμερον ἐπιστημονικὴν ἔκθεσιν
ἢ πληροφορίαν ἐδημοσίωθη.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰανουαρίου ἐνεστῶτος ἔτους (1874) ὁ ἐξαν-
θηματικὸς τύπος ἐπέσηψεν ἐπιδημικῶς καὶ πάλιν ἐν ταῖς φυ-
λακαῖς Τριπόλεως· οἱ ἰατροὶ τῆς πόλεως ταύτης ἰσχυρίζονται
ὅτι ἀπὸ τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ Δεκεμβρίου π. ἔ. παρε-
τήρησαν σποραδικὰ τινὰ παραδείγματα εἰς τὰ περίχωρα (δῆ-

μον Τεγέας) καὶ εἰς τὰς ἀκαθάρτους καὶ πενιχρὰς τῆς πό-
λεως συνοικίας· παραδέχονται δὲ συγχρόνως ὅτι ἡ νόσος ἐγεν-
νήθη εἰς τὰ χωρία, ἔπου ἄνθρωποι καὶ ζῶα διαιτῶνται ἐντὸς
τοῦ αὐτοῦ ἰσογείου δωματίου, καὶ ἕνεκα τοῦ χειμῶνος συσ-
σωρευόμενοι ἐν αὐτῷ, ἀποκρίνουσιν ἀναγκαιῶς ζωϊκὰς ἀναθυ-
μιάσεις, ἰδιοτρόπως παραγούσας τὸ νοσογόνον τοῦ τύπου
μίαςμα.

Ὅπως δὴποτε αἱ φυλακαὶ Τριπόλεως, περιλαμβάνουσαι δια-
κοσίους περίπου ὑπόδικους κακῶς τρεφομένους καὶ συσσωρευο-
μένους ἐν μικροῖς καὶ ἰσογείοις Ὀκλάμοις, εἰς ἕκρον ρυπαρῶς
βιοῦντας, ὑπῆρξεν ἡ ἔστις, ἐν ἣ τὸ νόσημα ἀνεπτύχθη καὶ
ἐπετάθη ἰδίως κατὰ τοὺς μῆνας Φεβρουάριον καὶ Μάρτιον, καὶ
ἀπὸ τῆς ὁποίας μετεδόθη καὶ ἀλλαχοῦ. Αἱ ἀρμόδιαι ἀρχαί, θέ-
λουσαι ἀφ' ἐνὸς νὰ παράσχωσι τὰς ἀναγκαίας περιποιήσεις εἰς
τοὺς νοσοῦντας ὑπόδικους, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐνεργήσωσιν ἀ-
ραιώσιν τινὰ, εἰς τινὰς μὲν παθόντας ἐπέτρεψαν νὰ νοσηλευ-
θῶσιν εἰς ἰδιωτικὰς οἰκογενεῖας, ἄλλους εἰσήγαγον εἰς τὸ στρα-
τιωτικὸν Θεραπευτήριον, καὶ ἐκ τῶν μὴ πασχόντων ἀπέστει-
λάν τινὰς εἰς τὰς φυλακὰς Ναυπλίου καὶ εἰς ἄλλα μέρη· εἰς
πάσας τὰς οἰκίας Τριπόλεως, ἔπου μετεκομίσθησαν νοσοῦντες
ὑπὸ τύπου ὑπόδικοι, ἔπαθον μετὰ ταῦτα καὶ οἱ πλείονες τῶν
ἐν αὐταῖς κατοικούντων ἰδιωτῶν. Ἄρτοποιός, ξενίσας ὑπόδικον
ὕγιᾶ ἐκ τῶν φυλακῶν, ἔπαθε τύφον. Ἄξιον σημειώσεως εἶναι
ὅτι οἱ τὰς φυλακὰς φρουροῦντες στρατιῶται, καίτοι διὰ μι-
κρὰς ἀκαθάρτου αὐλῆς χωριζόμενοι ἀπὸ τῶν Ὀκλάμων τῶν φυ-
λακῶν καὶ ἀναπνέοντες ἐν μέρει τὸν ἐξ αὐτῶν μεμολυσμένον
ἀέρα, μὴ ἀναμιγνύμενοι ὁμοῦ στενωῶς μετ' αὐτῶν, δὲν ἔπαθον
ὑπὸ τῆς νόσου μέχρι τέλους Φεβρουαρίου. Μετεδόθη δὲ ἡ νό-
σος εἰς τὸν στρατὸν κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον· περὶ τὰ τέλη Ἰα-
νουαρίου, κατ' αἰτήσιν τῆς Βισαγγελείας, εἰσήχθη εἰς τὸ στρα-
τιωτικὸν Θεραπευτήριον ὑπόδικος πάσχων ὑπὸ τύπου καὶ ἐπι-
μίαν μόνον ἡμέραν νοσηλευθείς ἐτελεύτησεν περὶ τὴν 10 Φε-
βρουαρίου καὶ ἄλλος ὑπόδικός, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νοσήματος πά-
σχων ἀπεστάλη εἰς τὸ Θεραπευτήριον, ἔπου νοσηλευθείς ἐπι-

δεκαπέντε ημέρας έτελεύτησεν· κατὰ τὸ διάστημα τῆς νοσηλείας τοῦ τελευταίου τούτου ἤρχισαν νὰ προσβάλλωνται ἀλλεπαλλήλως οἱ νοσοκόμοι, ὁ ἐπιστάτης τοῦ Θεραπευτηρίου καὶ ἄλλοι τῆς φρουρᾶς στρατιῶται, ὥστε ἐντὺς τοῦ Φεβρουαρίου προσεβλήθησαν ἑπτὰ, κατὰ Μάρτιον δὲ εἴκοσι.

Ὁ τύφος μετεδόθη καὶ εἰς τὰς ἐν Ναυπλίου φυλακὰς διὰ τῶν ὑποδικῶν, οὓς μετέφερον ἐκ Τριπόλεως, ἀλλὰ δὲν ἐξετάσθη οὔτε εἰς τὸν φρουροῦντα στρατὸν, οὔτε εἰς τὴν πόλιν· μόνοι οἱ ἄμωσον καὶ διαρκῆ συγκοινωνίαν λαβόντες προσεβλήθησαν, ἦτοι δύο ἰατροί, (εἷς ὧν ὁ εἰς ἀπεβίωσε) καὶ νοσοκόμοι ἢ συγγενεῖς περιποιηθέντες ἐν τῷ νοσοκομείῳ τοὺς ὑπὸ τύφου πάσχοντας συγγενεῖς των.

Συνέπεια συντόνου μερίμνης ὑπὲρ τῆς ὑγείας τοῦ στρατοῦ ὑπέβλεψεν ἡ ὑπὸ τοῦ Ἰπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ἀποστολή μου εἰς Τρίπολιν περὶ τὰ τέλη τοῦ Μαρτίου, πρὶν τὸν σκοπὸν τοῦ ν' ἀναζητηθῶσι τὰ αἷτια τῆς νόσου καὶ προταθῶσι κατὰλληλα προφυλακτικὰ μέτρα πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινουῦ. Κατὰ τὸ ὀλιγόημερον διάστημα τῆς ἐκεί διαμονῆς μου ἐπισκεφθῆναι πάντας τοὺς ὑπὸ τύφου πάσχοντας ἐν τῷ Θεραπευτηρίῳ καὶ τῇ πόλει καὶ ἐνήργησα, ἐνώπιον καὶ τινῶν ἰατρῶν τῆς πόλεως, δύο νεκροφίλας ἐπὶ στρατιωτῶν· μέχρι τῆς ἀφιξέσεώς μου οὐδεμία νεκροτομή εἶχαν ἐτελεσθῆ οὔτε πρὸ ἰδιώτη οὔτε παρὰ στρατιώτη καὶ δι' ἔλλειψιν μέσων καὶ ἰδίως διότι εἰς τὰς ἐπαρχίας δὲν ἐπιτρέπεται ὑπὸ τῶν συγγενῶν τοῦ ἀπεβιώσαντος. Προτιθέμενος τὴν ἀφήγησιν ὕσων ἀντελήφθην, ὑπὸ πρακτικὴν ἔποψιν, δὲν δύναμαι νὰ παραλείψω θεωρητικὰ τινὰ ζητήματα μεγάλῃ ἔχοντα σχέσιν καὶ ἐπιβροῆν ἐπὶ τοῦ σκοπούμενου· καὶ πρῶτον ὡς πρὸς τὰ αἷτια τῆς νόσου.

Πῶς ἐγεννήθη ἐν Τριπόλει ὁ ἐξανθηματικὸς τύφος;

Δύο ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ αἱ περὶ γενέσεως τοῦ τύφου ἰδέαι· ἡ πρώτη παραδέχεται τὴν αὐτόματον γένεσιν αὐτοῦ, ἡ δευτέρα πρæσβεύει τὴν διὰ σπέρματος ἀπορριπτικῆς, ὅπως ἐπὶ τῆς ἰλαρᾶς καὶ τῆς εὐλογίης ὁμοίως τῆς πρώτης, ὁ παρατηρήσας τὸν τύφον τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου, ἀρχίατρος τοῦ

Γαλλικοῦ στρατοῦ Baudens, λέγει· «ὁ τύφος γεννᾶται ἐκ τῆς ἀθλιότητος, τῆς ἀθροίσεως καὶ συσσωρεύσεως ἐν ταῖς φυλακαῖς, τοῖς πλοίοις, τοῖς στρατοπέδοις, τοῖς νοσοκομείοις· δύναται τις νὰ προκαλέσῃ τὴν γένεσιν καὶ ἀποσβέσιν του κατὰ θέλησιν· ἀπαξ γεννηθεὶς αὐτομάτως ὑπὸ τῷ κράτος τῶν εἰρημένων αἰσίων, ὁ τύφος μεταδίδεται ἀκολουθῶς διὰ τῆς μίανσεως (infection)». Ὁ Boudin (Traité de Géographie et Statistique medicale τόμος 2 σελ. 436) λέγει· οὐδὲν ὀλοῦν φρονούμεν ὅτι ἡ ἀθλιότης, αἱ στέρσεις, ἡ συσσωρεύσις, μόναι καθ' ἑαυτὰς, δύναται νὰ γεννήσῃσι τὸν τύφον, ὅπως δὲν δύναται νὰ γεννήσῃσι τὴν ἰλαρὰν ἢ τὴν εὐλογίαν. Καθὼς δὲ διὰ τὰς δύο τελευταίας ἀπαιτεῖται σπέρμα, οὐασδήποτε φύσεως, οὕτω κατὰ τὴν γνώμην μας εἶναι ἀπαραίτητον σπέρμα ἵνα παραγάγῃ τὸν τύφον· δὲν παραδεχόμεθα ἐπιμένον αὐτόματον τύφον». Εἰς ἀναφῆσιν δὲ τῶν ὑπὸ τοῦ Baudens γεγραμμένων προσθέτει ὅτι πρὶν ὁ τύφος ἐπετέγη τὰς καταστραφᾶς αὐτοῦ εἰς τὸν Γαλλικὸν στρατὸν τῆς Κριμαίας, ἐπεκράτησεν εἰς Ταυρῶνα κατὰ Μάρτιον τοῦ εἰους 1855, ἔθεν ἀδύνακτο νὰ μεταβῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Κριμαίαν. Ὁ Griesinger (Traité des Maladies infectieuses, traduit par le Dr. Lemaitre σελ. 154 § 154) λέγει ὅτι «ἐνώπιον τῆς βεβαιότητος τῆς κολλητικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τύφου καὶ τῆς ἀφανεῖας τῶν ἄλλων αἰτίων τινὲς Παθολόγοι (Bartoloni, Davidson etc.) ἀπέδωκαν τὴν γέννησιν του εἰς μόνον καὶ σταθερὰν τὴν ἀνάληψιν εἰδικοῦ μιάσματος· ἄλλοι παραδέχονται τὴν αὐτόματον ἀνάπτυξιν τῆς νόσου, ἦτοι παραγωγὴν δηλητηρίου μὴ εἰσοχημένου ἔξωθεν, ἀλλὰ γεννημένου ἐκ τῆς διαφθορᾶς τοῦ ἀέρος, ἢ ἐμποιεῖ ἡ συσσωρεύσις πολλῶν ἀνθρώπων εἰς χώρους μὴ εὐαερούς· ἐπιμένοντες κατὰ μὲν τοὺς αὐτοματιστάς ἢ συσσωρεύσεις εἶναι ἡ ἀληθὴς τῆς νόσου αἰτία, ἐνῶ κατὰ τοὺς ἄλλους, εἶναι τὸ μέσον τῆς διαδόσεως τοῦ μολύσματος». Δύσκολόν εἶναι ν' ἀποφανθῇ τις μετὰ βεβαιότητος· ὅλος ὁ κόσμος συμφωνεῖ ὅτι ἀπλή καὶ βραχεῖα συσσωρεύσις ἀνθρώπων ὑγιῶν δὲν παράγει τὴν νόσον· ἡ ἀνάπτυξις τῆς εἰ-

ναι ἰδίως δυνατὴ ὑπὸ περιστάσεις ἀντικειμένης εἰς τὴν ὑγιεινὴν, ὡς π. χ. ὅταν πρόκηται περὶ ἀτόμων νοσοῦντων, ἐξητλημένων ὑπὸ τοῦ κίπου τοῦ ψύχους καὶ τῶν στερῶσεων, ἀκαθάρτων κλ. Ὁ Murchison ἀναφέρει ἀριθμὸν τινα παραδειγμάτων, τὰ ὁποῖα καὶ τοὶ μὴ ἐντελῶς πειστικὰ καὶ ἀπρόσβλητα, ἐν συνόλῳ πιθανολογοῦσι τὴν γνώμην τῆς αὐτομάτου γενέσεως. Ἰπάρχουσι ἄλλως ἐπιδημῆσαι εἰς μεμονωμένους τόπους, (ὡς εἰς πλοῖα καὶ φυλακὰς) ὅπου ἀπίθανος λίαν φαίνεται ἡ εἰσγωγή τοῦ μολύσματος ἢ σπέρματος ἐξωθεν ἀπίθανος ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ ὑπόθεσις ὅτι τὸ σπέρμα ὑπνότητι ἐπιμακρῶν σειρῶν ἐτῶν καὶ διὰ μιᾶς ἀναπτύσσεται εἰς τὰ στρατόπεδα καὶ τὰ νοσοκομεῖα. Ἰπάρχουσι δὲ προσέτι ὡς φαίνεται καὶ παραδείγματα σποραδικοῦ τύπου, ἄνευ πηγῆς κολλητικῆς. φερόμεθα ὅθεν λέγει ὁ Griesinger νὰ παραδεχθῶμεν διὰ τὸν ἐξανθηματικὸν τύπον οὐ μόνον τὴν ἐκ τῆς κολλητικότητος, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐξ ἄλλης αἰτίας γένεσιν· δὲν εἶναι δὲ εἰσῆτι ἀποδεδειγμένον ὅτι ἡ συσσώρευσις καὶ λοιπὴ περιστάσις εἶναι ἡ ἀληθὴς καὶ ἄμεσος τῆς νόσου αἰτία, ὥστε ἡ μέχρι σήμερον θετικῶς γνωστὴ πρωτίστη πηγὴ τοῦ ἐξανθηματικοῦ τύπου, εἶναι ἡ ἐξ ἀποστάσεως κολλητικότης.

Καὶ οἱ ἰατροὶ Τριπόλεως, ὑπὸ τῶν εἰρημένων λόγων τῶν αὐτοματιστῶν ἐμφορούμενοι, παρεδέχθησαν αὐτόματον τὴν γένεσιν τοῦ ἐν Τριπόλει τύπου καὶ τὴν μετὰ ταῦτα διὰ τῆς κολλητικότητος διάδοσιν αὐτοῦ εἰς τὰς φυλακὰς. Ἀλλ' ὅπως λίαν λογικὸν εἶναι νὰ πιστεύωμεν τὸ δυνατόν τῆς αὐτομάτου γενέσεως· δὲν συμφωνοῦμεν ὅμως προκειμένου περὶ τῆς ἐπιδημίας Τριπόλεως καὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχοντος ἤδη τύπου. Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἐξανθηματικὸς τύπος ἀπὸ τεσσάρων ἤδη ἐτῶν ἀνεφάνη εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τῆς τελευταίας Κρητικῆς ἐπαναστάσεως, ὅτε ἤρξατο ἡ μεγάλη μετανάστευσις τῶν Κρητικῶν οἰκογενειῶν καὶ διασκορπίσις αὐτῶν καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, ὅτι ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐποχῆς ἐνεφανίσθη τὸ πρῶτον ἐν Καρπενησίῳ ἐπιδημικὸς κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ ἔτους 1866—1867, ὅτι καὶ πάλιν ἐπαρουσιάσθη σποραδικὸς

ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ 1868 ἰδίως εἰς τὰς Κρητικὰς οἰκογενεῖας, διέλιπε δὲ μόνον πέρυσιν ἵνα ἐμφανισθῇ καὶ ἐφέτος· ἐπιδημικὸς εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἐὰν ἀναμνησθῶμεν συγχρόνως τὰ ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων γραφέντα ὅτι ὁ Τουρκοαιγυπτιακὸς στρατὸς ἐν Κρήτῃ ἐμαστιζέτο ὑπὸ ἐπιδημικοῦ νοσήματος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς μεταναστεύσεως, ἴδεν δικαιοῦμεθα μετὰ μείζονος πιθανότητος νὰ εἰκάσωμεν ὅτι ὁ ἀπὸ τοῦ 1824 μηδέποτε ἐμφανισθεὶς ἐν Ἑλλάδι τύφος, εἰσήλθεν εἰς αὐτὴν μετὰ τῶν Κρητικῶν οἰκογενειῶν ἐν σπέρματι ἀναπτύχθεντι κατόπιν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ὅπου ὑπεβοήθησεν ἡ συσσώρευσις, ἡ θλιβότης τοῦ βίου, ἡ ἀκαθαρσία καὶ λοιπὰ εὐμενεῖς περιστάσεις·

Σημειωτέον ὅτι κοινὰι περιστάσεις εἰς τὰς ἐπιδημίας Καρπενησίου καὶ Τριπόλεως ὑπῆρξαν 1) ἡ γεωγραφικὴ θέσις· ἀμφότεραι αἱ πόλεις κείνται ἐν ὄροπεδίῳ, ἢ λεκάνῃ ὑψηλῆ περικυκλουμένη ὑπὸ κορυφῶν ὄρεων· 2) ἡ ἀκαθαρσία καὶ συσσώρευσις πολλῶν ἀνθρώπων εἰς δωμάτια στενὰ καὶ κακῶς ἀερισζόμενα, τῶν μὲν νοσοῦντων ἐν τῇ στρ. θεραπευτηρίῳ καὶ στρατῶν Καρπενησίου, τῶν δὲ νοσοῦντων καὶ ὑγιῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς Τριπόλεως· 3) ἡ ὥρα τοῦ ἔτους· ἀμφότεραι αἱ ἐπιδημῆσαι ἀνεπτύχθησαν κατὰ τοὺς αὐτοὺς μῆνας τοῦ χειμῶνος· ἀλλ' αἱ περιστάσεις αὗται, καὶ τοὶ πολλάκις ἢ καὶ κατ' ἔτος ἐπικυκλῶνται, δὲν ἐπήρκεσαν ὅμως μόναι νὰ γεννήσωσι τὸν ἐξανθηματικὸν τύπον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν καὶ ἡμεῖς ἐγεννήθημεν·

Ἐίπομεν ἀνωτέρω ὅτι ὁ τύφος εἶναι νόσος μολυσματικὴ ἢ κολλητικὴ, ἐξαπλουμένη διὰ τῆς ἀπὸ πάσχοντος εἰς ὑγιᾶς ἄτομον μεταδόσεως. Ὁ Griesinger (ουιντ. σιέ) λέγει εὐπρόχει γεγονὸς, ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας, ὅτι ὁ ἐξανθηματικὸς τύφος εἶναι νόσος ἐξόχως κολλητικὴ, (eminentièr contagieuse). Ὁ Baudens, ὑποδιαιρῶν τὸν τρόπον τῆς μεταδόσεως, προσθέτει· «ὁ τύφος ἀπαξ γεννηθεὶς αὐτομάτως, μεταδίδεται κατόπιν διὰ τῆς μίανσεως (infection) . . . ἀλλ' εἴτε μίανσις, εἴτε κολλητικότης (contagion) ὑπάρχει, πιθανῶς ἀμφότερα

συνάμα, τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι τὸ αὐτό· ἡ μίανσις ἥτις λαμβάνει τὸ πλείστον μέρος, εἶναι φοβερωτέρα τῆς κολλητικότητος, διότι εἰς τὴν πρώτην ἀρκεῖ ν' ἀναπνεύσῃ τις τὸν ὑπὸ τῶν τυφικῶν μωμολυσμένον ἀέρα ἕνα πᾶθος, ἐνώ εἰς τὴν δευτέραν δύναται νὰ προφυλαχθῆ ἀποφεύγων νὰ προσφύσῃ (loucher)»

Ἐάν παραδεχθῶμεν τοὺς τρόπους τούτους τῆς μεταδόσεως, πιστεύομεν ὅτι ἡ νόσος μεταδίδεται μᾶλλον διὰ τοῦ δευτέρου ἢ τοῦ κολλητικότητος, ἥτις συνεπάγει καὶ τὸ πρακτικὸν συμπέρασμα τῆς προφυλάξεως. Εἰς τὴν ἐπιδημίαν Καρπενησίου ἔπαθον ἰδίως οἱ λαβόντες· ἔμεσον σχέτιν καὶ στενοτέρην ἐπιμιξίαν μετὰ τῶν ἐν τῇ Νοσοκομίᾳ τυφικῶν, οἷον ἰατροῦ, νοσοκόμου, καὶ πλύντριαι· εἰς Τρίπολιν, οἱ τὰς φυλακὰς φρουρῶντες στρατιῶται, καίτοι ἀναπνέοντες πλεον τοῦ μὴνίς τὸν αὐτὸν σχεδὸν ἀέρα, δὲν ἔπαθον· ὁ στρατὸς προσεβλήθη τελευταίον, ὅταν ἐν τῇ στρατιωτικῇ θεραπευτηρίᾳ ἀνεμίχθη στενότερον μετὰ τῶν νοσηλευομένων τυφικῶν ὑποδίκων· εἰς Ναύπλιον ὡσαύτως ἔπαθον ἰατροί, νοσοκόμοι καὶ οἱ μετὰ τυφικῶν συνοικοῦντες ἢ λημβάνοντες ὑποκείμενους στενήν πρὸς αὐτοῦ· ἀνάμιξιν· οἱ τὰς φυλακὰς Ναυπλίου φρουροῦντες στρατιῶται καὶ τὸν ἐξ αὐτῶν ἀέρα ἀναπνέοντες, ἀλλὰ μὴ στενῶς ἀναμιχθέντες, οὐδέ ὡς ἔπαθον· οὔτε οἱ πολῖται οἱ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἔχοντες τὰς φυλακὰς καὶ πλησιέστατα οἰκισθέντες. Πισθόμη δὲν, χωρὶς ν' ἀποκλείσω ὀλοτελῶς τὸ δυνατὸν καὶ τῆς διὰ μίανσεως μεταδόσεως, ὅτι εἰς τὴν παρ' ἡμῖν τύφον ἑλάχιστον μέρος· ἔλαβεν ἡ μίανσις (infection), τὸ πλείστον δὲ ἢ τὸ ὅλον ἢ κολλητικότητι· καὶ ἐπομένως συμπεραίνω ὅτι θρεψόμεν νὰ συμβουλεύωμεν ὡς κύριον προφυλακτικὸν μέτρον κατὰ τοῦ τύφου τὴν ἀποφυγὴν τῆς προσφύσεως ἢ στενῆς ἐπιμιξίας καὶ τὴν ἀπομόνωσιν τῶν τυφικῶν· φρονῶ δὲ ὅτι ἡ πορὰ μέλλουσι τοῦ μέτρου τούτου συνετέλεσεν εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ νοσήματος, οὐ μόνον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐπαρχίαν Τριπόλεως, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς φυλακὰς Ναυπλίου, καὶ εἰς τὰς φυλακὰς Σπάρτης, ὡς ἔμαθον τελευταίον.

Συμπτώματα καὶ πορεία τῆς νόσου.

Ὁ Τύφος εἰσβάλλει, ὡς βλαβ. αἱ πυρετικαὶ νόσοι, δι' ἀδικησεῖς, κοπώσεως, κεφαλαλγίας ἀξονόσεως, ὀλίγων φρικιασίων ἢ βίγους καὶ πυρετοῦ ταχέως ἐπιτεινομένου· κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας οὐδεμίαν ἐντόπισιν φαίνεται· τὸν κνηστὸν ὑφέσεις τοῦ πυρετοῦ, καὶ ἐκνάλυψις τῶν φοιτιάσεων παρέχουσι τοιαύτην ἐμοιότητα πρὸς τοὺς ἐλογνεῖς· ὑφεσίμους πυρετοῦς, ὅτε δύναται ὁ ἰατρὸς νὰ διατελῆ πεποιθὼς ὅτι περὶ τοιαύτου πρόκειται μέχρις οὗ ἐμφανισθῆ τὸ ἐξάνθημα καὶ τὰ λοιπὰ τυφώδη φαινόμενα. Κατὰ τὴν εἰς Ναύπλιον διάβασίν μου, ἀφοῦ εἶδον τοὺς ἐν τῇ πόλει τυφικοὺς, ἐπεσεσφύθη τὸν Κ. Νομόρχην, καὶ ἐσύστησα αὐτῷ νὰ μὴ ἀποστελῆ εἰς τὰς φυλακὰς Κερκύρας καταδικασθέντας, οὗς ἠτοίμοζεν, καθ' ἕσπον θέλουσιν μεταδόσει καὶ ἐκεῖ τὴν νόσον· εἰς ἀπάντησιν ὁ Κ. Νομόρχης μὴ ἀνέγνωσε δύο ἐκπνευτικὰς ἐκθέσεις τοῦ ἰατροῦ τῶν φυλακῶν τῶν κατὰδικῶν, ἰσχυρίζόμενος ὅτι δὲν ὑπάρχει τύφος, ἀλλὰ πυρετοὶ ἐλογνεῖς ὑπερσυνεχεῖς, ἢ ὑφέσιμοι μετὰ ὀνομαστικοῦ κατὰλόγου τῶν νοσημάτων· μετέβην εἰς τὰς φυλακὰς μετὰ δύο ἰατροῦν, καὶ ἀνεῦρον μετὰ αὐτῶν δύο φέροντες τὸ χαρακτηριστικὸν ἐξάνθημα τοῦ τύφου, τοὺς δὲ λοιποὺς εἰς διάφορα τῆς νόσου στάδια ἀλλ' ἄλλου ἐξάνθηματος.

Τὰ μετὰ τὸν πυρετὸν παρουσιαζόμενα συμπτώματα εἰσὶν ὑγρότης τῶν ὀφθαλμῶν μετὰ κορύζης, εἰς βελήμων πολὺ μικρότερον τῆς ἰλιχθῆς, βλεξὶ ὀλίγη, ἀσήμαντος μὴ ἐπισύρουσα τὴν προσαχλὴν τοῦ ἰατροῦ· καὶ ἕως ἐάν ἀρραστή τὴν θώρακα, δύναται ν' ἀνεύρῃ που συρίζοντας ἄπισθεν ἰδίως καὶ κατὰ τὴν βᾶσιν τῶν πνευμόνων, οἷτινες ταχέως μετατρέπονται εἰς λεπτοὺς ὑποτρίζοντας· συνέπεσε ν' ἀρρασθῶ τυχαίως τυφικοῦ, περὶ τὴν 6—8 ἀπὸ τῆς εἰσόδου τῆς νόσου ἡμέραν πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἐξάνθηματος ἢ ἐν τῇ ἐξάνθησει, καὶ ἀνεῦρον τοὺς ὑποτρίζοντας βόγγους, εἰθ' οὔτε ὑπόνοιαι ὑπῆρχεν ἕνεκα τῆς ἐντελοῦς ἐλλείψεως τῆς βηχῆς. Συγχρόνως δὲ καὶ ἄλλα συμπτώματα παρουσιάζονται ἀπὸ μέρους τῆς κεφα-

λῆς καὶ τῆς κοιλίας· ζάλη, βῆρος καὶ πόνος τῆς κεφαλῆς, δυσφορία καὶ ἀϋπνία, ἀδιαφορία καὶ ἀπάθεια τῆς φυσιογνωμίας, κατ' ὀλίγον παραληρήματα ἐλαφρὰ, ἐκλυσις τῶν μυϊκῶν δυνάμεων ἀφ' ἑτέρου ἢ γλῶσσα ἐρυθρὰ κατὰ τὰ ἄκρα καλύπτεται ὑπὸ λευκοῦ ἢ λευκοφαίου ἐπιχρίσματος εἰς τὸ μέσον, παχέος καὶ βαθμηδὸν λαμβάνοντος φαῖον κιτρινίζοντα ἢ μελανόφαιον χρωματισμὸν, ὑγρὰ δὲ κατ' ἀρχὰς ἐκραινεται κατόπιν πλήρης ἀνορεξία ἀπ' ἀρχῆς· μετὰ τῆς δυσφορίας βῆρος τοῦ στομάχου καὶ πόνος κατὰ τὴν ἐπίθλιψιν· ὁ σπλῆν καὶ τὸ ἥπαρ ἐξογκοῦνται μετρίως ἢ ἐξήγκωσις δὲν ἀνευρίσκεται σταθερὰ· ἔκτερος οὐδόλω· παρετηρήθη· μετεωρισμὸς σπάνιος, τὰ ἔντερα φαίνονται μὲν πλήρη ἀερίων, ἀλλὰ δὲν ἀνυψοῦσι τὰ τοιχώματα τῆς κοιλίας· ἡ κοιλία πιεζομένη εἶναι ὑπόκληρος συνήθως, ἀλγοῦσα ἐνίοτε κατὰ τὸ ἐπιγάστριον καὶ ἄλλοτε κατὰ τὰς εἰλεακὰς χώρας δεξιὰν ἢ ἀριστεράν ἀδιαφύκως· δυσκοιλίτης κατ' ἀρχὰς, κενώσεις τινὲς κατόπιν ὕδατος, δυσώδεις, γινόμεναι τελευταῖον ἀκούσιαι· ὁ κλυδακμὸς τῶν εἰλεακῶν χωρῶν παρατηρεῖται ἐνίοτε λίαν μέτριος εἰς τὴν μίαν ἢ τὰς δύο εἰλεακὰς χώρας ὅταν συνυπάρχωσιν αἱ ὕδατος κενώσεις. Περὶ τὴν οὐδόλην ἢ ἐννάτην ἡμέραν ἄρχεται ἡ ἐξάνθησις ὅτε πάντα τὰ συμπτώματα ἐπιτείνονται. Τὸ ἐξάνθημα ἐλαίπει πολλάκις καὶ ἰδίως εἰς τοὺς ἐλαφρότερον πάσχοντας, ἢ εἶναι ὀλίγον καὶ ταχέως ἐξαφανιζόμενον, ὥστε δὲν παρετηρήθη ὑπὸ τῶν ἰατρῶν, οὔτινες δὲν ἔλαβον τὴν ἀφηρηγὴν τῆς ἐπιμόνου παρατηρήσεως· συνίσταται δὲ συνήθως εἰς κηλίδας ροδόανθης, μικρὰς ὕσον δῆγματα ψύλλων, ἐξαλειφομένους ὑπὸ τὴν πίεσιν καὶ πάλιν ἀναραιομένους· αἱ κηλίδες αὗται ἐμφανίζονται ὀλίγα, διεσπαρμέναι εἰς τὰ ἄκρα καὶ τὸν κορμὸν, ἰδίως εἰς τὰ ἀντιβράχια τὴν βράχιν καὶ τὴν κοιλίαν, σπανιώτερον εἰς τὸ πρόσωπον ὁσάκις εἶναι πυκναί, ὅλον σχεδὸν τὸ δέρμα καλύπτεται ὑπ' αὐτῶν, τὸ πρόσωπον γίνεται ἐρυθρὸν ροδόχρου, οἱ ὀφθαλμοὶ παρεγκεχυμένοι, ὥστε εἰς πρώτην ἐντύπωσιν ἢ ὁμοίότης μετὰ τῆς ἰλαρῆς φαίνεται μεγάλη· αἱ κηλίδες τοῦ ἐξάνθηματος ἀντὶ τοῦ ροδόχρου χρωματισμοῦ, λαμβάνουσιν ἐνίοτε βαθυέρυθρον, δὲν ἐξκλείφονται διὰ τῆς πίεσεως καὶ ἐπιμένουσι πλείονας ἡμέρας ὁμοιάζουσαι πρὸς τὰς πετεχέας· ἐκχυμώσεις δὲν παρετηρήθησαν.

ἔξάνθησις εἶναι ἡ ἀκμὴ τοῦ ἐρεθιστικοῦ λεγομένου σταδίου καὶ τὸ ὄριον ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἄρχεται τὸ ἀδυναμικόν· αἱ σφυγμοί, συνήθως περὶ τοὺς 100—120 κατὰ λεπτόν, πλήρεις καὶ ὑπόσκληροι μέχρι τοῦδε, ἀρχίζουσι νὰ καταπίπτωσι βαθμηδὸν εἰς μικροὺς καὶ εὐπίεστους· τὰ παραληρήματα ἐπαυξάνουσι καὶ ὁ πάσχιον ἐνίοτε ἐξεγείρεται παράφορος, ἢ ἐκφέρει κραυγὰς· ἄρχεται ἡ ὑπνηλία καὶ τὸ τυφώδες καλύμενον πρόσωπον, ὕπερ εἶναι χαρακτηριστικὸν εἰς τὴν νόσον· ἡ ὑπνηλία ἐπιτείνεται εἰς κῶμα καὶ πλήρη ἀναισθησίαν· ἐπάσχιον ἔχει τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμιανοικτούς καὶ παραληρεῖ ἐν ἀναισθησίᾳ (coma vigilans) ὕπερ μνησθεὶς κάκιστον τέρμα· κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην καὶ τὰ στηθικά εἶναι ἀνεπτυγμένα· ἐνθὶ βῆξ δὲν ὑπάρχει ἢ εἶναι μετρίξ, ἢ ἀκρόασις ἀνακαλύπτει λεπτοὺς ὑποτρίζοντας ὕπισθεν κατὰ τὴν βλάιν τοῦ ἐνός ἢ καὶ τῶν δύο πνευμόνων· ἡ γλῶσσα εἶναι ξερὰ, μελανίζουσα, ἀποφέρουσα δυσωδίαν μετὰ λιγυρῆς τῶν ἐδόντων· ἡ κοιλία περιέχουσα ἀέριον, οὐχὶ μετεωρισμένη· ἀπυπατήσιος ὀλίγα, ὕδατος κιτρινίζουσαι ἢ μελανοπυλῆ, δυσώδεις, ἀκούσικαι· γενικὴ τῶν δυνάμεων κατάπτωσις· ὕψιματα τῶν τενόντων· ἐσχάροι περὶ τὸ ἐρὸν ὀστοῦν καὶ τοὺς τροχαντήρας.

Ὅστωις ἀξιοσημειωμένων τῶν ἐγκεφαλικῶν συμπτωμάτων, τῆς πνευμονικῆς ὑποστάσεως καὶ τῆς τυφώδους καταστάσεως ἐπέρχεται ὁ θάνατος περὶ τὴν δεκάτην τρίτην ἡμέραν, σπανίως βραδύτερον περὶ τὰ τέλη τῆς τρίτης ἢ καὶ τετάρτης ἑβδομάδος.

Ὁ τύφος δὲν εἶναι πάντοτε τοσοῦτον βεβύς, ἢ δὲ ληξίς αὐτοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον εὐτυχῆς. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἢ ἐπισθοδρόμησις τῶν συμπτωμάτων παρουσιάζεται ἐντός τῆς δευτέρας ἑβδομάδος, (ἢ καὶ πρότερον ὅταν ἦναι λίαν ἐλαφρὸς), διὰ μικρὰς τοῦ δέρματος ἐπινοτίσεως, ἐλαττώσεως τοῦ πυρετοῦ μετὰ ὕπνου ἡσυχου καὶ ἀνευ παραληρημάτων· τὸ ἐξάν-

σημα ὡχρῶ ταχέως καὶ ἐξελίφεται, τὰ βρογχικὰ φαινόμενα διαλύονται καὶ ἐπέρχεται ἡ ἀνάρρωσις· κατ' αὐτὴν δὲ διακρίνεται τις μᾶλλον ἐπιμένουσαν τὴν ἰσχνότητα καὶ ἀναιμίαν τοῦ προσώπου, τὴν ἀδυναμίαν τῶν μυῶν μετὰ τινος τρόμου τῶν ἄκρων, καὶ τὴν βραδύτητα τῆς διανοητικῆς ἐνεργείας. Μεταξὺ τῶν ἐν τῷ στρατ. θεραπευτηρίῳ ἀναρρώσαντων εὗρον ἕνα μόνον φέροντα συρίγγιον ἐκ περωπίδος· ἐμπυρεΐσης καὶ ἕτερον ἀποστήματα κατὰ τὸ τριχωτὸν τῆς κεφαλῆς καὶ ὕψισθεν τοῦ ὠτός.

Καὺ δὲ ἔλαβον πληροφορίας παρὰ τοῦ ἱατροῦ τῶν φυλακῶν, ἐπὶ 170 παθόντων ἐν αὐταῖς· ἐτελεύτησαν μόνον δέκα ἀκτῶ· ἄγνωστος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῇ πόλει προσβληθέντων καὶ ὁ τῶν ἀποθιωσάντων· εἰς δὲ τὸ στρατ. θεραπευτήριον ἐπὶ 28 νοσλευθέντων μέχρι τέλους Μαρτίου ἀπεθίωσαν ἑπτὰ, ἐξ ὧν δύο οἱ τὴν νόσον μεταδόντες· ὑπόδικοι καὶ πέντε στρατιῶται· εἰς δύο τελευταίους ἐνεργήσας τὴν νεκροψίαν, εὗρον τὰ ἐξῆς ἐν συνόψει.

Κ. στρατιώτης πάσχων πρὸ 24 ἡμερῶν· ἐπαρουσίασε κατὰ τὸ διάστημα τῆς νοσηλείας σπουδαίαν ἐξήγκωσιν τῆς γλώσσης καὶ βαρεῖαν ἀπὸ τοῦ στόματος δυσωδίαν ξηρὰ γαγγραινώδης ἐσχάρξ, μεγέθους δραχμῆς ἐπὶ τοῦ δεξιῦ γλουτοῦ, καὶ κηλὶς ὑπέρυθρος, ὅσον καλλήρου, κατὰ τὸ ἱερὸν ὄστυον· τὰ ἀγγεῖα τῶν μνηίγγων τοῦ ἐγκεφάλου ὀλίγον αἷμα περιέχοντα, μᾶλλον κανὰ ὃ καλύπτων τὸν ἐγκεφαλον ἄρρώδης ὕμην ἢ ἀραχνοειδῆς δὲν εἶναι ἐντελῶς διαφανῆς· ἀλλὰ μετρίως ὑπόλευκος ὡστευ περιέχων ἐξιδρωμα, ἀλλ' οὔτε ὑπ' αὐτὸν οὔτε εἰς τὰς κοιλίας ὑπῆρχεν ὑγρὸν κατὰ τὴν διατομὴν τοῦ ἐγκεφάλου ἢ κεντρικὴ οὐσία αὐτοῦ λίαν λευκὴ, γαλακτώδης, ἀναιμικὴ καὶ συστάσεως χαλαρᾶς· ἀμφοτέρω οἱ πνεύμονες· προσπεφυκότες εἰς τὰς πλευρὰς διὰ στερεὴν ψευδομεμβρανῶν· ὁ ἀριστερὸς ἀναιμικός, ἀτροφικός· ὁ δεξιὸς κατὰ τὴν βᾶσιν αὐτοῦ ἡπατωμένος εἰς πρῶτον βαθμὸν (irritation) καὶ ἐν τῇ κέντρῳ εἰς δεύτερον βαθμὸν (hyperisation rouge)· ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ διακρίνονται σποράδην κηλίδες τινες κοιλαι, μι-

κραι, ἀνώμαλοι, χροῖματος βαθυτέρου ἢ φαϊότεροι τοῦ περι αὐτὰς ἰστοῦ (ἀτελεκτεσίαι)· ἡ καρδία, συστάσεως χαλαρᾶς, φέρει παλαιὰ πλαστικὰ ἐξιδρώματα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας· τὸ αἷμα ὕδαρῆς, λεπτότατον, βαθέως βυσσινόχρουν, μελανίζον· τὸ ἥπαρ καὶ ὁ σπλῆν μετρίως ἐξήγκωμένα· τὰ ἔντερα εἶχον κατὰ φύσιν· ματαίως ἀνεζητήθη ἔλκωσις ἢ ἀλλοίωσις τῶν ἀδένων αὐτῶν· μόνον ὑπεραιμία ἀσήμαντος διακρίθη κατὰ τὸς πους τινός.

Θ. Νοσοκόμος, πάσχων ἀπὸ δέκα τριῶν ἡμερῶν· κηλὶς ὑπέρυθρος (ἐσχάρξ ἀρχομένης) κατὰ τὸ ἱερὸν ὄστυον· τὰ ἀγγεῖα τῶν μνηίγγων τοῦ ἐγκεφάλου πλήρη αἵματος, ἀλλ' οὐχὶ εἰς μέγαν βαθμὸν· ὁλώσις τοῦ ἄρρώδους ὕμηνος ὡς εἰς τὸν προηγηθέντα· οὐδαμοῦ ὑγρὸν ὑπὸ τὸν ἀραχνοειδῆ οὔτε εἰς τὰς κοιλίας· ἡ κεντρικὴ οὐσία τοῦ ἐγκεφάλου λευκὴ γαλακτώχρους λειψαιμικῆ, χαλαρᾶς συστάσεως· οἱ πνεύμονες· προσπεφυκότες τῷ ὑπεζωκάτι· ὁ ἀριστερὸς κατὰ τὴν βᾶσιν μετρίως ὑπεραιμικός· ὁ δεξιὸς ἡπατωμένος εἰς τὸν πρῶτον βαθμὸν κατὰ τὴν βᾶσιν· καρδία ὑγιῆς, αἷμα λεπτότατον βαθέως βυσσινόχρουν, τὸ ἥπαρ καὶ ὁ σπλῆν μετρίως ἐξήγκωμένα, πλεότερον ὅμως ἢ εἰς τὸν προηγηθέντα· οὐδαμία ἀλλοίωσις εἰς τὰ ἔντερα.

Θεραπεία.

Ὅποια προφυλακτικὴ θεραπεία ἐφηρμόθη ἐν ταῖς φυλακαῖς κατὰ τῶν αἰτίων τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐπιδημίας; ἀντικηρῶς οὔτε ἡ καλὴ θέρμησις διέλειπεν, οὔτε ἡ προσπάθεια τοῦ ἱατροῦ καὶ τῶν ἀρροδίων ἀρχῶν· τὰ μέσα ὅμως ὑπῆρξαν ἀνεπαρκῆ· τουτέστιν ἐνηργήθη ἡ κάθαρσις τῶν αὐλῶν καὶ διαματιῶν τῶν φυλακῶν ἐφ' ὅσον ἡ ὥρα τοῦ ἔτους ἐπέτρεπε· δὲν κατορθώθη ἡμῶς ἡ εὔρεσις οἰκίδων, εἰς τὰς ὁποίας ἐπάναγκες ἦν νὰ μεταβῶσιν οἱ ὑπόδιοι πρὸς ἀραίωσιν καὶ ἀποφυγὴν τῆς συσσωρεύσεως· διετάχθη μὲν νὰ κενωθῆ μία τοῦ δημοσίου οἰκία (τὸ κατάστημα τῆς Νομαρχίας) ἵνα χρησιμεύσῃ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον· ἀλλὰ μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς μου, ἤτοι τρεῖς μῆνας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπιδημίας, δὲν εἶχεν εἰσέτι

κενωθῆ' ἢ μόνη ἀραιώσεις, κακῶς ἐνεργηθεῖσα, συνίστατο εἰς τὴν ἀποστολὴν ἀσθενῶν τινῶν πρὸς νοσηλείαν εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας μεταξὺ ὑγιῶν οἰκογενειῶν, καὶ εἰς τὸ στρατ. θεραπευτήριον, καὶ εἰς τὴν μεταφορὰν ὑγιῶν ὑποδίκων εἰς Ναύπλιον καὶ ἀλλαχοῦ· τοῦτο δ' ἐν μέρει ἐγένετο καὶ χάριν τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρετίας προσεγγίζοντος τοῦ χρόνου τῆς συγκαλέσεως κακουργοδικείων· καὶ μολοντοῦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν φυλακισμένων κατὰ μονάδας τινὰς μόνον ἐγένετο κατώτερος τῶν διακοσίων, ἐξ αὐτῶν δὲ προσεβλήθησαν ὑπὸ τῆς νόσου οἱ 170 περίπου, ἧτοι τὰ ἐπτά ὄγδοα τοῦ πληθυσμοῦ τῶν φυλακῶν!

Ἡ προφυλακτικὴ θεραπεία προτίθεται πρῶτον τὸν ἐν τῷ χώρῳ τῆς γενέσεως περιορισμὸν τῆς ἐπιδημίας καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ἐξάλειψιν τοῦ μιάσματος καὶ ἀπόσβεσιν τοῦ κακοῦ, καὶ δεύτερον τὸν παρεμποδισμὸν τῆς διὰ κολλητικότητος μεταδόσεως αὐτοῦ. Πολλὰ ἐπομένως μέτρα δύνανται νὰ ληφῶσιν ἀναλόγως καὶ τῶν παρουσιαζομένων περιστάσεων· τοιαῦτα δ' εἰσὶν ἡ ἐφικτὴ ἀπομόνωσις τῆς μολυσματικῆς ἐστίας, ἡ ἀποχώρισις τῶν ὑπὸ τῆς νόσου προσβεβλημένων εἰς ἴδιον θάλαμον, ἡ πληρεστέρα καθαριότης τῶν αὐλῶν καὶ δωματίων τῶν φυλακῶν, ὑπὸ σύντονον ἐπιτήρησιν, ὡς καὶ ἡ τοῦ ἱματισμοῦ τῶν φυλακισμένων, ἡ βελτίωσις τοῦ βίου καὶ ἰδίως τῆς διαίτης αὐτῶν εἰς τροφὴν ὑπερτιχωτέραν, ἡ ἀραιώσεις τῶν ὑγιῶν εἰς εὐαέρους οἰκίας περὶ τὰ ἄκρα τῆς πόλεως κειμέναι, ἡ παύσις συγκοινωνίας πρὸς τὰς λοιπὰς φυλακὰς τοῦ κράτους διακόπτουσα πᾶσαν ἀμοιβαίαν ἀποστολὴν ὑποδίκων καὶ καταδίκων, ἡ προσωρινὴ ἀναβολὴ συγκαλέσεως κακουργοδικείων ἢ τῶν συνεδριάσεων αὐτῶν κτλ. τοιαῦτα δ' ἐπρότεινα εἰς τοὺς ἀρμοδίους πολιτικούς ἄρχοντας, μετὰ τῶν ὁποίων ἔτυχον εἰς δμιλίαν.

Τὰ εἰς τὸ στρατ. θεραπευτήριον πραγματοποιηθέντα μέτρα ἦσαν τὰ ἑξῆς. Τὸ ὑπάρχον κατάστημα αὐτοῦ ὠρίσθη εἰς τυφλοκομεῖον, πάντες δὲ οἱ ὑπ' ἄλλων νοσημάτων πάσχοντες ἐχωρίσθησαν καὶ ἠραιώθησαν εἰς ἄλλην τοῦ δημοσίου οἰκίαν γενικὴ καὶ λεπτομερῆς καθαριότης ἐξετελέσθη εἰς πάντα τὰ

εἶδη τοῦ θεραπευτηρίου· οἱ τοῖχοι ἐπεχρίσθησαν ἐπανειλημμένως δι' ἀσβέστου, τὰ πατώματα, αἱ τράπεζαι, τὰ κλινοδίποδα καὶ αἱ σανίδες κτλ. ἀπεπλύθησαν, τὸ ἄχυρον τῶν στρωμάτων ἐκάη καὶ ἀντεκατεστάθη· ὅλα τὰ στρώματα, σκεπάσματα, προκεφάλαια καὶ λοιπὸς εὐχρηστος ἱματισμὸς ἐδόθη εἰς πλύσιν καὶ καταμόσχευσιν ἐν διαλύσει χλωροῦχου τιτάνου, ἐχορηγήθη δὲ νέος ἱματισμὸς πρὸς ἀλλαγὴν τῶν ἀσθενῶν· ἐπιστήθη συνεχῆς ἀερισμὸς τῶν δωματίων καὶ ἐν αὐτοῖς ὑπατμισμοὶ διὰ χλωροῦχου τιτάνου· οἱ νοσοῦντες μετεκομίσθησαν εἰς ἄλλον θάλαμον καὶ ἄλλην κλίνην πρὸς τὸν σκοπὸν καθαριότητος καὶ ἀερισμοῦ· σύντονος ἐπιτήρησις ἐξηκολούθησεν ἐπὶ τῆς καθαριότητος ταύτης καὶ ἰδίως τῶν ἀποπάτων, εἰς τοὺς ὁποίους ἐρρίφθη καὶ ποσότης τιτάνου ἢ ἀγοραίου θεικοῦ σιδήρου· κῦξήθη δὲ καὶ ἡ ποσότης τοῦ καθ' ἡμέραν ἀγοραζομένου διὰ τοὺς ἀσθενεῖς κρέατος, ὥστε νὰ λαμβάνηται ἐξ αὐτοῦ ζωμὸς ὀπωσοῦν πυκνὸς καὶ θρεπτικὸς. Ὁ ἀερισμὸς τῶν στρατῶνων ἐξετελεῖτο ἀκριβῶς καθ' ἡμέραν, ἡ δὲ ἀραιώσεις τῶν ἐν αὐτοῖς διακωμένων καὶ κοιμωμένων ἐγένετο διὰ τῶν ἐνόντων μέσων, εἰς τὰ κενὰ μέχρι τοῦδε γραφεῖα κλ. προεκλήθη συγχρόνως καὶ ἡ προσοχὴ τῶν στρατιωτῶν ἐν ἀποφυγῶσι τὴν ἡμέραν συγκοινωνίαν καὶ στενὴν ἐπιμιξίαν μετὰ τοῦ θεραπευτηρίου καὶ τῶν φυλακῶν· τοιαῦτα περίπου μέσα ἐφηρμοσθησαν καὶ πρὸ τριῶν ἐτῶν κατὰ τῆς ἐν Καρπενησίῳ ἐπιδημίας.

Τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν εὐάρεστα· εἰς Καρπενήσιον ἡ τότε ἐπιδημία περιορισθεῖσα εἰς τὸν στρατὸν, ἐσβέσθη ταχέως ἐντὸς τοῦ Ναῦου· εἰς δὲ τὴν Τρίπολιν, ἐν μόνον κρούσμα εἰς τὸν στρατὸν ἀνηγγέλη μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου τὸ νόσημα ἐξακολουθεῖ εἰς τὴν πόλιν.

Τίς ἡ καταλληλοτέρα τῶν νοσοῦντων θεραπεία; Μέχρι τοῦδε δὲν εἶναι γνωστὰ εἰδικὰ ἰάματα ἢ φάρμακα κατὰ τῆς διὰ τοῦ τυφικοῦ μολύσματος δηλητηριάσεως· διάφοροι θεραπευτικαὶ μέθοδοι ἐδοκιμάσθησαν ἵνα ἐφαρμοσθῶσιν ἀποκλειστικῶς εἰς πᾶν ἄτομον καὶ πάντα βαθμὸν προσβολῆς· ἀλλ' οὐδεμία τοιαύτη ἀνεγνωρίσθη· βεβαίως αἱ προσπάθειαι δὲν πρέπει νὰ λείψωσιν,

ἀλλὰ μέχρι νεωτέρας ἀνακάλυψεως, ἡ συμπτωματικὴ θεραπεία φαίνεται ἢ μάλλον παραδεδομένη. Πρώτης μερίμνης ἀντικείμενον, ἐπὶ τοῦ τύφου μάλλον ἢ τῶν ἄλλων νόσων, ἀποτελοῦσιν τὰ διαιτητικά μέσα· ἦτοι ἀήρ καθαρὸς, μάλλον δροσερός ἢ θερμὸς, ἀνάπνευσις καὶ ἡσυχία, κλίνη καθαρὰ καὶ συνεχῶς ἀλλαγσομένη· καθαρὸς καὶ ἄμεσος ἀποβολὴ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀσθενοῦς ἐκκρινυμένων περιττωμάτων· νοσοκόμος εἰδικὸς, παθὼν ὑπὸ τῆς νόσου προσηγουμένως, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς μεταδόσεως εἰς τοὺς περιτοιχοῦντας· ἄφθονα ψυχρὰ ποτὰ, ἢ ὀξόποτα ἐξ ὀποῦ λεμονίων, ἢ γαλακτώματα δι' ἀμυγδάλων, συνεχῶς καὶ ἐπανειλημμένως προσφερόμενα, κατὰ διαλείμματα δὲ βροφημάτων θρεπτικὰ ἐκ ζωμοῦ ἐρνιθίου ἢ βοείου, καὶ ἐκ γάλακτος.

Τὸ κυριώτερον τῆς νόσου σύμπτωμα εἶναι ὁ πυρετός, συνηθέστατα μετὰ ὑφέσεων κατὰ τὴν ἐπιδημίαν ταύτην· ἡ ἰδέα ἐπομένως τῆς γρήσεως τῶν σκευασίων τῆς κίνου ἐπιήλυθε πρώτη. Ἡ κίνησις προσεφέρθη εἰς μεγάλας καὶ ἐπανειλημμένας δόσεις (ἐξ ἡμισίας δραχμῆς κατ' ἡμέραν). ἐφάνη δὲ ὠφέλιμος κατευνάζουσα τὴν πυρετικὴν ταραχὴν, ἢ προλαμβάνουσα τὰς ἐξάψεις· ὁ Βανδύνης λέγει ὅτι εἰς δύο μόνας περιστάσεις ἐρηγήθη ἐπωφελῶς ἐν Κριμαίᾳ· 1ον) ἐπὶ ἀνωμάλου τῆς νόσου πορείας ἐκκινῶντι πᾶν φαινόμενον ἔκτακτον, ἢ δὲ νόσος ἐλάμβανε τὴν συνήθη αὐτῆς μορφήν· 2ον) εἰς ἀσθενεῖς ἀνήκοντας εἰς τὸ παρὰ τὴν Ἰσπερνάγιαν στρατόπεδον, ὅπου καὶ ἐν καιρῷ χειμῶνος παρατηροῦνται οἱ διαλείποντες καὶ ὑφέτιμοι πυρετοί. Ἡ χρῆσις τῆς κίνου παρ' ἡμῖν τοῖς μάλλον ἐλυθείσι, εἶναι πλέον δικαιολογημένη, ἀλλ' ὡς εἰδικὴ μέθοδος δὲν ἔφερε τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα· διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ γίνεταί κατάχρησις αὐτῆς· μετὰ τὴν ἀνωφελεῆ χορήγησιν μίας ἢ δύο κοινῶν δόσεων ἐν ἀρχῇ κατὰ τὰς ὑφέσεις, ὀφείλομεν νὰ ἐγκαταλείπωμεν αὐτήν. Ὁ Γκιέσιγγερ ἀποκρούει ἐντελῶς τὰς μεγάλας δόσεις κίνου· ἐπὶ τῆς ἐν Καρπενσίῳ ἐπιδημίας ἡ χρῆσις τῆς κίνου καὶ κίνου ἐφάνη ἐπωφελέης· εἰς Τρίπολιν οἱ ἴκτροι μεταχειρίζονται μάλλον τὸ ἀφέψημα κίνου εὐθὺς ἀπ'

ἀρχῆς· διδόμενον καθ' ἐκάστην, ἀποβλέποντες, οὐ μόνον εἰς τὴν εἰδικότητα τοῦ φαρμάκου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ταχείαν ἐμφάνισιν τοῦ ἀδυναμικοῦ τῆς νόσου σταδίου, ὅπερ προτίθενται νὰ προλάβωσιν. Ἀναγκαῖα πρὸ πάντων εἶναι ἢ ἀπὸ τῶν περιττωμάτων ἀπαλλαγὴ τῶν ἐντέρων, ὑπαρχούσης μάλιστα δυσκοιλιότητος· διὰ τοῦτο καὶ πρὸ τῆς κίνου χορηγεῖται ὑπακτικόν, κατὰ προτίμησιν τὸ κίκινον ἔλαιον, καὶ κατόπιν διατηροῦνται αἱ κενώσεις διὰ κλυμάτων. Κατὰ τὸ ἐρεθιστικὸν τοῦτο στάδιον πολλοὶ συμβουλεύουσιν ὡς εἰδικὴν τὴν καταψυκτικὴν μέθοδον, ἢ τοὶ ψυχρολουσίας τῆς κεφαλῆς, ἐπιθέματα πάγου καὶ προπότισιν διαλύσεων φωσφορικοῦ ἢ θειικοῦ ὀξέος· τὰ ψυχρὰ ἐπιθέματα εἶναι μέσον ἀμφίβηλον καὶ ἀκροσφαλές, ὁσάκις δὲν ἐφαρμόζονται ἀδυναμίας καὶ καταλήλως· φαίνονται ὅμως ἀνακουφίζοντα τὸν κέρωστον καὶ μετριάζοντα τὴν κεφαλαλγίαν καὶ τὰς συμφορήσεις· δυνάμειθα ἔθεν νὰ ἐπιβέτωμεν ταῦτα ἐντὸς τοῦ ἐρεθιστικοῦ σταδίου καὶ μέχρι τῆς ἰξανθήσεως· ἢ μακροτέρα παράτασις αὐτῶν εἶναι ἐπιβλαβὴς ὡς καὶ ἡ τῶν βδελλῶν ἐπιθέσις εἰς τὰς μαστοειδεῖς ἀποφύσεις, ὡς δικαιούμεθα νὰ εἰκάσωμεν ἐκ τῆς λειψαιμίας τοῦ ἐγκεφάλου, ἣν εὐρομεν εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐκτεθείσας νεκροψίας.

Αἱ πρὸς τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς πνεύμονας φαινόμεναι συμφορήσεις, παρουσιάζονται πολλάκις σπουδαῖαι καὶ ἀπειλητικαί· καὶ ὅμως ὑπὸ πάντων ἀπεκρούσθησιν αἱ γενικαὶ ἀφαιμάξεις, διότι καὶ τοῦ αἵματος ἢ κατάστασις εἶναι λεπτή καὶ ὑδαρῆς, καὶ ταχυτάτη ἢ εἰς τὸ ἀδυναμικὸν τῆς νόσου στάδιον μεταβάσις, ἢ δὲ χειροτέρευσις καὶ ὁ θάνατος ἐφάνη συχνότερος παρὰ τοῖς φλεβοτομηθείσιν· αἱ τοπικαὶ διὰ σικυῶν ἰδίως ἀφαιμάξεις συμβουλεύονται ὑπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων μάλιστα ὁσάκις πλεονάζουσι τὰ ἐγκεφαλικά συμπτώματα ἢ ἀπ' ἀρχῆς ἐπιτείνονται τὰ πνευμονικά· εἰς τιαύτας περιστάσεις ἐν τῷ ἐρεθιστικῷ πάντοτε στάδιῳ καὶ εἰς ἄτομα αἱματώδη καὶ ἰώστα, μίαν κατάλληλον ἐπίθεσιν σικυῶν νομίζω ἀβλαβὴ ἢ μάλλον συντελεστικὴν· ἄλλως προτιμότερα εἶναι τὰ ἐκτακτικὰ συνιστῶ δὲ τὴν ἐπίθεσιν αὐτῶν εἰς τὰς ὑψηλότερας

ἐπιφανείας τοῦ σώματος, ἔπου, ἀφ' ἐνός μὲν ἐνεργεῖται δι' αὐτῶν τεχνητῶς ἀντιπερισπασμὸς κατὰ τῆς ὑπόστασεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀποφεύγεται ἢ ἐπ' αὐτῶν ἐκ τῆς κατακλίσεως πίεσις καὶ ἢ πρὸς γάγγραιναν τάσις· οὕτω π. χ. τὰ ἐκδύρεα τίθενται εἰς τὴν προσθίαν τοῦ ὤρακος ἐπιφανείαν, μολοντί τοι ὑποτρύζοντες ἀκούονται ἔψυθοι καὶ ἐκτεταμένοι ὑπὸ τὰς ὠμοπλάτας.

Εἰς τὰ βρογχικὰ καὶ βρογχοπνευμονικὰ συμπτώματα οὐδὲ δεμίᾳ ἢ ὀλίγη προσοχὴ ἐδόθη καὶ ἐν Καρπενήσιω καὶ ἐν Τριπόλει· ὅσκις ταῦτα ὑπάρχουσιν, ἔπερ συνηθέστατον, ἐκτός τῶν ἐκδύρεων δύναται νὰ χορηγηθῇ καὶ σπιμιμιούχος τις σκευασία· καὶ ἂν μὲν πολλῶν φλεγμάτων συλλογὴ εἰς τοὺς βρόγχους ἐπάγη δύσπνοιαν, δίδεται ἢ ἐμετικὴ πρὸς μετὰ ἰπεκκουάνης ὡς ἐμετικόν· ἂν δὲ ἢ τριχοειδῆς βρογχίτις ἢ πνευμονία εἴναι περιωρισμένη, προσφέρεται τὸ ἔνθειον σπῆμι (Kerium) μετὰ τῆς δακτυλίτιδος ἢ τοῦ ὀπίου. Εἰς τὰς πνευμονικὰς ταύτας παθήσεις σφέλλει ὁ ἰατρός νὰ ἐπιτηθῇ καὶ τὴν κατάκλισιν τοῦ ἀσθενοῦς συμβουλευθῶν τὴν ἐπὶ τὸ δεξιὸν ὀσάκις ἢ πᾶσιν εἰς τὸν ἀριστερὸν πνεύμονα, καὶ τ' ἀνάπαλιν· εἶδομεν ἀνωτέρω εἰς τὴν πρώτην νεκροψίαν τὸν δεξιὸν πνεύμονα ἠπατωμένον καὶ δεξιὸν γλουτὸν φέροντα γάγγραινώδη ἐσχάραν, ἐνῶ ὁ ἀριστερὸς πνεύμων ἦν ὅλως ἀναμιμῶς καὶ ὁ ἀριστερὸς γλουτὸς ὑγιής· ταῦτα βεβαίως ἦσαν ἀποτελέσματα τῆς ἐπὶ δεξιᾷ διαρκοῦς κατακλίσεως.

Ὅταν τὰ παραληρήματα καὶ ἢ παρκροσύνῃ ἀκμάζωσιν, σὺν τῇ καταψυκτικῇ Θεραπείᾳ συνιστῶσι τὸ ὕπνιον ἢ κατὰ τὸν Γραυὸς ἠνωμένον μετὰ μικρῶν δόσεων ἐμετικῆς τρυγός. Τὸ καλόμειλι δὲν ἀπεδέχθη αὐτὸ ὡς εἰδικὸν μέσον αὐτὸ κατὰ τῶν ἐγκεφαλικῶν συμπτωμάτων· ὁ Griseinher συμβουλεύει αὐτὸ μόνον ὡς ἑλαφρὸν ὑπακτικὸν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς νόσου, ὡς καὶ τὸ κίρκινον ἔλαιον ἀδιαφόρως.

Μετὰ τὴν ἐξάνθησιν, βαθμηδὸν ὁ σφυγμὸς γίνεσθαι μικρὸς, ἀσθενέστερος ὡς καὶ οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας, ἢ κατὰπτωσις τῶν δυνάμεων καὶ ἢ κοιματικὴ κατάστασις ἐπιτείνονται εἰς ὑπα-

τον βαθμὸν καὶ τὸ ἀδυναμικὸν στάδιον προχωρεῖ ταχέως· ἀνάγκη ὅθεν νὰ μεταβῶμεν τότε εἰς τὴν διὰ τονικῶν καὶ γυνικῶν ἐρεθιστικῶν Θεραπείαν· τοιαῦτα δὲ εἰσὶν τὸ ἀφέψημα τοῦ περουβιανοῦ φλοιοῦ μετὰ ἐγγυμάτων νάρδου, ἀρωματικοῦ καλάμου καὶ λοιπῶν ἀρωματικῶν· ἢ καπουρά, ὁ αἰθήρ, τὸ βάμμυ καστορέϊου καὶ πρὸ πάντων ὁ γενναῖος οἶνος· οἱ μεγάλαι καὶ διαρκεῖς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σώματος σινκιπμοι, τὰ ἐκδύρεα ἐπὶ τῆς προσθίας ἐπιφανείας τῶν μηρῶν καὶ τῶν βραχιόνων· εἰς τὰς βρεΐας καρωτικὰς καταστάσεις μετεχειρίσθησαν ὡς λέγουσιν, ἐποφελῶς καὶ αὐτὸν τὸν πεπυρακτωμένον σίδηρον ἐπὶ τῆς βίχως.

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ μέσα διαθέτει ὁ ἰατρός· καὶ ἂν μὲν ἢ δπαδὸς τῆς Ἰσπρατείας ἀρχῆς ἀψφελείν ἢ μὴ βλάπτειν, θέλει περιορισθῇ εἰς τὰ ἀπλούστερα τούτων καὶ μάλιστα εἰς τὰς ἑλαφρὰς ἢ μετρίας περιπτώσεις· ἀπέναντι ὅμως τῆς βρεΐας τοῦ τύφου μορφῆς καὶ τοῦ προφανοῦς κινδύνου, ἢ ἀδράνεια πιέζει τὴν συνείδησιν τοῦ ἰατροῦ καὶ ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ ἐφαρμόζῃ πάντα τὰ προταθέντα καὶ νὰ ἐπιζητῇ νέα δραστηριώτερα.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐξαιθηματικὸς τύφος ἐξετάθη εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ πολλοὶ τῶν ἰατρῶν εἶδον αὐτὸν, ἄλλοι μέλλουσιν ἰδεῖν, ἐλπίζω ὅτι δὲν θέλουσιν ὑστερήσει νὰ προσθέσωσι τὰς παρατηρήσεις των, δημοσιεύοντες πᾶν ἕξιον λόγου πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ὅλως ἀτελοῦς παρ' ἡμῖν ἐπιδημιολογίας.

Ἀθήνησι, μηνὶ Ἀπριλίῳ 1870.

Α. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΔΗΜΙΚΗΣ ΔΙΦΘΕΡΟΓΟΝΟΥ ΦΛΕΓΜΟΝΗΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

II.

Εἰς τὴν περὶ διφθερογόνου φλεγμονῆς πραγματείαν ὁ Γαίτζ μετὰ τὴν βιβλιογραφίαν, περὶ ἧς ἐν ταῖς ἐμπροσθεν εἰπομεν, ἐκθέτει τὰς ἱστορίας τεσσάρων καὶ δέκα ἀβρώστων, παθόντων

φλεγμονήν διφθερογόνον. Ἐκ τῶν ιστοριῶν τούτων μεταφράζε-
μεν ἑνταῦθα τὰς ἐξῆς, ἐν αἷς μάλιστα ἀναφέρεται ἡ τοῦ Luitz
θεραπευτικὴ ἀγωγὴ.

«Τὴν 17 Σεπτεμβρίου τοῦ 1867 ἐπεσκέφθη τὴν Μαρίαν
Σ. ἡλικίας τεσσάρων ἐτῶν, ἧς ἡ μήτηρ πρὸ τινῶν ἡμερῶν εἶχε
πάθῃ διφθερογόνον φλεγμονήν· ἔμαθον δὲ ὅτι τὸ κοράσιον
καὶ κατὰ τὰς δύο προηγηθείσας νύκτας ἐκαιμήθη ἀνήσυχον
καὶ εἶχε πυρετόν. Ἡ μικρὰ ἄρρωστος ἐπέρασσε σφοδρῶς· εἶχε
θερμοκρασίαν ὑψημένην, σφυγμοὺς 125, καὶ ἐφαίνετο πο-
λὸν καταβεβλημένη. Ὁ βλεννογόνος ὑμῆν τοῦ στόματος καὶ
τοῦ φάρυγγος ἦτο λίαν ἐρυθρός· ἐπ' ἀμφοτέρων δὲ τῶν ἀμυγ-
δάλων παρετηροῦντο διφθεροειδεῖς μεμβράναι. Οἱ ὑπογένοιοι
λεμφικοὶ ἀδένες ἀριστερόθεν ἦσαν ἐξωγκωμένοι, ἀλλ' ὄχι
ἐπώδυνοι. Παραγγέλθη Acid, carbolic, gr. VI. Aqu. distil-
lat. unc. II. S. ἀνὰ πᾶσαν ὥραν νὰ λαμβάνῃ ἡμῖς κοχλιά-
ριον τοῦ καφέ.

Μεσημβρία. Ἡ ἄρρωστος ἔλαβε δύο κοχλιάρια ἐκ τοῦ φαρ-
μάκου. Αἱ μεμβράναι συνηνώθησαν ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ἀμυγ-
δάλης.

Ἐσπέρας. Θερμοκρασία ὑψημένη· σφυγμὸς 140. Αἱ μεμ-
βράναι ὅποιαί τὴν μεσημβρίαν· ἡ ἐρυθρότης καὶ ἡ ἐξοίδησις
τοῦ βλεννογόνου ὑμῆνος ἡμετρίασαν ὀλίγον. Πόνος δὲν ὑπάρ-
χει· ὄρεξις μετρία· τὸ κοράσιον ἠγέρθη τῆς κλίνης. Μέχρι τῆς
ἑκτῆς ὥρας τῆς ἑσπέρας ἐλάμβανεν ἐκ τοῦ φαρμάκου ἐπιμε-
λῶς· ἀλλὰ τὴν ὥραν ταύτην ἐπῆλθεν ἔμετος. Παραγγέλθησαν
κινίνης κόκκοι εἰς τρεῖς δόσεις· ἀλλ' ἐκ τούτων τὴν μίαν
ἔλαβε δόσιν καὶ ταύτην οὐχὶ δλόκληρον.

Τὴν 18, σφυγμὸς τῆς πρωτῆς 140, ἡ θερμοκρασία μετρίου
ὑψημένη· τὸ κοράσιον φαίνεται κατάπονον καὶ καταβεβλη-
μένον· αἱ μεμβράναι εἶνε λεπτότεραι καὶ μικρότεραι. Διετά-
χθη φανικὸν δξὺ κατὰ πᾶσαν ὥραν, τὴν δὲ 11 1/2 καὶ 2 1/2
ὥραν ἀνὰ μίαν δόσιν κινίνης. — Τὸ ἑσπέρας δ σφυγμὸς 140,
θερμ. ὑψημένη· ἐκ τῆς κινίνης μόλις ἐν ὄλῳ κατέπιε δύο κόκ-
κους· κεφαλαλγία σφοδρά· ἐπειδὴ δὲ τὸ φανικὸν δξὺ εἶχεν ὀ-

σμὴν (σπιρὰν, ἀσυνήθη καὶ ἐφαίνετο οὐχὶ καθαρὴν, ἀντ' αὐτίθ
παρηγγέλθησαν κινίνης ὑδροχλωρικῆς κόκκοι 4 ἐν ἀπεσταγα-
μέῳ ὕδατι 4 οὐγκιῶν, ἐξ ὧν διετάχθη νὰ λάβῃ ἐν καιρῷ τῆς
νυκτὸς πεντάκις ἀνὰ δύο κοχλιάρια τοῦ καφέ.

Τὴν 19, σφυγμὸς 130, θερμ. οὐχὶ ὑψημένη· οὐδεμία
διφθεροειδῆς μεμβράνη ἦτο πλέον ὁρατὴ. Ὁ βλεννογόνος ὑμῆν
τοῦ στόματος καὶ τοῦ φάρυγγος εἰσέτι ἐρυθρός, ὁ τοῦ φάρυγ-
γος εἶχε κοκκιάσεις καὶ ἐφαίνετο θολερός· ἡ ὑπερῶα λίαν ὠ-
χρά· οἱ ἀδένες ἐπαισθητοὶ· ἡ κατάποσις οὐχὶ ἐπώδυνος. Πα-
ρηγγέλθη ἡ ἐξακολούθησις τῆς διαλύσεως τῆς κινίνης κατὰ
πᾶσαν δευτέραν ὥραν εἰς δύο κοχλιάρια· καλὴ τροφή· ζωμὸς,
γάλα, ὡά. — Τὴν μεσημβρίαν ἡ αὐτὴ κατάστασις. — Τὴν ἑ-
σπέρας δ σφυγμὸς 140, θερμ. ὑψ. Κινίνη.

Τὴν 20, σφυγμὸς 120 θερμ. οὐχὶ ὑψ. οὐδεμία διφθεροει-
δῆς μεμβράνη. Τὰ παρίσθημα ἐρυθρά καὶ θολερά· οἱ ἀδένες ἐ-
παισθητοὶ, οὐχὶ ἐπώδυνος. Παραγγέλια· βάμμα σιδήρου 2—8
σταγόνας· καλὴ τροφή. — Τὸ ἑσπέρας σφυγμὸς 120, θερμ.
οὐχὶ ὑψημ. οὐδεὶς πόνος· ὄψις ὠχρά.

Τὴν 21, σφυγμὸς 116· βάμμα σιδήρου.

Τὴν 22, σφυγμὸς 120· θερμ. μόλις ὑψημ. ὑπογένοιος ἀ-
δὴν ἀριστερῶς ἐπώδυνος.

Τὴν 23, δ ἐπώδυνος ἀδὴν ἐπιχρεῖται δις καθ' ἑκάστην διὰ
βάμματος ἰωδίου.

Τὴν 24, σφυγμὸς 116, θερμ. οὐχὶ ὑψημ. δ ἀδὴν μεγα-
λείτερος καὶ ἀδυνηρότερος κατὰ τὴν ἐπίθλιψιν· εἰς τὰ οὖρα
δὲν ὑπάρχει λεύκωμα.

Τὴν 25, σφυγμὸς 116· θερμ. οὐχὶ ὑψημ. βάμμα ἰωδίου ἐπὶ
τοῦ ἀδέος.

Τὴν 26, σφυγμὸς 120· ἡ θερμοκρασία ὀλίγον ὑψημένη· δ
ἀδὴν πλειότερον ἐξωγκωμένος καὶ ὀλίγον ἐπώδυνος· ὁ φάρυγξ
ὑπερυθρός, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ἀμυγδάλης ἐκ νέου ὑποπτα σημεῖα·
ὑπόλευκοι, ἀλλὰ λείπει κηλίδες μικραὶ, ὥστε ἐπέκειτο τὸ ὕγιες
ἐπιθήλιον ἐπὶ λεπτῶν ὑπολειπόμενων μεμβρανῶν. — Τὸ κο-
ράσιον φαίνεται ὠχρόν καὶ βέγγχει πολὺ καθ' ὕπνον. — Διετά-

χθησάν άνθη θείου εν ζακχαρούχῳ ὕδατι· βάμμα ἰωδίου.
 Τὴν 27, σφυγμὸς 116· τὸ κοράσιον τὴν νύκτα ἔβρεγχευ
 ὀλιγώτερον· τὸ αὐτὸ φάρμακον.

Τὴν 28, πυρετικὴ κατάστασις· ὁ ἀδὴν ἐπάιδυος ἀλλὰ μι-
 κρότερος· τὴν μεσημέριαν ὁ πυρετὸς ἐγένετο αἴφνης σφοδρὸς·
 ἡ θερμοκρασία κῦξησε· σφυγμὸς 140· αἱ ἀμυγδαλαὶ ἐρυθρά-
 τεραι, ἀλλὰ δὲν φέρουσιν ὑποπτα σημεῖα. Διετάχθη τοῦ θείου
 ἡ διακοπὴ, ἀντ' αὐτοῦ δ' ἀνεγράφη:

Rep. Inf. Herb. Digital. purp.

(o gr. 4) unc. 2.

Chinin. muriativ. gr. 4.

Syrup. simpl. dr. 1. M. D. S.

ἀνὰ πᾶσαν τρίτην ὥραν ἐν κοχλιάριον τοῦ καρφῆ.

Τὴν 29, σφυγμὸς 130 θερμο. μετρίως κῦξημένη· ὁ ἀδὴν
 μεγαλειότερος· τὰ παρίσθμια ἐρυθρά· ἐξακολούθησις τοῦ αὐτοῦ
 φαρμάκου· θερμὰ καταπλάσματα ἐπὶ τοῦ ἀδένο.

Τὴν 30 σφυγμὸς 110· ὁ ἀδὴν μικρότερος.

Τὴν 1 Ὀκτωβρίου· σφυγμὸς 120· ἡ θερμοκρασία κῦξησε·
 ἡ κοιλία μετεωρίσθη· κένωσις τακτικὴ. Τὸ αὐτὸ φάρμακον.—
 Τὸ ἑσπέρας σφυγμὸς 140· θερμοκρασία λίαν κῦξημένη· ὁ
 βλεννογόνος ὑμὴν τοῦ φάρυγγος ἀκόμη ἐρυθρὸς· ὁ ἀδὴν εὐαι-
 σθητός· βάμμα ἰωδίου καὶ θερμὸν κατάπλασμα.

Τὴν 2 Ὀκτωβρ. σφυγμὸς 120· ὁ μετεωρισμὸς τῆς κοιλίας
 ἠλαττώθη· κένωσις τακτικὴ· βάμμα ἰωδίου· κατάπλασμα.

Τὴν 3, ὁ ἀδὴν ἀλγεῖ πλειότερον. — Τὴν 6 σφυγμ. 100· ὁ
 ἀδὴν μικρότερος, εὐκίνητος καὶ ὄχι πλέον τόσον σκληρός.

Τὴν 8, ἀπυρεξία· εὐεξία· ὁ ἀδὴν ἔχει μέγεθος λεπτοκαρδίου,
 ἀνώδυος, εὐκίνητος καὶ μετρίως σκληρός· τὸ δέριμα, ἰρημισθὲν
 ἐκ τοῦ ἰωδίου καὶ τῶν καταπλασμάτων, ἐπαλείφεται διὰ
 λίπους.

Τὴν 9, ἐκτὸς τοῦ ἀσυνήθους καὶ ὑπνον βοήθησεν οὐδὲν
 ἄλλο ἀνώμαλον παρατηρεῖται· παρηγγέλθη ἀλοιφή ἐξ ὕδριου
 δικοῦ καλλίου (dr. 1 εἰς unc. 1), ἐξ ἧς νὰ ἐπαλείφεται ὁ σκλη-
 ρὸς ἀδὴν τρεῖς τῆς ἡμέρας.

Τὴν 13 ὁ ἀδὴν ἦτο μικρότερος· τὴν δὲ 28 μόλις ἐπαι-
 σθητός.

Τὴν 12 Νοεμβρίου εἶδον τυχαίως τὸ κοράσιον· ἡ ἐξόγκωσις
 τῶν ἀδένων ἐξέλιπεν ἐντελῶς, ἀλλ' ἡ τοῦ ὑπεριώου (στίου) ὑ-
 ποπαραλυτικὴ κατάστασις δὲν εἶχεν ἐντελῶς παρέλθῃ· ἔβρεγχε
 δὲ τὸ κοράσιον ἐπὶ τινὰς ἀκόμη ἐβδομάδας, ἐωσότου ἐξηφανίσθη
 καὶ τὸ σύμπτωμα τοῦτο.

Λημίλιος Α εὐλικίας ἑνὸς καὶ εἴκοσι ἐτῶν, πολλὸ εὐρωστος,
 ἐπασχε χρόνιον κατάρθρον τοῦ φάρυγγος, ὅστις ἐσχάτως ἔχει
 ροτέρευσα.

Τὴν πρωτὴν τῆς 13 δεκεμβρίου ἐνόησε καταληφθεὶς ὑπὸ
 κεφαλαλγίας, ναυτίας καὶ ἰμέτου· σφυγμὸς 100· θερμοκρασία
 μετρίως κῦξημένη· γλῶσσοις μόλις ἐπικεχρισμένη· παρίσθμια
 ἐρυθρά, ἐξωγαωμένα καὶ ἐπικαλυπτόμενα ὑπὸ ἰξώδους βλίν-
 νης· κένωσις τακτικὴ· ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ τυφλοῦ ἀνευρίσκειτο
 διὰ τῆς ἐξετάσεως βευστόν· ὁ σπλὴν ὄχι ἐξωγαωμένος· ὁ ἄρ-
 ρωστος ἔχει ἀνορεξίαν καὶ φαίνεται πολλὸ καταβεβλημένος·
 κατοικεῖ δ' ἐν δωματίῳ σκοτεινῷ· τὸ πότιμον ὕδωρ τῆς οἰκίας
 εἶνε κακόν. Παρηγγέλθη

Rep. Acid. muriat. dil. dr. 1.

Aqu. dest. unc. 5 1/2.

Syrup. simpl. unc. 1 1/2. M. D. S.

κατὰ πᾶσαν δευτέραν ὥραν δύο κοχλιάρια τῆς τραπέζης. —
 Τὸ ἑσπέρας σφυγμὸς 100· θερμοκρασία 40° C. βλεῖ μικρὰ
 σπλὴν ὀλιγὸν ἐξωγαωμένος·

Τὴν 14, σφυγμὸς 80 θερμο. 38° C. ὁ σπλὴν καταφανῶς
 ἐξωγαωμένος· οὐδεμίαν ἀποπάτησις· κεφαλὴ ἐλαφροτέρα·
 γλῶσσοις ἐπικεχρισμένη· ἐν τῷ λαμφῷ πολλὴ βλέννα· τὰ ὄρ-
 γανα τῆς καταπόσεως ἐρυθρά καὶ ἐξωγαωμένα. Τὸ φάρμακον
 τῆς χθὲς. Τὸ ἑσπέρας σφυγμὸς 90 θερμο. 39° C. ἡ κατά-
 ποσις εἶνε ὀδυνηρά· διακόπτει τὸ εἶν καὶ λαμβάνει συχνὰ τε-
 μάχια πάγου ἐν τῷ στόματι καὶ γαργαρίζει ἐκ διαλύσεως
 στυπτηρίας.

Τὴν 15, σφυγμ. 80^ο θερμ. ὀλίγον κῦζημ. τὴν νύκτα ἀπεπάτησε δύο ὑδαρεῖς κενώσεις· φαίνεται δὲ ὅτι ὑπάρχουσιν ὕγρα ἀκόμη ἐν ταῖς ἐντέροις· ἢ γεύσις ἐβελτιώθη ἢ κεφαλή ἐγένετο ἐλευθερωτέρα. Ἢ ρίς ὀλίγον ἀπεφραγμένη· ἢ κατάποσις ὀδονηρά· αἱ ἀμυγδαλαὶ ἐρυθραὶ καὶ λίαν ἐξωγκωμέναι, ἐπ' αὐτῶν δὲ λευκά, προέχοντα, κεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων σημεῖα. Οὐδεὶς ἀδὴν αἰσθητός. Παρηγγέλθη πάχος καὶ στυπτηρία.

Μετὰ μεσημβρίαν ὁ ἄρρώστος ἀπεπειράθη νὰ ἐγερίη τῆς κλίνης, καταληφθεὶς ἄνωγ ὑπὸ φρικίων καὶ ναυτίας δὲν ἐδύνατο ἐξ ἀδυναμίας νὰ ὀρθοποδήσῃ.

Ἐίς τῆς ἐσπέρας τὰ λευκὰ σημεῖα ἀμφοτέρωθεν ἐπλήθυνον καὶ ἐμεγεθύνθησαν· μεταξὺ δὲ τῆς δεξιᾶς ἀμυγδαλῆς καὶ τοῦ ὑπερώου ἰστίου προφαίνεται λευκὸν ἰπίχρισμα. Ὁ βλεννογόνος ὑμὴν τοῦ στόματος καὶ τοῦ φάρυγγος εἶνε ἐξωγκωμένος· ὁ δὲ τελευταῖος ἐπικαλύπτεται καὶ ὑπὸ ἰξώδους βλέννης· καὶ τῶν μὲν ὑπογενεῶν ἀδένων οὐδεὶς εἶνε ἐπαισθητός, τοῦ δὲ λαίμοῦ τὸ κατὰ τὸν διχασμὸν τῆς καρωτίδος μέρος, δεξιόθεν εἶνε εὐαἰσθητὸν κατὰ τὴν πίεσιν. Πόνος κατὰ τὸν αὐχένα· ἢ κατάποσις ὀδονηρά· ἢ λαλιὰ ἑρβίνος· σφυγμ. τῆς ἐσπέρας 84^ο θερμ. ὀλίγον κῦζημ. — Παρηγγέλθη πάχος καὶ στυπτηρία.

Τὴν 16, σφυγμ. 84, θερμ. 38^ο C. σπλὴν μικρότερος· κενώσεις τακτικῆ. Ὁ ἄρρώστος αἰσθάνεται ἐκυτὸν καταβεβλημένον πολὺ· ἢ λαλιὰ χειροτέρα· ἀπὸ τοῦ στόματος ὀσμὴ κακὴ. Τὸ ὑπερώϊον ἰστίον, καὶ αἱ δύο ἀμυγδαλαὶ καὶ ὁ βλεννογόνος τοῦ φάρυγγος λίαν ἐξωγκωμένοι καὶ πελιδνοί· καταφανεῖς διφθεροειδεῖς μεμβράναι καὶ ἐπὶ τῶν δύο ἀμυγδαλῶν καὶ ἐπὶ τῶν ὑπερώϊων ἰξῶν. Οἱ ἀδένες τοῦ λαίμοῦ εἶνε ἐπαισθητοὶ καὶ ἐπώδυναι.

Παρηγγελλία: ἐμφύσησις ἀνθέων θεῖου εἰς τὸν λαίμονα καὶ διακλυσμός τῆς ρίνος διὰ φανικοῦ ὀξέος (στ. XII.—unc. VI.). Ἐκ τῆς αὐτῆς διαλύσεως ὁ ἄρρώστος γαργαρίζει κατὰ πᾶσαν ὥραν.

Τὴν 3 ὥραν μ. Μ. ἢ λαλιὰ καλλιτέρα· ἢ πελιδνότης τῶν περὶ τῶν μετρίων μετρίωτέρα· αἱ διφθεροειδεῖς μεμβράναι μικρότερα

καὶ λεπτότερα· ἢ κατάποσις ὄχι τόσον ἐπώδυνος. — Ἐμφυσῶνται ἀνθή θεῖου ἐπὶ τῶν ἀμυγδαλῶν, εἰς τὸν φάρυγγα καὶ σπασθεν τοῦ ὑπερώϊου ἰστίου. Ἐκ τῆς διαλύσεως τοῦ φανικοῦ ὀξέος ἐγγέω εἰς τὸν ἕτερον βώθωνα τόσον, ὥστε ἢ διάλυσις νὰ ἐκρεύσῃ ἀπὸ τοῦ ἄλλου. Ὁ γαργαρισμὸς ἐξακολουθεῖ.

Τὸ ἐσπέρας σφυγμ. 80, θερμ. 37, 8^ο C. Ἡ αὐτὴ θεραπεία.

Τὴν 17, σφυγμ. 72^ο θερμ. οὐχὶ κῦζημ. Ὁ βλεννογόνος τῶν ὀργάνων τῆς καταπόσεως δὲν εἶνε πλέον πελιδνός ἀλλὰ ροδόχρους, ὀλιγώτερον ἐξωγκωμένος, ἄνευ διφθεροειδῶν μεμβρῶν καὶ ἄνευ φθορᾶς οὐσίας. Οἱ κατὰ μῆκος τοῦ στερονοκλειδομαστοειδοῦς μῶλις αἰσθητοὶ ἀδένες ἀλγοῦσι κατὰ τὴν πίεσιν. Ἡ ρίς ἐλευτέρα· ἀπὸ τοῦ στόματος οὐδεμία· κακὴ ὀσμὴ. — Ἡ τῶν ἀνθέων τοῦ θεῖου ἐμφύσησις ἐπικυανθάνεται τρὶς σήμερον καὶ ἔπαξ ὁ τῆς ρίνος ἐκ φανικοῦ ὀξέος διακλυσμός· ἐξακολουθεῖ ὁ γαργαρισμός.

Ὁ ἄρρώστος οὐδεμίαν ὑποφέρει ἐνόχλησιν κατὰ τὸν λαίμονα ἐκ τῆς ἐμφύσεως τοῦ θεῖου, καὶ ὅταν ἀκόμη τοῦτο φέρεται ὑπὸ τῆς ὑπερώϊου ἰστίου πρὸς τὰς χνάνας.

Ὁ ἄρρώστος ἔχει καλῶς, ἐγείρεται ἀπὸ τῆς κλίνης· ἢ ὀρεξίς καλὴ· ὁ σπλὴν μῶλις ἐξωγκωμένος.

Τὴν 18, σφυγμὸς καὶ θερμοκρασία ὡς χθές. Ἀπὸ τῆς ρίνος ἐκρέει ὑγρὸν πυώδες, κίτρινον, ἰσχυρῶς παχύ. Ὄσμὴ κακὴ ἀπὸ τοῦ στόματος δὲν ἐκπνέεται. Τὰ ὄργανα τῆς καταπόσεως ὀλιγὸν ἐξωγκωμένα, ὁ βλεννογόνος αὐτῶν ὑμὴν ὀλερός· ὑπὸ τὴν δεξιάν ἀμυγδαλὴν ὑπάρχει κηλὶς στρογγύλη, μέγεθος λεπτοῦ ἔχουσα, ὑπέρυθρος, ὑποφαίνουσα τὴν ὀσίν, ἀφ' ἧς πρὸ μικροῦ ἀπέπεσε διφθεροειδῆς μεμβράνη. Ἐν τῷ φάρυγγι ὑπάρχουσι μικρὰ ἐξογκώσεις, οἷον θυλακώδη ἀποστημάτια. Ἡ κατάποσις εὐκόλος· οὐδαμοῦ εὐκαίσιθησις κατὰ τὸν λαίμονα· ἢ λαλιὰ κατὰ φύσιν· ἢ ὀρεξίς καλὴ· ἢ γενικὴ κατάστασις εὐχάριτος. — Ἡ θεραπεία καθὼς τὴν προτερῆσαν· ἐκτὸς δὲ τούτου διετάχθη ὁ ἄρρώστος νὰ εἰσπνεύσῃ διὰ τῆς ρίνος ἀθῆν θεῖου τρὶς τῆς ἡμέρας. Καλὴ τροφή· κρέας, καφὲς, ζῦθος.

Τὴν 19, ὁ βλεννογόνος τοῦ φάρυγγος ἔχει ἀκόμη χροῖμα

θλίγον σκοτεινόν, εἶνε χαλαρὸς καὶ αἰμορραγεὶ κατὰ τὴν ἐπι-
φάν εὐκόλως.

Ὁ ἄρρώστος μένει ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκτὸς τῆς κλίνης, ἀλλ' αἰσθάνεται ἀκόμη κόπωση καὶ εἶνε αἰχρὸς· ἔχει σφυγμὸν μικρὸν καὶ ἀσθενή. — Καὶ τὴν ἡμέραν ταύτην γίνεται χροαὶς τοῦ θείου· ἀπὸ δὲ τῆς ἐσπέρας δίδεται μόνον στυπτηρία διά-
λυσις πρὸς γαργαρισμὸν.

Τὴν 20, ὁ ἄρρώστος ἔχει καλῶς. Στυπτηρία διὰ τὴν ἐπι-
μένουσαν χαλαρότητα τοῦ βλενογόνου ὑμέρος.

Τὴν 22, ὁ φάρυγξ ἐπιχρίεται ἐκ διαλύσεως νιτρικοῦ ἀργύ-
ρου (serup. 1 — unc. 1)· φαίνεται δ' ἰντελῶς ἀναίσθητος.

Τὴν 23 ἐπαναλαμβάνεται ἡ καυτηρίασις. Ὁ πάσχων θεω-
ρεῖται ἰαθεὶς.

Τὴν 22 Ἰανουαρίου 1869 ἐκλήθη νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν H. S., πενταετὸς εὐρωστον παιδίον· κατὰ τὴ λέγειν τῆς μητρὸς ὁ μικρὸς ἄρρώστος κατελήφθη πρὸς τριῶν ἡμερῶν ὑπὸ πυρετοῦ, ὅστις κατὰ πᾶσαν νύκτα ἐπετείνετο πολὺ, τὴν δὲ πρωΐαν καὶ τὴν ἡμέραν ἐμετρίαζε· σφοδρότατος δὲ ἦτο ὁ πυρετὸς τὴν νύκτα τῆς 19, ἐλαφρότερος δὲ τὴν τῆς 20· τὴν δὲ 21 ἐπὶ ἡμέρας μακρᾶς ὁ μικρὸς δὲν ἐγνώριζε τὴν ἑαυτοῦ μητέρα. — Ὁ ἄρρω-
στος ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω παρεπονείτο καὶ κεφαλαλγίαν μέ-
λιστα κατὰ τὸ ἰνίον, καὶ πόνον κατὰ τοὺς πόδας· εἶχεν ἀνο-
ρεξίαν ἦτο δύσθυμος καὶ ἐκοιμάτο πολὺ. Ἰνὸν δὲ πρότερον εἶχε τακτικὰς κενώσεις, ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν ἦτο δυσκοιλίας.

Προσῆκα κατάστασις: σφυγμὸς 130· θερμοκρασία 40° C. γλῶσσα λευκὴ· κακὴ ὁσμὴ ἀπὸ τοῦ στόματος· φωνὴ καὶ κατάποσις κατὰ φύσιν. Οἱ ὑπογένοιαι ἀδένες ἐπαίσθητοι· ἀλλὰ τοιοῦτους ἀδένας ἔχει συχνάκις, λέγει ἡ μήτηρ. Ἔνεκα τῆς ὑπνηλίας τοῦ ἄρρώστου ἀπέσχον πάσης ἄλλης ἐξετάσεως καὶ ἀνέγραψα πέντε δόσεις καλομέλανος (ἐξ ἑνὸς κόκκου ἐκάστην) ν. λ. μίαν ἀνὰ πᾶσαν ὥραν.

Τὴν 23 σφυγμ. 120· θερμ. 37, 5° C. Τὴν νύκτα τὸ παι-
δίον παρελήσει πολὺ· σήμερον ἔχει τὴν διάνοιν καθαράν, πα-

ραπονεῖται πόνους κατὰ τὴν κατάποσιν· ἡ φωνὴ ἔρρινος· οἱ ὑπογένοιαι ἀδένες ἐξωγκώθησαν· τὰ πτύσματα αὐτοῦ βλενο-
πιώδη. Τὸ ὑπεράϊον ἰστίον καὶ αἱ ἀμυγδάλαι φαίνονται ἐρυ-
θραὶ καὶ ἐξωγκωμέναι· ἐπὶ δὲ τῶν τελευταίων παρατηροῦνται στρογγύλαι, ὑπόλευκοι παχεῖαι διφθοροειδεῖς μεμβράναι· τού-
των τινὸς διὰ λαβίδος ληφθεὶς ἀποσπᾶται τεμάγιον, τὸ δὲ ὑποκείμενον χωρίον αἰμορραγεῖ.

Οὔτε ἡ κοιλία μετέωρος, οὔτε ὁ σπλὴν ἐξωγκωμένος. Καὶ αἱ πέντε δόσεις καλομέλανος ἐλήφθησαν, ἀλλ' αὐδεμία ἐπῆλθε κένωσις.

Ἀμέσως ἐνεφυσήθησαν ἀνοη θείου ὕσον γὰ ἐπικαλυφθῶσι αἱ μεμβράναι καὶ τὰ περὶ αὐτὰς μέρη. Περὶ δὲ τὴν 11 ὥραν ἐπα-
νελήθη τοῦτο, ὅτε ὁ ἄρρώστος ἐφαίνετο ζωηρότερος καὶ ὠμί-
λει καλλίτερον ἢ τὴν πρωΐαν σφυγμ. 118—120. Περὶ τὴν 1 ὥραν μ. δ. ὁ ἄρρώστος λαμβάνει ἀνοη θείου, ὅσον φέρει ἡ ἀκρα μαχαίριον, εἰς κοχλιάριον ὕδατος.

Τὴν 3 ὥραν ἐμφυσᾶται ὄσιον καὶ διακλύζονται πάλιν αἱ ῥίνες διὰ φανικοῦ ἐξέως (gr. XII. — unc. VI), ἐξ οὗ καθὼς ἔης ἀνὰ πᾶσαν τρίτην ὥραν γίνεται γαργαρισμὸς.

Προσέτι: Rep. Chinin. sulphuric. gr. IV
Acid. sulphur. gr. I
Aq. dest. unc. II
Syr. simpl. dr. I.

M. D. S. ν. λ. 3 κοχλιάρια κατὰ τὸ διάστημα τῆς μετὰ με-
σημέριαν τὴν 8· 9 τῆς ἐσπέρας τέταρτον.

Τὴν 7 ὥραν τῆς ἐσπέρας σφυγμ. 120—110· θερμ. μετροῦσις κῶξῆμ. — Ἢ ἀπὸ τοῦ στόματος ὁσμὴ δὲν εἶνε πλέον τόσον κακὴ· οἱ ἀδένες ἦττον εὐαίσθητοι, ἢ πρὸς ἐλευθέρω· βῆξ σπανία· ἡ κεφαλὴ ἐλευθερωτέρα· αἱ μεμβράναι φαίνονται μαλακώτεραι. Ὁ ἄρρώστος παραπονεῖται πόνους κατὰ τοὺς πόδας· κατὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ στοῦ τῆς ἀριστερᾶς κνήμης εὐαίσκεται σκμείον ἀλγοῦν. — Τεινεσμὸς ἀνευ ἀποπατήσεως· ἡ κοιλία μαλακὴ καὶ ἐπίπεδος. Θεραπεία ἡ αὐτή.

Τὴν 24 σφυγμ. 118· θερμ. μόλις κῶξ. Ἀπὸ τῆς δεξιᾶς ἀ-

μυγδάλης αποσπάται διά τῆς λαβίδος δλόκληρος ἢ διφθεροει-
δῆς μεμβράνης ἔνευ αἰμορραγίας· τὸ δ' ἀπογυμνωθὲν χωρίον
εἶνε ὑπέρυθρον καὶ δὲν δεικνύει οὐσίας ἀπώλειαν· ἀριστερόθεν
ὅμως μόνον τεμάχια τινὰ ἦτο δυνατόν ν' ἀποσπασθῶσι τῆς
στερεῶς προσκεκολλημένης, ὑπολευκοῦ, 1 1/2''' περίπου πα-
χείας μεμβράνης.

Καθ' ἴσιν προηγουμένως διὰ μοτοῦ τὸν καιμὸν ἀπὸ βλε-
νοπιώδους ἐκκρίματος ἐνεφύσησεν, ὅπως τὴν προτεραιάν, ἀνοη-
θείου· ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ὁ ἄρρωστος ἐλάμβανε καὶ ἐσωτερικῶς
θεῖον καὶ ἐγαργαρίζεν ἐκ διαλύσεως φανικοῦ ὀξέος.

Τὴν 25. Ὁ ἄρρωστος ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ἡσύχως· εἶνε ἀ-
πύρετος καὶ ἔχει ὄρεξιν. Ἡ θεραπεία ὡς χθές.

Τὴν 26. Ὁ ἄρρωστος ἔχει καλῶς· πεινᾷ καὶ τρώγει καλῶς·
ἡ μεμβράνα εἶνε μικροτέρα καὶ λεπτοτέρα· οἱ ἀδένες ὀλιγω-
τερον ἐξωγκωμένοι· — Τρεῖς ἐμφυσῶνται ἀνοη θείου καὶ ἐπι-
πάσσειται δι' αὐτῶν ἡ μεμβράνα καὶ λαμβάνεται ἐξ αὐτῶν
ἐσωτερικῶς, καθ' ὃν τρόπον εἶπομεν, γίνεσθαι δὲ διὰ τοῦ φανι-
κοῦ ὀξέος καὶ γαργαρισμοῦ.

Τὴν 27. Ἡ δεξιὰ ἀμυγδαλὴ θολερά· ἡ ἀριστερά, ἐφ' ἧς ἐπι-
κάθηται ἀκόμη ἡ μεμβράνα δὲν εἶνε πλέον ἐξωγκωμένη,
μόλις δ' ἐρυθρά· ἐνεφανίσθη ἐλαφρὰ βήξ. — Δις ἐγένετο χρῆσις
θείου, ὅπως χθές, καὶ γαργαρισμοῦ ἐκ στυπτηρίας.

Τὴν 28, σφυγμ. 100· θερμ. ὄχι κύξημα. ἡ μεμβράνα φαί-
νεται ὅτι ἐν καιρῷ τῆς νυκτὸς ἐγένετο πικυτέρα. Ἡ βήξ κύ-
ξην. — Ἐνεκα τῆς βηχὸς παραλείπεται ἡ ἐμφύσησις τοῦ
θείου, ἐπιπάσσειται δὲ μόνον καὶ παραγγέλλεται εἰς γαργαρι-
σμὸν ὡς ἐξῆς·

Rep. Sulphur. praecipit. scrup. i.
Mucilag. Gi. Arabic. q. s.
ut f. c. Aq font.
Emulsio unc. V.

D. S. ἀναταρασσόμενον καθ' ἐκάστην ὥραν νὰ δίδεται εἰς
γαργαρισμὸν.

Τὴν 30 ἰανουαρ. Ἐκ τῆς πικρίας λευκῆς μεμβράνης δὲν

δύναται τις διὰ τῆς λαβίδος μετρίως βιάζων ν' ἀποσπάσῃ τε-
μάχιον, κινεῖται δὲ ὁμοῦ ἔλη ἢ ἀμυγδαλὴ, ἥτις μῆτε ἐρυθρὰ
εἶνε μῆτε ἐξωγκωμένη· ἡ δὲ μεμβράνα ἐπικεῖται ὡς νεκρωθὲν
τεμάχιον ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ἀμυγδαλῆς, μεθ' ἧς ἐν τούτοις
φαίνεται συμπεφυκία, διότι καὶ μικροτέρα ἦτο καὶ μετὰ τὴν
διὰ θείου ἐπάλειψιν γίνεται λεπτοτέρα καὶ ὑπέρυθρος. Ἐπὶ τῆς
δεξιᾶς ἀμυγδαλῆς ὑπάρχουσι σημεῖα λευκά, εὐκόλως ἀποματ-
τόμενα· οἱ ὑπογένεοι ἀδένες καθὼς πρότερον· ἡ φωνὴ εἰσέτι
ἔρβριος. Οἰδημα τοῦ προσώπου καὶ πρὸς τὰ ὦτα καὶ τὸν τρά-
χηλον κατερχόμενον. Ὁ ἄρρωστος εἶνε ἀπύρετος, αἰσθάνεται
ἑαυτὸν ἐν εὐεξίᾳ, δι' ὅλης τῆς ἡμέρας εὐρίσκειται ἐντὸς τῆς
κλίνης, ἔχει καλὴν ὄρεξιν καὶ ὕπνον. — Δις ἐμφυσᾶται θεῖον
κατὰ πᾶσαν ὥραν γαργαρισμοῦ, ἐσωτερικῶς δέ:

Chinin. sulphuric. gr. III

Ferr. lactic. gr. VI

Sacch. alb. dr. 1/2

Mf. pulv. div. in dos aequ. XII. D. S.

ν. λ. τρία ξηρία τὴν ἡμέραν· καλὴ τροφή.

Τὴν 1 φεβρ. Ἐκ τῆς ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ἀμυγδαλῆς ἐπικε-
κολλημένης μεμβράνης ἀποσπάται διὰ μετρίως βίβης τεμάχιον,
ἄλλ' ἐπέρχεται αἰμορραγία· τὸ τεμάχιον εἶνε λίαν γλισχρον
καὶ δυσδιάτμητον ὡς συμπαγὲς ἐπιθήλιον. Καὶ ἡ δεξιὰ δὲ ἀ-
μυγδαλὴ ἔχει λευκὰς γραμμὰς εὐκαταλείπτους, καὶ αἰμορρα-
γεὶ εὐκόλως κατὰ τὴν ἐπαφὴν, τὰ δὲ ἀνοη τοῦ θείου προσ-
αφτῶνται κατὰ τὰ μέρη ταῦτα εὐκολώτερον. Οἱ ἀδένες μι-
κρότεροι. — Μαλθακτικοὶ γαργαρισμοὶ δι' ἀλθαίας.

Τὴν 2. Ἐκ τῆς λευκῆς μεμβράνης ἀπέπεσε τεμάχιον· εἰς δὲ
τὴν θέσιν αὐτοῦ φαίνεται βλεννογόνος ὑμὴν ὑγιής.

Τὴν 3, μικρὸν λείψνον τῆς μεμβράνης ἐπικάθηται εἰσέτι
στερεόν.

Τὴν 5. Τὰ περίσθμια καθαρῶτατα· ὁ βλεννογόνος ἔνευ τι-
νὸς οὐλῆς. — Κατὰ τῶν ὑπογενεῖων ἀδένων, οἰτινὲς ἀκόμη ἔ-
χουσι μέγεθος λεπτοκαρπύου, γίνεται χεῖσις ἀλοιφῆς ἰωδαίου
καλλίου.

Τὴν 8 φεβρ. Ἡ δεξιὰ ἀμυγδαλὴ εἶνε πολὺ ὄχρᾶ, φαίνονται δ' ἐπ' αὐτῆς σαφεῖς οἱ τῶν ἀγγείων διακλαδισμοί.

Τὴν 15. Καὶ οἱ ἀδένες μόλις εἶνε αἰσθητοί. Τὸ παιδίον ἔκτοτε εἶνε ἐντελῶς ὑγιής.

Ὁ Lutz ἐξετάσας διφθεροειδῆς μεμβράνας, διὰ τοῦ μικροσκοπίου εὑρε κατὰ τὴν ἐλευθέραν αὐτῶν ἐπιφάνειαν κύτταρα στρώτου ἐπιθήλιου μετὰ πυρήνων μεγάλων, στρογγύλων, μονοπύρηνι κύτταρα, ἐπιθήλιον ἐφθαρμένον, θολερὰς κοκκώδεις μάζας μετὰ πυρήνων καὶ σταγονιδίων λίπους· τῇ ἐπιδράσει ὕδατος ἐξέως προσλαμβάνει τὸ παρασκευάσμα ἐπὶ μάλλον κοκκώδη ὄψιν. Ἀξιοπαρατήρητος ὕμνος εἶνε ἡ ὑπαρξίς σφαιρῶν ἔκ κόκκων σφαιροειδῶν, σαφῶς περιορισμένων, κιτρινωπῶν τῷ χρώματι· τινὲς τούτων διακρίνονται καὶ διὰ 250 πλῆς μόνον μεγεθύνσεως συνιστάμενοι ἐκ στρογγύλων, ἀκριβῶς ὀριζομένων, κιτρινωπῶν, στιλπνῶν σωματίων (σποριδίων), ἐν ᾧ εἰς τοὺς πλείστους καὶ διὰ 520 πλῆς μεγεθύνσεως τὰ σπορίδια μόλις ἢ οὐδὲν διακρίνονται καὶ φαίνονται ὡς σφαῖραι ἐκ κοινωροῦ κιτρινωπῶς ἀποστίλβουσαι.

Ἡ ὅλη μάζα τῶν σποριδίων ἀποτελεῖ τὸ τρίτον περίπου τοῦ καθορισμένου παρασκευάσματος.

Τὰ δὲ ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῶν μεμβρανῶν εἰλημμένα παρασκευάσματα διαφέρουσι τῶν ἀνωτέρω, καθότι δὲν καθορῶνται ἐν αὐτοῖς σαφῆ ἐπιθηλιακὰ κύτταρα, ἀλλὰ τούναντιον αἰμοσφαίρια· τὰ δὲ σπορίδια δὲν συναποτελοῦσι σφαιροειδεῖς ομάδας, ἀλλὰ διανέμονται μάλλον ἐμοτίμως καὶ φαίνονται τὸν ἀριθμὸν ὀλιγώτερα.

III.

ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν συμπερίσματος 5 Lutz ἐκθέτει τὰ ἐκ τῶν κλινικῶν αὐτοῦ παρατηρήσεων ἐξαχθόμενα ὡς πρὸς τὰ δύο ζήτηματα, εἰς ὧν τὴν λύσιν κυρίως ἀπέβλεπεν.

Τὸ πρῶτον ζήτημα ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο, ἴσων.

α) Εἶνε ἡ διφθερογόνος φλεγμονὴ πρωτοπαθῶς γενικῆς λοιμικῆ νόσος ἢ ὄχι;

β) Ποῦ ἐγκτεται ὁ ἴσος;

Ὡς πρὸς τὸ α'. ὁ Lutz λέγει ὅτι ὁ θεωρῶν τὴν ἐπιδημικὴν διφθερογόνον φλεγμονὴν ὡς ζέταιν, γενικὴν λοιμικὴν νόσον δύναται νὰ παραβάλλῃ ταύτην πρὸς τὰ ζέταιν ἐξανθήματα· τὰ δὲ ζέταιν ἐξανθήματα πάντα ἔχουσι κοινὰ χαρακτηριστικὰ τὰ ἑξῆς:

Α) Προηγεῖται πάντων πυρετός.

Β) Ὁ πυρετός ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ σταδίου τῆς ἐξανθήσεως προβαίνει πάντοτε ἀξάνων.

Γ) Τὰ φαινόμενα ἐπὶ τοῦ δέρματος ἀναπτύσσονται καθ' ὀρισμένην τάξιν καὶ κατὰ χρονικὰ διαστήματα, ἕτινα δύναμεθα ἐκ τῶν προτέρων νὰ ὑπολογίσωμεν. Τὸ ἐξανθήμα καὶ ἡ παλινδρομία αὐτοῦ ἔχει ὀρισμένην γνῶστην διάρκειαν.

Δ) Τὰ νοσήματα ταῦτα προσβάλλουσι συνήθως ἑκαὶ μόνον τὸ ἔτομον.

Ε) Οὔτε τὴν διάρκειαν τῆς νόσου εἰς τὰ κατέκαστα τῶν σταδίων αὐτῆς δύναμεθα νὰ ἐπιβραχύνωμεν, οὔτε καθόλου τὴν νόσον ἀναφανείσθαι ν' ἀνακόψωμεν.

Ὁ Lutz ἀναφερόμενος εἰς τὰς κλινικὰς αὐτοῦ παρατηρήσεις καὶ παραβάλλον τὴν διφθερογόνον νόσον πρὸς τὰ ἐξανθήματα καθ' ἕκαστα τῶν ἀνωτέρω χαρακτηριστικῶν, εὕρισκει ὅτι οὔτε πυρετός προηγεῖται πάντοτε τῆς τοπικῆς παθήσεως ἢ τοῦ τῆς γενέσεως τῶν διφθεροειδῶν μεμβρανῶν, οὔτε ὁ πυρετός ἐπιτείνεται ὅπως εἰς τὰ ἐξανθήματα κατὰ βιθμὸν ἀξάνων, οὔτε ἡ φλεγμονὴ τῶν παριστήμιων καὶ ὁ τῶν μεμβρανῶν σχηματισμὸς ἢ ἡ τῶν ἀδένων ἐξόγκωσις ἢ ἡ διάρκεια τῶν διφθεροειδῶν μεμβρανῶν καὶ ἡ παλινδρομία αὐτῶν καταστρεφῆ συμβαίνει κατὰ ὀρισμένα χρονικὰ διαστήματα καὶ κατὰ τάξιν βεβαίαν, οὔτε ἐν γένει τῆς ὅλης νόσου ἢ διάρκειαι εἶνε ὀρισμένη· ἀλλὰ καὶ ἐπανειλημμένως ἡ νόσος προσβάλλει ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἔτομον· δύναμεθα δὲ διὰ τοπικῶν μέσων ν' ἀνακόψωμεν τὴν διφθερογόνον νόσον κατὰ τὴν πορείαν τῆς καὶ νὰ θεραπεύσωμεν ταχέως. Ἡ διφθερογόνος λοιπὸν νόσος, κατὰ τὸν Lutz, μὴ ἔχουσα τὰ πέντε χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῶν

εξανθηματικῶν λοιμικῶν νόσων, δὲν πρέπει νὰ κατατάσσεται μεταξὺ αὐτῶν.

Τὸ δὲ δεύτερον μέρος τοῦ πρώτου ζητήματος τ. ἔ. ποῦ ἔγκαιται ὁ ἴδς, ὁ Lutz δοκιμάζει νὰ λύσῃ ἐκ juvenilibus et puerilibus, παρασκευάζων οὕτω καὶ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος περὶ τῆς θεραπείας τῆς νόσου. Κρίνων ἐν ἑκαπτον τῶν μέσων, ἅπερ μετεχειρίσθη πρὸς θεραπείαν τῆς διφθερογόνου φλεγμονῆς, εὐρίσκει ὅτι ἐκ τῶν τοπικῶν φαρμάκων ὁ νιτρικός ἀργυρος ἀπεδείχθη ἐπιδραστικός, τὴ δὲ χρωμικὴν δὲ ἄσκοπον ἐκτὸς δὲ τούτων οὔτε ἐξέκ οὔτε ἀλάλεα, οὔτε τὸ ψύχος οὔτε ἡ ὑγρὰ θερμότης, οὔτε ἡ στυπτηρία οὔτε τὸ χλωριούχον κάλι, εἴτε εἰς γαργαρίσματα εἴτε εἰς ἐμφυσήσεις ἐφαρμοζόμενα, παρακωλύουσι τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τοπικῆς ἐπεξεργασίας. Τοῦναντίον δὲ τὸ χλωριούχον ὕδωρ καὶ τὸ φανικὸν δὲξὺ (acide phénique, catholique) ἔχουσι ἀναμφίβολον ἐνέργειαν· τὸ τελευταῖον μάλιστα, ἰδίως ὅταν πάσχη καὶ ὁ λαρυγξίς, εἶνε ἄξιον εὐρυτέρας χρήσεως καὶ σπουδῆς.

Ἐχομεν δ' ἐν μέσων, τὸ θεῖον, ἕπερ ἀμέσως ἐφαρμοζόμενον, ἀνακόπτει τὴν πορείαν τῆς διφθερογόνου νόσου καὶ ἐπάγει ταχέως ἀγαθὴν μεταβολὴν τῶν τε τοπικῶν καὶ γενικῶν φαινομένων· ἤγουν διὰ τῆς χρήσεως τοῦ θεῖου αἱ μεμβράναι γίνονται μαλακαί, ἀποπίπτουσι χωρὶς νὰ ὑπολείπωσιν οὐσίας ἀπόλειπτον, τὰ φλογιστικὰ φαινόμενα μετριάζονται, ἡ τῶν ἀδένων ἐξόγκωσις ἐλαττοῦται, ὁ πυρετός ἐκλείπει, ὄρεξις δὲ καὶ ὕπνος καὶ μετὰ τούτων ἡ γενικὴ εὐεξία ἐπανέρχεται εἰς ὀλίγας ἡμέρας.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ θεῖον εἶνε μέσον, ἕπερ τοπικῶς ἐρεθίζει καὶ προκαλεῖ φλεγμονὴν, ἔπεται ὅτι ἡ ἱαματικὴ αὐτοῦ ἐνέργεια κατὰ τὴν διφθερογόνον φλεγμονὴν ἐξηγεῖται ἐκ τούτου, ὅτι καθιστᾷ ἀβλαβὴ τὴν αἰτίαν τῆς νόσου, ἤτοι τὸν ἴον. Εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι τὸ θεῖον οὐ μόνον τοπικῶς ἐρεθίζει, ἀλλὰ καὶ ὅτι φονεύει τοὺς κατωτάτους τῶν ὀργανισμῶν· αὕτη δὲ ἡ δευτέρα ἰδιότης τοῦ θεῖου ἀποτελεῖ τὴν ἱαματικὴν αὐτοῦ ἐνέργειαν καὶ ἐπομένως ὁ ἴδς ἀνήκει εἰς τοὺς κατωτέρους ὀργανισμούς. Ἡ

ἀνωρελῆς χρήσις τῶν ἀντιφλογιστικῶν καὶ τῶν ἄλλων μέσων, καθὼς καὶ ἡ ὠφέλεια ἡ ἐκ τοῦ χλωριούχου ὕδατος καὶ τοῦ φανικοῦ δὲξέος ἐνισχύουσι τὴν γνώμην ταύτην καθ' ὄλοκληρίαν.

Τὸ πρῶτον λοιπὸν ζήτημα λύεται κατὰ τὸν Lutz ὡς ἑξῆς: α'.) Ἡ διφθερογόνος φλεγμονὴ εἶνε πρωτοπαθῶς κολλητικὴ τοπικὴ νόσος.

β'.) Ὁ ἴδς ἀνήκει εἰς τὰ κατώτερα τῶν ὀργανικῶν ὄντων.

Τὸ δεύτερον ζήτημα «πῶς πρέπει νὰ θεραπεύωμεν τὴν διφθερογόνον νόσον», λύεται ἐπομένως ἀφ' ἑαυτοῦ.

1) Ἀφοῦ ἡ νόσος αὕτη πρωτοπαθῶς εἶνε νόσος τοπικὴ, καὶ ἡ ἐν ἀρχῇ θεραπεία αὐτῆς κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ εἶνε τοπικὴ.

2) Ἡ τοπικὴ θεραπεία πρέπει νὰ σκοπῇ τὴν καταστροφὴν τῆς αἰτίας· ἡ δὲ αἰτία εἶνε εἰς ὀργανισμῆς.

3) Ἐκ τῶν μέσων, ἅτινα φονεύουσι τοιοῦτους ὀργανισμούς, τὸ θεῖον ἀπεδείχθη μέχρι τοῦδε ὡς τὸ ἀσφαλέστατον, τὸ ταχύτατον ἐνεργούν, ἅμα δὲ καὶ εὐκρεστότατον καὶ ἀβλαβέστατον· ἐπομένως ἐν πάσῃ περιπτώσει πρέπει νὰ γίνεται ταχεῖα αὐτοῦ χρήσις.

Τὰ ἄνω τοῦ θεῖου ἡ ἐμφυσῶνται εἰς τὰ νοσοῦντα μέρη ἢ ἐπαλείφονται διὰ δεσμίδος μοτοῦ· ὑποστηρίζεται δὲ ἡ ἀγωγή αὕτη διὰ τῆς προσλήψεως ξηρῶν θεῖου ἢ διὰ γαργαρίσματος ἐκ γαλακτώματος θεῖου· τὸ κυριώτατον δὲ εἶνε τοῦτο: τὸ θεῖον πρέπει νὰ προσθῆγη εἰ δυνατόν διηνεκῶς πάντων τῶν νοσοῦντων μερῶν τοῦ στόματος, τῆς μίνης καὶ τοῦ φάρυγγος μέλεις οὐ αἱ μεμβράναι ἀποπέσωσι καὶ δὲν ἀναγεννηθῶσιν.

4) Ἐὰν ὁ πυρετός εἶνε πολὺ σφοδρῆς, ὠφελουσιν ἡ κινήσις καὶ ἡ ψυχραλουσία.

5) Ἡ κινήσις καὶ ὁ σίδηρος καὶ τὸ ἐλαιὸν τοῦ ἐνίσκου εἶνε τονικά ἀξιόλογα μετὰ τὴν ἴσιν τῆς τοπικῆς ἐπεξεργασίας εἰς ἄτομα καταβεβλημένα.

6) Ἡ διατροφή πρέπει νὰ εἶνε ὅσον τὸ δυνατόν καλή. Ἐν ἀρχῇ μόνον γάλα, ζωμὸς γενναῖος καὶ ὕδωρ, μετὰ δὲ τῶν μεμβρανῶν ἀπόπτωσιν μαλακὰ ὡς παρεργόμενα δὲ τῆς δυσκαταποσίας καὶ ὑπαρχούσης ἐξέσεως κρέως. Ἐὰν δὲ ὁ ἀρρώστος

εἶνε ἀπύρετος λαμβάνει καὶ οἶνον καὶ ζῦθον καὶ καφφέ καὶ τ. π.

7) Καθαρότης καὶ ἀερισμὸς ἐπιμελής εἶνε ἀπαραίτητη χάριν τοῦ τε ἀρρώστου καὶ τῶν περὶ αὐτόν.

8) Ὅπως προφυλαχθῶσιν οἱ ἄλλοι ἀπὸ τῆς μεταδόσεως τοῦ ἰοῦ πρέπει ν' ἀπομονοῦται ὁ ἄρρώστος, νὰ ἔχη ἴδια σκεύη καὶ ἐπιπλα, καὶ ἐθόνη· μάλιστα δὲ φινόμιακτρα, ἅτινα πρέπει νὰ πλύνωνται κατ' ἴδαν καὶ νὰ μὴ φυλάττωνται ἐπὶ πολλὸν χρόνον ἀκάθαρτα.

9) Ὁ ἰατρὸς πρέπει νὰ ἐξετάζη τοὺς λοιποὺς οἰκείους καθ' ἑκάστην, ἵνα μὴποτε παρίδῃ ἀρχημένην νέαν περίπτωσιν, μερμιῶν ἀπλῶς περὶ τῆς ἡδῆ ὑπερχούσης.

10) Ὁ βουλούμενος χάριν προφυλάξεως νὰ παραγγείλῃ φάρμακόν τι εἰς τὸν ἐπιμελούμενον τὸν ἄρρώστον, ἀρμόδιον κρινόμενον γαργάρισμα ἐκ φανικοῦ ὀξέος (acidum carboicum (gr. 2 — οὖγκ. 1) ἢ γαλάκτωμα Θείου (serum 2 — οὖνε. 2).

11) Πᾶσα ἐξασθενοῦσα, ἀντιρλαγιστικὴ, μετασυγκριτικὴ, τονωτικὴ ἢ ὅπως ἄλλως καλοῦνται αἱ θεραπευτικαὶ ἀγωγαὶ εἶνε ἀπορρίπτει· δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονῶμεν ὅτι προαπειτεῖται ἢ καταστροφή τοῦ ἰοῦ πρὶν ἢ ἐκ τῆς τονωτικῆς π. χ. ἀγωγῆς δυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν ὠφέλειαν.

12) Ἐὰν χαλκρότης τοῦ βλεννογόνου ὑμένης ἀξία λόγου ἐπιμένῃ μετὰ τὴν ἔξασιν τῆς διφθερογόνου φλεγμονῆς, ἀρμόζει ἢ χοῆσις τῶν στυπτικῶν, μάλιστα δὲ στυπτική· ἐμφόσησις ἢ ἐλαφρὰ κυνηγάσις διὰ διαλύσεως νιτρικοῦ ἀργύρου.

13) Κατὰ τῶν ἐξαγκώσεων τῶν ἀδένων γίνεται χρῆσις τῆς διὰ ἰωδίου βάμμικτος ἢ τῆς διὰ ὑδριοδικοῦ καλίου ἀλοιφῆς.

14) Περὶ τῆς θεραπείας τῶν παραλύσεων τῶν ἐπιγινωμένων μετὰ δύο ἕως τέσσαρας ἐβδομάδας οὐδὲν δύναμαι νὰ εἶπω, διότι οὐδεμίαν τοιούτην περίπτωσιν παρετήρησα· πιστεύω ὅμως ὅτι εἶνε σπανιωτάτη τοιαύτη παράλυσις εἰς περιπτώσεις θεραπευομένης αὐτῆς ταχέως διὰ τῆς ἀγωγῆς, ἢν περιεγράψαμεν.

Γ. ΚΑΡΑΜΗΤΣΑΣ.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ἘΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.

Συνεδρίασις τῆς 21 Μαρτίου 1870.

Προεδρεύοντος τοῦ προέδρου Κ. Αναγνωστάκη ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Γενομένης κατόπιν κατὰ τὰ νεομισθίμενα ψηφοφορίας ἀνεδείχθησαν ἑταῖροι τακτικοὶ μὲν οἱ Κ.Κ. Ἀλέξανδρος Τράϊμπερ, Σπυρίδιον Μιχαγγίνας καὶ Βασίλειος Βαγιακέλλης, ἀντεπιστέλλοντες δὲ οἱ Κ.Κ. Δ: Παρασκευᾶς, Γ. Ζαλλώνης καὶ Λουκᾶς Παπαῖ Ἰωάννου.

Ὁ Κ. Ζίννης ἀνέγνω σύντομον διατριβὴν περὶ ἐπιτυχῆς χρήσεως τοῦ βάμμικτος τοῦ ἰώδους κατὰ τῶν διαλειπόντων πυρετῶν. Ἡ διατριβὴ αὕτη ἀπεφασίσθη νὰ δημοσιευθῇ διὰ τοῦ Ἀσκληπιοῦ (ἴδε προηγ. τεύχ. σ. 304).

Ἀκολούθως λαβὼν τὸν λόγον ὁ Κύριος Πρετεντέρης ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου προσέθηκεν ὅτι χορηγήσας καὶ αὐτὸς τὸ βάμμα τοῦ ἰώδους εἰς ἕξ ἀρρώστους πάσχοντας πυρετὸν διαλείποντα χρόνιον, ἐπέτυχεν ν' ἀναστείλῃ τὸν πυρετὸν ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα εἰς τοὺς τρεῖς ἐξ αὐτῶν. Ἐπίσης δὲ καὶ ὁ Κ. Γεωργιαντᾶς ἀνεκοίνωσεν, ὅτι ἐπιτυχῶς ἐχορήγησεν ἕκαστ' ἐξ αὐτῶν κατὰ χρόνιον διαλείποντος πυρετοῦ.

Ὁ δὲ Κ. Καραμήτσας ἀνεκοίνωσεν ὅτι παρετήρησε τὰς ἡμέρας ταύτας δύο περιστατικὰ διφθερογόνου φαρυγγίτιδος ἀπολήξαντα εἰς θάνατον· προσέθηκε δ' ὅτι τὰ οὖρα τοῦ ἑτέρου τῶν ἀρρώστων τούτων περιεῖχον λεύκιμα. Ἰσαύτως καὶ οἱ Κ.Κ. Χατσημιχάλης καὶ Παπαζήσης ἀνέφερον ὅτι παρετήρησεν ἕκαστος ἓν περιστατικὸν διφθερογόνου φαρυγγίτιδος, ὅπερ ἔσχεν ὁλοθρῆν ἐκβάσειν.

Ὁ Κ. Σταματόπουλος προσήνεγκεν εἰς τὴν ἑταιρίαν διατριβὴν τοῦ ἐν Νεαπόλει ἰατροῦ Κ.Κ. Francesco Petronio, φέρουσαν τὸν τίτλον *Esame comparativo su' diversi apparati rechi amono — inamovibili.*

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίαν.
Ἐν Ἀθήναις τῆ 18 Ἀπριλίου 1870.

Ὁ πρόεδρος

Α. ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ.

Ὁ γραμματεὺς

Α. ΖΙΝΝΗΣ.

Συνεδρίασις τῆς 18 Ἀπριλίου τοῦ 1870.

Προεδρεύοντος τοῦ προέδρου Κ. Α. Αναγνωστάκη ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προσηγηθείσης συνεδριάσεως.

Ὁ ἑταῖρος Κ. Κόνσολας προσήνεγκε τῇ ἑταιρίᾳ ἐν ἀντίτιπον τῆς διατριβῆς του περὶ τῆς χρήσεως τῶν ἀναισθητικῶν κατὰ τὸν τοκετόν. Ἡ δ' ἑταιρία ἐξέφρασαν οὕτω ἐπὶ τούτῳ τὰς εὐχαριστίας τῆς.

Ἀκολούθως ὁ Κ. Ζίννης ἀνεκίνησε τὰ ἑξῆς:

α) Ἐξακολουθῶν τὴν θεραπείαν τῶν διαλειπόντων πυρετῶν διὰ τοῦ βάλματος τοῦ ἰώδους ἐχορήγησα αὐτὸ μετ' ἐπιτυχίας ἀπὸ τῆς 23 Μαρτίου ε. ε. μέχρι τῆς 3 Ἀπριλίου ἐν τῇ ἰθνηκῷ ὀρφανοτροφείῳ τῶν κορασίων εἰς 14 ἔτι κοράσια ἀπὸ 8—18 ἐτῶν. Ἐκ τούτων δὲ δέκα μὲν ἔπαυον ἀμνημερινὸν πυρετὸν, τέσσαρα δὲ τριταῖον. Ἐκ τῶν δέκα δὲ ἀμνημερινῶν πυρετῶν, οἱ μὲν ἑπτὰ ἔπαυσαν κατὰ τὴν πρῶτον παραξυσμὸν, οἱ δὲ τρεῖς κατὰ τὴν δεύτην. Τὸ βάλμα τοῦ ἰώδους ἐδόθη ἀπὸ 35—45 σταγόνας.

β) Ἐντερικὴ βουβωνικήλη παρὰ βρέφει θήλει — Ἡ βουβωνικήλη παρὰ τοῖς βρέφουσιν εἶνε πολλῶ σπανιώτερον τῆς ἀμφαλοκήλης καὶ σχεδὸν πάντοτε συγγενῆς. Ἀπαντᾷται δὲ συνήθως παρὰ τοῖς ἄρρεσι, σπανίως δὲ καὶ παρὰ τοῖς θήλει· τοιαῦτα δὲ περιστατικὰ παρετήρησαν οἱ Guersani, Billard καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι ἰατροί. Ἀλλὰ σημειωτέον, ὅτι ἐν ταῖς περιπτώσεσι ταύταις τὸ προπεπτοκὲς ὄργανον ἦτο ἡ ἑτέρα τῶν

ὠσθηκῶν. Βουβωνικήλη ὅμως παρὰ θήλει, καθ' ἣν νὰ προέπεσε τὸ ἔντερον εἶνε, ὅσον ἡμεῖς τοῦλάχιστον γνωρίζομεν, γεγονός σπανιώτατον καὶ ἀξίον τῶντι σημειώσεως. Ἴνα δὲ καταδείξωμεν τὴν σπανιότητα τοῦ πράγματος ἀρκοῦμεθα ν' ἀναφέρωμεν τὴν ἐξῆς περικοπὴν τοῦ Κ. Bouchut: «à l'exception de ces faits de hernie inguinale formée par l'ovaire il n'y a pas de hernie congénitale et inguinale formée par l'intestin chez les filles nouvellement nées». (Bouchut traité pratique des maladies des nouveau-nés. 4 édition pag. 598). Τοιοῦτο περιστατικὸν ἀπαντήσαντες πρὸ μικροῦ ἀνακοινοῦμεν αὐτὸ τῇ ἑταιρίᾳ· τοῦτο δὲ εἶνε τὸ ἑξῆς:

Τὴν 24 Μαρτίου ε. ε. προσεκληθῆμεν νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὸ τέκνον τοῦ Κ. Δ. Τὸ βρέφος τοῦτο εἶχεν ἡλικίαν πεντήκοντα ἡμερῶν ἀπὸ δὲ τῆς γεννήσεως του ἔπαυσε κωλικούς, οἴτινες διηνεκῶς μὲν, ἀλλὰ μάλιστα ἐν καιρῷ νυκτὸς ἠνώχλων αὐτὸ καθ' ὑπερβολὴν· εἶχε δὲ 2—3 κενώσεις καθεκάστην, τὰ δὲ ἀποκατάρματα ὅτε μὲν κιτρινωπὰ, ὅτε πρασινωπὰ, πάντοτε ἦσαν ἀνάμικτα μετὰ τεμαχίων τυρίνης. Τὸ βρέφος τοῦτο ἔφερε κατὰ τὴν ἀριστερὰν βουβωνικὴν χώραν ὄγκον ὅσον μοσχολοκάρου τὸ μέγεθος, ὅστις αὐξάνων ἐν καιρῷ κραυγῶν διευδύνετο λοξῶς πρὸ τὸ ἀντιστοιχοῦν χεῖλος τοῦ αἰδοίου· ἦτο δὲ ὁ ὄγκος οὗτος εὐπλέστος, ἐλαστικὸς καὶ ἀνώδυνος· πιεζόμενος δὲ διὰ τῶν δακτύλων εἰσῆρχετο ἐντὸς τοῦ κότους τῆς κοιλίας βορβορίζων. Μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν του εὐρίσκετο πᾶν εὐχερῶς τὸ στόμιον τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος ἑκανῶς ἀνευρυσμένον. Τὸν ὄγκον τοῦτον παρετήρησε τὸ πρῶτον ἡ μήτηρ τοῦ βρέφους ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἐπισκέψεως ἡμῶν.

γ) Σκληρὸν οἰδημα τῶν νεογνῶν ἰαθὲν διὰ τῆς μαλάξεως καὶ τῶν χλιαρῶν λουτρῶν ἐκ χαμαιμήλων. — Τὴν 2 Ἰανουαρίου τοῦ 1865 περὶ τὴν 11 Π. Μ. ἐκομίσθη εἰς τὸ βρεφοκομεῖον βρέφος ἄρρεν ὀνόματι Βασίλειος, ὅπερ εἶχεν ἡλικίαν 24 ὡρῶν καὶ ἦτο ὄρμιμον. Τὸ νεογνὸν τοῦτο εἶχε μῆκος ὅσον 50 ὑφεικατομέτρων· ἡ μὲν προσθία πηγὴ εἶχε δισήμετρον μῆκος

ένος ύφεκατομέτρου, ή δὲ ἐπισθία ἦν έντελώς ἀποστεωμένη· ή χροιά τοῦ σώματος ἦτο ἐρυθροκίτρινος· οἱ ἐπιπεφυκότες ὡς καί ὁ ὑπό τήν γλῶσσαν βλενωδῆς ὕμην ὑποκίτρινοι· ἀμφότεροι δὲ οἱ ὄρχεις εἶχον κατέλθαι έν τῷ ὄσχερι. Ὡς κάτω ἄκρη ἦσαν ἐρυθρομέλανα, οἰδηματώδη, σκληρά, ψυχρά καί δύσκαμπτα· πιεζόμενα δὲ διά τοῦ δακτύλου διετήρουν τήν δακτυλικήν έντύπωσιν· ή οἰδηματώδης αὐτή σκληρία δέν παρετρεῖτο εἰς οὐδέν ἄλλο μέρος τοῦ σώματος· τὸ πάσχον δέν ἐδύνατο νά θηλάσῃ· εἶχε δὲ τήν φωνήν πολὺ ἀσθηνῆ. Κρίνοντες ἐκ τῶν ἀνωτέρω συμπτωμάτων διέγνωμεν μερικὴν σκληρὴν οἰδηματῶν νεογνῶν μετ' ἰκτέρου· παραγγείλαμεν δὲ χλιαρὸν λουτρόν ἐκ χαμαιμήλων, μετὰ δὲ τοῦτο τήν περιέλιξιν τοῦ βρέφους έντός βάμβυκος καί τήν σίτισιν αὐτοῦ διά γάλακτος γυναικείου χορηγοῦμένου διά κοχλιαρίου· τὸ ἐσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐνηργήθη ή μάλαξις τῶν πεπονθῶτων ἄκρων τόνδε τὸν τρόπον. Συνελάβομεν διά τῶν χειρῶν τὰ οἰδηματώδη σκέλη τοῦ βρέφους καί διενεργήσαμεν ἐπὶ δέκα ἐξήκοστὰ τῆς ὥρας ἐκ διαλειμμάτων ἐπ' αὐτῶν πιέσεις τακτικάς καί ἰκανῶς ἰσχυράς. Μετὰ τὸν χειρισμὸν τοῦτον τὸ πάσχον ἐτέθη έντός χλιαροῦ λουτροῦ ἐκ χαμαιμήλων. Τὴν μάλαξιν καί τὰ χλιαρὰ ἐκ χαμαιμήλων λουτρά ἐξήκολουθήσαμεν δις τῆς ἡμέρας· διά δὲ τῶν μέσων τούτων ἀπὸ μὲν τῆς δευτέρας ἡμέρας τὸ πάσχον ἐθῆλαξε καλῶς, ἀπὸ δὲ τῆς τρίτης τό τε οἰδημα καί ή σκληρία τῶν σκελῶν ἤρξαντο ἐλαττούμενα βαθμηδὸν ἕως οὔτου τὴν 9 Ἰανουαρίου ἐξέλιπον έντελῶς. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο εἶνε τόσῳ μᾶλλον ἀξιοσημείωτον, καθόσον, ὡς γνωστὸν, τὸ σκληρὸν οἰδημα τῶν νεογνῶν εἶνε συνηθέστατα θανατηφόρον.

δ) Ἀποβολὴ μέρους τοῦ μηκωνίου δι' ἐμέτου — Τὴν 29 Ἰουλίου τοῦ 1869, περὶ τὴν 3 Μ. Μ. ή Κ^α Α. ἔταξε φυσικῶς βρέφος 0,75 καλῶς ἀνεπτυγμένον καί ὠριμον. Τὴν 9 Μ. Μ. τὸ νεογνὸν τοῦτο ἀπεπάτησε μέρος τοῦ μηκωνίου· περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον μετὰ τὴν προπότισιν ἐγγύματος ἀνθέων φιλόρας τὸ βρέφος τοῦτο ἤμεσεν ἄνευ πολλοῦ κόπου, τὰ δὲ ἐμέσματα ἦσαν μελανώπα καί κατὰ πάντα παρεμπερῆ πρὸς τὸ μεκώ-

νιον· παρόμοιοι δὲ ἔμετοι ἐπῆλθον ἐτι δύο μέχρι τῆς πρωίας. Τὴν 30 Ἰουλίου προσποτίσθη τὸ πάσχον τὸ διά βείου αεράπιον, ὅπερ ἐπροκέλεσε τρεῖς κενώσεις μηκωνίου· ὁ ἔμετος δὲν ἐπικνήθη καὶ ὄλην τὴν ἡμέραν ταύτην· τὴν ἐπιούσαν αἱ κενώσεις ἦσαν κοπρανώδεις, τὸ δὲ πάσχον εἶχε καλῶς.

ε) Πυρετὸς διαλείπων τριταῖος μετ' ἀφωρίας. — Η Δ., ἐτῶν 13, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐθνικὸν Ὀρφανοτροφεῖον τῶν κορασιῶν έν ἔτει 1867. Ἐπαθε δὲ πολλάκις πυρετὸν διαλείποντα, ὅστις ὅμως οὔτε ἐξόγκωσιν τοῦ σπληνὸς καταφανῆ, οὔτε ἄλλην τινὰ οὐσιώδη βλάβην ἀφῆκεν· τὴν 28 Μαρτίου ε. ε. περὶ τὴν 11 Π. Μ. τὸ κοράσιον τοῦτο κατελήφθη ὑπὸ βίγους, ὅπερ διήρκεσεν ἐπὶ μίαν ὥραν· τοῦτο δὲ διεδέχθη πυρετὸς, ὅστις ἐλύθη· περὶ τὸ ἐσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας διά ἀφθόνων ἰδρώτων· τὴν ἐπιούσαν 29 Μαρτίου ή ἀσθενής εἶχε κατὰ πάντα ὑγιῶς, πλην μικρᾶς κοπώσεως, ἐκτόκου τοῦ παροξυσμοῦ τῆς προτεραιίας.

Τὴν 30 Μαρτίου περὶ τὴν 9 π. μ. κατελήφθη αὐτὴς ὑπὸ βίγους, ὅπερ παρηκολούθησε πυρετὸς, ὅστις ὅμως κατὰ τὸν δεύτερον τοῦτον παροξυσμὸν συνοδεύετο ὑπὸ τελείας ἀφωρίας καί ἐμέτων· τὴν 3 μ. μ., ὅτε ἐπεσκέφθημεν τὸ πάσχον κοράσιον, εὐρομεν αὐτὸ ἔχον ὡς ἐξῆς: Εἶχε τὸ πρόσωπον ἐξέρυθρον, τὰ δὲ βλέφαρα βεβαρημένα· ἀπετείναμεν διαφόρους ἐρωτήσεις τῷ πάσχοντι, ἀλλὰ καί ται καλῶς έννοῶν ταύτας, ὡς διά νευμάτων τοῦτο ἐξεδήλου, δέν ἀπεκρίνετο, διότι δέν ἠδύνατο νά ἐκβάλλῃ φωνήν. Πρωτήσαμεν ε. π. αὐτὸ ἂν ἀλγῆ τὴν κεφαλὴν καί εἰς ποῖον μέρος αὐτῆς, τὸ δὲ πάσχον ἐπέδειξεν ἡμῖν διά τῆς χειρὸς τὸ μέτωπον· ή γενικὴ αἴσθησις ἦτο κατὰ φύσιν· ή θερμοκρασία τοῦ σώματος καί μάλιστα ή τῆς κεφαλῆς ἐπηυξήμενη· ὁ σφυγμὸς ἔσφυζε 130κις κατὰ πᾶν ἐξήκοστὸν τῆς ὥρας· ὁ θώραξ ὡς καί ή κοιλία οὐδέν ἐπαρουσίαζον νοσηρὸν· παραγγείλαντες δὲ τέσσαρας σικύας μετ' ἀμυγῶν περὶ τὸν ἀχένα, τὸ διά σέννης καθάρσιον, ψυχρὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐπιθέματα καί σιναπισμοὺς πλάνητας ἐπὶ τῶν κάτω ἔκρων, ἀπήλθομεν εἰς ἄκρον ἀνήσυχου περὶ τῆς ἐκβά-

σεως τῆς νόσου τὴν 6 μ. μ. τὸ ἔρευθος τοῦ προσώπου ὡς καὶ τὸ βάρος τῶν βλεφάρων εἶχον δλοσχερῶς ἐκλείψει· ὁ σφυγμὸς εἶχεν ἐκπέσει κατὰ δέκα σφύξεις· τὸ δὲ καθάρσιον εἶχε προκαλέσει μέχρι τῆς ὥρας ταύτης δύο ἀφθόνους κενώ-
σαις· ἡ ἀφωνία ὅμως ἐξηκολούθει ἡ αὐτὴ· περὶ τὴν 8 μ. μ. ἤρξατο ἐλαφρὰ ἐφίδρωσις, συγχρόνως δὲ ἐπαισθητὴ ἐκπτώσις τοῦ πυρετοῦ· τὴν 8 καὶ 1|2 μ. μ. ἐρωτηθὲν τὸ πάσχον κο-
ράσιον ὑπὸ τῆς Διευθυντρίας τοῦ Ὀρφανοτροφείου, τῆς ἀξιοτί-
μου Κυρίας Ζωῆς Παπάζογλου, πῶς ἔχει; ἀπάντησε κατω-
πῶς. Περὶ τὴν 10 μ. μ. ἰδρὸς ἀφθονος περιέβρεε τὸ σῶμα τοῦ
πάσχοντος· ὁ δὲ σφυγμὸς μὲν ἐσφυζε 90κις κατὰ πᾶν ἐξη-
κοστόν· ἡ δὲ φωνὴ εἶχεν ἐπανέλθει ἐντελῶς. Ἀνυγράψαντες δὲ
διάλυσιν θειϊκῆς κινίνης, παρηγγείλαμεν νὰ δοθῇ αὕτη τακτι-
κῶς τῷ πάσχοντι κορκοσίῳ. Ἦν ἐπιούσαν εὐρομεν τοῦτο κατὰ
πάντα ὑγιῶς ἔχον.

Κατόπιν ὁ Κ. Ἀντωνιάδης ὁμίλησε περὶ τοῦ ἐξανθηματι-
κοῦ τύπου, ὃν παρατήρησεν ἐν Τριπλίῳ καὶ ἐν Ναυπλίῳ, ὅπου
πρὸ τινῶν ἡμερῶν εἶχε μεταβῆ κατὰ διαταγὴν τῆς Κυβερνή-
σεως πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν στρατιωτικῶν νασοκομείων (ἴδε
τοῦ παρ. τεύχ. σ. 321).

Ὁ Κ. Καραμήτσας κατ' ἀναφορὰν πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Κ.
Ἀντωνιάδου ἀνακρινωθέντα εἶπε τὰ ἐξῆς: Καὶ κατὰ τὴν ἐν
Ἀθῆναις ἐπιδημίαν τοῦ τύπου (τῷ 1868) εἰς τὰς πλείστας
τῶν περιπτώσεων ἔν τε τῇ πελατείᾳ τῆς Ἀστυκλικῆς καὶ ἐν
τῇ πόλει ἐξηκριβώθη ἡ συνεχὴς ἀπὸ ἀτόμου εἰς ἄτομον τῆς
νόσου μετάδοσις· ἀλλ' ὅμως τῷ 1869 κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον,
ἤτοι ἐν ἔτος περίπου μετὰ τὴν ἀπόσβεσιν τῆς ἐπιδημίας, ἐπε-
σκέφθη μετὰ τοῦ ἐπιήτρου Κ. Ὀρνσταίν νεόν τινα εἰκοσαε-
τῆ τὴν ἡλικίαν, λαχανοπώλην τὸ ἐπάγγελμα, καὶ κατοικοῦν-
τα διαρκῶς ἐνταῦθα, πάσχοντα ἐξανθηματικὸν τύπον· ὅσον δὲ
ἐγὼ ἐγνώριζον, οὐδεμίᾳ ἄλλῃ περίπτωσις τύπου ὑπῆρχε τότε
ἐν Ἀθῆναις.

Ὡς πρὸς τὸ ἐξάνθημα παρατήρησα ὅτι οὐ μόνον ἄρχεται ὡς
ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τῶν ἄνω ἄκρων, ἀλλὰ καὶ περιορίζεται

πολλάκις κατ' αὐτὰ ἢ ἐπεκτείνεται μόνον ἐπὶ τὴν ῥάχιν· διὸ
καὶ παροράται ἐνίοτε. Εἰς τὸ πρόσωπον εἶδον τὸ ἐξάνθημα
ἄπαξ πρὸς γυναικὶ ἐγκύῳ πασχούσῃ τύπον.

Ἄπαξ ὡσαύτως παρατήρησα εἰς τινα παθόντα τύπον, ὃν
εἶχον εὐκαιρίαν νὰ βλέπω καὶ μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ τύπου ἀνάρ-
ρωσιν φαινόμενον κατὰ τοῦς ὄνυχας, διαρκέσαν πλεόν τῶν ἑξ
μηνῶν, τὸ ἐξῆς: Οἱ ὄνυχες τῶν χειρῶν τοῦ ἀρρώστου τούτου
παραουσίαζον αὐλακας καὶ ἐκ πρώτης ὕψους ἐφαίνοντο ὡς συν-
εφρικνωμένοι· ἦσαν δὲ κατάξηροι καὶ εἰς ἄκρον εὐθραυστοι,
ὥστε ἐθρυσματίζοντο καὶ ἐτρέποντο, δασύκις ἀπεπειρατό τις νὰ
κόψῃ αὐτοῦς διὰ μαχαιρίου. Τὸ φαινόμενον τοῦτο, ὅπερ ἐξέλα-
βον τότε ὡς τυχαῖον, ἐσχάτως ἀνέγνω ἔν τινι πραγματείᾳ τοῦ
Botkin περὶ ἐξανθηματικοῦ τύπου (mediz. Klinik II Heft.
σ. 226) περιγραφόμενον. Λέγει δὲ ὁ Botkin ὅτι τὴν τοιαύτην
τῶν ὄνυχων κατάστασιν παρατήρησε μόνον μετὰ ἐξανθηματι-
κὸν τύπον.

Εἰς πρὸς τὴν Θεραπείαν φρονῶ ὅτι ἐν γένει ἡ ἀπώλεια αἵ-
ματος εἰς τοὺς πάσχοντας τύπον εἶνε ἐπιβλαβεστάτη. Αἱ πλεῖ-
σται τῶν ἐν Ἀθῆναις περιπτώσεων, αἵτινες ἀπέληξαν εἰς θά-
νατον, ἦσαν ἐξ ἐκείνων, παρ' οἷς ἐτέθησαν βδέλλαι εἰς τὰς
μαστοειδεῖς ἀποφύσεις, ἐξ ὧν ἔρρευσε αἷμα πολὺ. — Ὁφέλι-
μον εὖρον τὴν κινίνην μόνον περὶ τὰ τέλη τῆς νόσου, ὅτε ὡς
ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ πυρετὸς ἐλάμβανε τύπον διαλείποντα.

Εἶτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίαν.

Ἐν Ἀθῆναις τῆς 2 Μαΐου 1870.

Ὁ πρόεδρος

Α. ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ.

Ὁ γραμματεὺς

Α. ΖΙΝΝΗΣ.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ.

Περὶ ρινοσκληρώματος. — Ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 11 Φεβρουαρίου τ. ἔ. τῆς ἐν Βιέννῃ αὐτοκρατορικῆς τῶν ἰατρῶν Ἑταιρίας ὁ Δρ. Weinlechner ἀνεκοίνωσε περιπτώσεις τινὰς περὶ τῆς ἰδιαζούσης παθήσεως τοῦ δέρματος, ἣν πρῶτος ὁ Hebra διέκρινε διὰ τοῦ ὀνόματος *ρινοσκληρώμα*.

Ὁ Hebra περιγράφει ἐν ἰδίᾳ διατριβῇ, ἣν νεωστὶ ἐδημοσίευσε, τὴν πάθησιν ταύτην ὡς νόσημα τοῦ δέρματος ἴδιον (*sui generis*), ἀναπτυσσόμενον ἐν εἴδει φυματιδῶν σκληρώσεων, αἵτινες ἔχουσι τὸ μέγεθος παραλλάσσον μεταξὺ πισοῦ καὶ καρπού· ὡς κύριον δὲ χαρακτηριστικὸν αὐτῆς ἀναφέρει ὅτι ἐδρεύει πάντοτε κατὰ τὴν ρίνα καὶ τὴν ἀμεινον αὐτῆς περιφέρειαν, καὶ ἔχει ἰδιαζόντως σκληρὰ τὴν σύστασιν· ἀναπτύσσεται δὲ βραδέως, ἔχει ὅρια διακεκριμένα, δὲν ὑπόκειται εἰς μεταμόρφωσιν καὶ εἶνε ἐντελῶς ἀδιάφορος πρὸς ἐσωτερικὴν θεραπείαν διὰ ἰωδίου καὶ ὑδραργύρου. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὁ Hebra ἐξέλαβε τὸ ρινοσκληρώμα ὡς συφιλιδικῆς καταγωγῆς· κατόπιν ὅμως παρατηρήσας ἐνέξ νέας περιπτώσεις τῆς νεοπλασίας ταύτης καὶ ἀνευρὼν ἐν αὐταῖς τοὺς προειρημένους κοινούς χαρακτῆρας, ἐθεώρησεν ὡς ἴδιαν τὴν πάθησιν.

Ἐπὶ τῆς ἀξιοσημειώτου λοιπὴν ταύτης νεοπλασίας ὁ Weinlechner προέθετο νὰ ἐφευκθῆ τὴν προσοχὴν τῆς ἐν Βιέννῃ Ἑταιρίας τῶν ἰατρῶν. Ἀποδεχθεὶς ὅτι ἡ νεοπλασία αὕτη εἶνε ὅλως νέον μέχρι τοῦδε ἀγνωστον παθολογικὸν γέννημα τοῦ δέρματος νομίζει οὐσιῶδες νὰ ἐπαυξήσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν παρατηρήσεων, νὰ ὀρίσῃ ἀκριβῶς τὰ γνωρίσματα καὶ νὰ συνάθροισῃ τὰ γνωστὰ περὶ γενέσεως, οὐσίας καὶ ἱστολογικῶν αὐτοῦ ἰδιοτήτων, διότι οὐδὲν ἔπαρκει ἡ ἀπλή ὀνομασία τῆς παθήσεως. Ὁ Weinlechner παρετήρησεν ἕξ τοιαύτας περιπτώσεις μέχρι τοῦδε, ὧν τὴν πρώτην (ἐν ἔτει 1860) εἰς πεντηκονταετῆ βράπτῃν, εἰς ἣν ἤρχισεν ἡ νόσος πρὸ 13 ἐτῶν μετὰ φυμάτων καὶ ἐξελενώσεως τῆς ὑπερώας· βραδύτερον ἀνεπτύχθησαν καὶ κατ' ἀμφοτέρω τὰ πτερύγια τῆς ρινὸς σκληρὰ

ὀγκίδια, ἅπερ ἤρχισαν εἴτε ἐκ τοῦ δέρματος εἴτε ἐκ τοῦ βλενογονοῦ ὑμένος, ἠΐξησαν βραδέως καὶ συνηνώθησαν πρὸς ἄλληλα· εἶχον δὲ σκληρὰν χονδρῶδη σύστασιν καὶ ἦσαν ἀδιάφορα πρὸς πᾶσαν ἐσωτερικὴν θεραπείαν· ἐπεκταθέντα δὲ ἐπὶ τοῦ ἄνω χεῖλους παρέμειναν διαρκῶς ἀμετάβλητα, οὐδεμίαν ἄλλην ἐνόχλησιν παρέχοντα ἢ τὴν τοῦ προσώπου παραμόρφωσιν καὶ τῶν ὀδῶν τῆς ρινὸς τὴν ἀπόφραξιν. Τὰ ὀγκίδια, ἐξ ὧν διακρίνοντο μέχρις ἐσχάτων τρία, εἶχον μέγεθος μικροῦ καρπού περίπου, ἦσαν φαιοέρυθρα καὶ ἐπεξετείνοντο ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου χεῖλους.

Ἡ δευτέρα περίπτωσις ἀνεφάνη εἰς χωριὸν, ἄγοντα τὸ 47ον ἔτος. Ἡ νεοπλασία ἤρχισεν πρὸ 4 ἐτῶν κατὰ τὸ δεξιὸν πτερύγιον, καὶ κατὰ τὸ διάφραγμα τῆς ρινὸς, ἀπέφραξε τὴν ρινικὴν κοιλότητα καὶ προσέβαλε καὶ τὴν ρινικὴν ἀπόφυσιν τῆς ἄνω σιαγόνης. Ὁ Weinlechner ἐξήρσε τὸν ὄγκον ὑπολαβὼν αὐτὸν ὡς ἰώμα· ἐπῆλθε δὲ ἐντελής ἰασις πλὴν μικρᾶς δυσμορφίας, καταπεσοῦσης ὀλίγον τῆς ρινὸς. Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ προηγήθη συφιλιδικὴ πάθησις τῆς ὑπερώας.

Ὁ τρίτος, πολλωνὸς τις ἔβρατος, παρουσίαζε τοιαύτην νεοπλασίαν χαρακτηριστικὴν κατὰ τὸν ἀριστερὸν μυκτήρα, ἣν ὁ Weinlechner ἐκλαβὼν ὡς συφιλιδικὴν, ἐφήρμοσεν ἐπὶ ματαίῳ θεραπείαν δι' ἐντριβῶν ὑδραργύρου καὶ βραδύτερον πρωτοϊωδοῦχον ὑδραργύρου. Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἣτις χρονολογεῖται πρὸ 83 ἐτῶν, προηγήθησαν καταφανῆ συφιλιδος ἔχνη· ἡ μαλακὴ ὑπερώς ἦτο κατεστραμμένη.

Ἡ τετάρτη καὶ πέμπτη περίπτωσις ἀνεφάνη εἰς γυναῖκας, περὶ ὧν δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀποφανθῆ τις βριστικῶς, ἀν προηγήθη συφιλιδικὴ πάθησις. Αἱ χαρακτηριστικαὶ νεοπλασῖαι περιορίζοντο ἐπὶ τῶν πτερυγίων τῆς ρινὸς καὶ τοῦ ἀνωτέρου χεῖλους· χρονολογεῖται δὲ τὸ νόσημα εἰς μὲν τὴν πρώτην γυναῖκα ἀπὸ διετίας, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἀπὸ τριετίας.

Ἡ ἕκτη περίπτωσις, ἣν παρουσιάζει εἰς τὴν Ἑταιρίαν, ἀποβλέπει γυναῖκα 40 ἐτῶν ἡλικίας, ἣτις εὐρίσκειται ἐν τῷ ἕκτῳ μηνί τῆς δωδεκάτης αὐτῆς ἐγκυμοσύνης. Αἱ νεοπλασῖαι ἐφά-

νησαν τὸν Νοέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ ἐξεπαρέβησαν ἀπὸ τοῦ βλεπνογόνου ὑμέρος ἀμφοτέρων τῶν περυγίων καὶ ἀπὸ τοῦ διαρράγματος τῆς ρινός· εἶνε δὲ ἐκβλαστῆσαι δγκωταί, ἀλλ' οὐχὶ τόσον σκληραί, ὅσον ἐν ταῖς ἄλλαις τῶν περιπτώσεων. Καὶ ἡ αὐξήσις δὲ αὐτῶν ἐγένετο ταχυτέρα ἢ ὅσον συνήθως παρατηρεῖται εἰς τὰς τοιαύτας νεοπλασίας. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι ἕμοικι μονήρεις ἐξογκώσεις αἰ μὲν ἴσαι πρὸς πῖσόν, αἱ δὲ ἴσαι πρὸς λεπτοκάρυον, ὡς κατὰ τὴν γωνίαν τῆς δεξιᾶς κάτω γένυος, ὑπὸ τὸ ἀριστερὸν βλέφαρον, κατὰ τὴν ἀριστερὰν παρειάν, εἰς τὸ ἀνώτερον χεῖλος καὶ παρὰ τὴν δεξιὰν γωνίαν τοῦ στόματος. Οὐδὲν ἕχνος προκηγηθείσης σφιλίδος ἀνευρίσκεται. Ἡ ἀρρώστος ὑπεβλήθη, ἀλλ' ἀνωφελῶς, εἰς ὑδραργυρικὴν θεραπείαν. Βραδύτερον ἐπεκαλύφθησαν τὰ νεοπλάσματα ὑπὸ ἐμπλάστρου ὑδραργύρου, ἀλλ' ἡ νεοπλασία καὶ παρὰ τὴν θεραπείαν ταύτην ἔχει τὴν αὐτὴν ἐπιμονήν.

Ὁ Weinlechner λοιπὸν παρετήρησεν ἐξ περιπτώσεις κατὰ πάντα ὁμοίως πρὸς τὸ παθολογικὸν ἐκείνο τοῦ δέρματος γένημα, ὅπερ ὁ Hebra ὠνόμασε ρινοσκληρώμα· τρεῖς ἐκ τούτων ἀνήκον εἰς τὸ ἄρρην καὶ τρεῖς εἰς τὸ θῆλυ γένος· εἰς τοὺς πρώτους ἀπεδείχθη προκηγηθεῖσα σφίλις, εἰς τοὺς δύο ἑλευν ἀδεδείχθαι ἂν τοιαύτη πάθῃσις προὔπηρξεν, εἰς ἕνα δὲ ἀπεκλείετο ἡ σφίλις μετὰ βεβαιότητος· εἰς ἅπαντας ὑπῆρχε τὸ χαρακτηριστικὸν ὅτι ἡ νεοπλασία ἤρχιζεν ἐκ τῶν περυγίων καὶ ἐν γένει ἐκ τοῦ ἀνωτέρου χείλους τῆς ρινός, ἐκ τοῦ διαφράγματος, ἐξηπλοῦτο ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου χείλους καὶ ἐκεῖ εἶχε τὴν κυρίαν αὐτῆς ἔδραν. Ἐν μίᾳ μόνον περιπτώσει ἡ πάθῃσις ὑπῆρχε διεσπαρμένη κατὰ τὸ πρόσωπον, ἦτο ἰδιαζόντως σκληρὰ, δγκωτὴ καὶ ἀδιάφορος πρὸς πᾶσαν θεραπείαν. Ἡ διάρκειά τῆς νόσου ἦτο διάφορος εἰς μὲν τὸν νεώτερον τῶν ἀρρώστων δύο, εἰς δὲ τὸν πρεσβύτερον δεκατριῶν ἐτῶν· μόνον εἰς τὸν τελευταῖον παρετηρήθη ταχυτέρα ἀνάπτυξις, διότι τὸ νεόπλασμα καὶ τοῖς χρονολογούμενον ἀπὸ τριῶν μηνῶν ἠύξησεν εἰς βαθμὸν ἀξιοπαρατήρητον. Ἐν τέλει ὁ Weinlechner δὲν ἀρνείτῃ πᾶσαν σχέσιν τῆς νόσου πρὸς τὴν σφίλις, ἀφοῦ εἰς

τὰς τρεῖς τῶν ὑπὸ αὐτοῦ περιγραφεισῶν περιπτώσεων ἐδυνήθη καταφανῶς ν' ἀποδείξῃ σφίλις προκηγηθεῖσαν.

Ἐπὶ τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ Weinlechner ἐγένετο συζητήσεις μακρὰς, ἐξ ἧς ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τὰς παρατηρήσεις τοῦ ὑφηγητοῦ Kohh.

Ὁ Δρ. Kohh πιστεύει ὅτι οὐδόλως δικαιολογεῖται ἡ σφιλιδικὴ καταγωγή τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος νόσου· αἱ κατ' αὐτὴν νεοπλαστικαὶ χαρακτηρίζονται ὡς μὴ ὑποκειμεναί εἰς μεταμόρφωσιν, ὡς μόνιμοι, ὡς μὴ διαφθειρόμενοι, μηδὲ ἐξελοκούμενοι, μηδὲ μαλακνόμενοι ἢ ἀπορροφώμενοι, ἐνῶ τὸ ἀναντίον συμβαίνει εἰς τὰ σφιλιδικὰ γεννήματα, παρ' οἷς πάντοτε παρατηρεῖται διαφθορά, ἐπισθοδρομικὴ μεταμόρφωσις.

Ὡς πρὸς τὴν ἱστολογίαν τοῦ ρινοσκληρώματος ὁ Kohh δύνανται νὰ δώσῃ πληροφορίας τινάς· κατὰ τὴν νόσον ταύτην πρόκειται περὶ σκληρώσεως τοῦ δέρματος, προερχομένης ἐκ διεισθήσεως κυττάρων εἰς τὰ ἀνώτερα στρώματα τοῦ χορίου καὶ παντὸς τοῦ θηλώδους μέρους. Ἡ κατὰ φύσιν ὕψη ἀλλοιοῦται μεγάλως ἐξ ἐναποθέσεως νέων κυττάρων καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐξ ἀποθήσεως τοῦ συνεκτικοῦ ἰστοῦ τοῦ χορίου ἀπὸ τῆς ἐξουτοῦ θέσεως. Τὰ παρεντεθειμένα κύτταρα ἦσαν συνήθως μικρὰ, ὁ πυρὴν αὐτῶν λεπτὸς καὶ ἐλαφρῶς κοκκιωτός.

Τὸν τελευταῖον δὲ ἀρρώστον, ὃν ὁ Weinlechner ἐπέδειξε τῇ ἑταιρίᾳ, χαρακτηρίζει ὁ Kohh ὡς σφιλιδικὸν καὶ παρατηρεῖ ὅτι εἰς τινὰ τῶν ἀγκυθίων τοῦ προσώπου ἤρχισεν ἤδη ἐπισθοδρομικὴ μεταμόρφωσις καὶ φθορά, ἢν ἠδύνατο νὰ ἐπιδείξῃ, ἂν ὑπῆρχε πρὸ χειρὸς στήγιος λίθος ἢ καυστικὸν κάλι, ὅπως καταστρέψῃ καὶ ἀπομυκρύνῃ τὰ ἀνώτερα στρώματα.

Ὁ Weinlechner ἀποκρίνεται ὅτι καὶ αὐτὸς ἐξέλαβε τὴν νεοπλασίαν κατ' ἀρχὰς ὡς σφιλιδικὴν, καὶ τοῖς οὐδὲμία ὑπῆρχε πρὸς τούτο ἀφορμὴ, μεταχειρίσθη μάλιστα καὶ ἀντισφιλιδικὴν θεραπείαν, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος· ὑπομνήσκει ὅμως ὅτι καὶ ἄλλαι ὑπάρχουσι σφιλιδικαὶ νεοπλαστικαὶ, αἵτινες ἐπὶ μακρὸν χρόνον παραμένουσιν *in statu quo*, χωρὶς νὰ πάσχωσι τὴν ἐλαχίστην ἀλλοίωσιν, π. γ. αἱ ἐξοστῶσις κτλ.

Ἐκ τῆς ἀνκοινώσεως τοῦ Weinlechner καὶ ἐκ τῆς ἐπ' αὐτῆς συζητήσεως ἐξάγεται ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Hebra εἰσκηθεῖσα τὸ πρῶτον εἰς τὴν δερματολογία καὶ περιγραφείσα πάθησις τοῦ δέρματος, τὸ ρινοσκληρώμα, εἶνε τῆ ὄντι ἰδίᾳ νόσος τοῦ δέρματος χαρακτηριζομένη ἐκ τῆς κατὰ τὸ κατώτερον μέρος τῆς ρινὸς ἕδρας αὐτῆς, ἐκ τῆς ἐπιμονῆς, τῆς μορφῆς καὶ τῆς σκληρώσεως. Τὸ ρινοσκληρώμα εὐρέθη συχνάκις παρ' Ἰουδαίους πολλοῖς ἴσως ἔχον σχέσιν πρὸς τὴν ρυπαρότητα τῶν ἀνθρώπων τούτων. Παρατηρήσεις δὲ πλείυται καὶ λεπτομερεστέρᾳ ἐξετάσις τῆς ἱστολογικῆς ὕψης τοῦ νεοπλαήματος, θέλουσιν ἀκριβέστερον ἐξεύρη τὴν φύσιν τῆς παθήσεως ταύτης. (Allg. Wien med. Zeit 1870. N° 11.) Γ. Κ.

Ἀδῆσεις τῶν κατ' ἀντανάκλασιν φαινομένων εἰς ἐγκεφαλικὰς παραλύσεις. Ἀμυθαιώτης μεταξὺ νωτιαίου καὶ ἐγκεφαλικοῦ κέντρου, ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισηίοις Δρ. Α. Tripier.

Ὁ Marshal Hall παρατήρησεν, ὡς γνωστὸν, ὅτι εἰς ἐγκεφαλικὰς παραλύσεις, προελθούσας ἐκ διαταράξεων τῆς τοῦ ἐγκεφάλου ἐπιφύσης, τὰ κατ' ἀντανάκλασιν φαινόμενα οὐ μόνον ἐντελῶς διατηροῦνται, ἀλλὰ καὶ ἐνεργητικώτερα, μετὰ ἐλαφροτέρου μᾶλιστα ἐρεθισμοῦ, γίνονται διὸ τὸ ἐγκεφαλικὸν κέντρον ἐν φυσιολογικῇ καταστάσει ἐξασκεῖ μετριάζουσάν τινα ἐπενέργειαν ἐπὶ τῶν φαινομένων ἐκείνων, ἅπερ ἐκτελοῦνται διὰ τῶν νωτιαίων ὁδῶν.

Αἱ παρατηρήσεις τοῦ Marshal Hall ἐπεκυρώθησαν ἐραδύτερον ὑπὸ τε φυσιολόγων καὶ κλινικῶν. Διὰ ζωοτομιῶν ἰεθαιώθη ὅτι διατεταμένου ἐγκαρσίως τοῦ ὅλου ἢ τοῦ ἡμίσεως νωτιαίου μυελοῦ, ἐπέρχεται αὐξάνσις τῆς ἄνευ συνειδήσεως αἰσθητικότητος, τῆς κινητικότητος καὶ μυϊκῆς συσταλτικότητος εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ὧν διακόπη ἢ μετὰ τοῦ ἐγκεφάλου συγκοινωνία. Παρόμοιαι λειτουργικαὶ διαταράξεις παρατηρήθησαν εἰς κατάγματα τῆς σπονδυλικῆς στήλης, καὶ δὲν εἶνε σπάνιαι οὐδὲ εἰς τὴν συνήθη κλινικὴν παρατήρησιν. Θεραπεύω τῶρα ἄρρωστον, ὅστις ὡς πρὸς τὴν ἐν λόγῳ ἔποψιν εἶνε ὁ διακτικώτερος ἐξ ὅσων εἶδον μέχρι τοῦδε.

Μ. Α. ἡλικίας 65 ἐτῶν, πάσχει πηράλυσιν ἐγκεφαλικὴν, ἧτις ἤρχισε πρὸ 7 ἐτῶν μετὰ παραλύσεως τῶν κάτω ἄκρων, ἔκτοτε δ' ἐξαπλοῦται καὶ εἰς ἕτερα μέρη. Ἡ διάνοια καὶ αἱ φυτικαὶ λειτουργίαι διετέλεσαν πάντοτε ἀβλαβεῖς· ὑπάρχει δὲ μόνον τῆς γενετησίου δυνάμεως ἀνικανότης καὶ τοῦ ἀπευθυσμένου ἀδράνεια· συχνάκις ἐφαρμόζονται κλύσματα, ἅτινα ὁμῶς ἀρκοῦσι πρὸς κένωσιν τοῦ ἐντέρου.

Ἡ παραπληγία ἀριστερόθεν εἶνε ἀειλής, δεξιόθεν τελεία. Ὅταν ὁ ἄρρωστος, ὅστις βασιάνεται ὑπὸ ἰσχυροῦ κνησμοῦ κατὰ τὸ ὅσχεον, ἀναγκάζεται νὰ ξεσηθῇ, ἐπέρχονται εἰς τὸ δεξιὸν κάτω ἄκρον λίαν σφοδραὶ κατ' ἀντανάκλασιν κινήσεις, ἐνθὲ τὸ ἀριστερόν σκέλος μένει ἐντελῶς σχεδὸν ἀκίνητον.

Ἐν ὅλῳ ἐνδιατρίψῃ εἰς τοιαύτας παρατηρήσεις, αἰτινες σήμερον εἶνε εἰς πάντα πρόχειροι, διότι εἶνε τόσον εὐκολοί, ὅσον καὶ συχνά· ἂν δὲ ὑπέμνησα τὸν ὑπὸ τοῦ Marshal Hall διατυπωθέντα νόμον, ἔπραξα τοῦτο ὅπως δείξω ὅποια πορίσματα δυνάμεθα εἶς αὐτοῦ ν' ἀρυσθῶμεν ἐν τῇ θεραπευτικῇ, ὅποια βοηθήματα προσφέρει εἰς ἡμᾶς εἰς τινὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ διάγνωσις εἶνε δύσκολος, καὶ εἰς ὅποια ἀγόμεθα δι' αὐτοῦ συμπεράσματα.

Ἐν τῇ καινευτικῇ πράξει ἀπαντῶνται οὐχὶ σπανίως περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ τοκετὸς δὲν εὐοδοῦται καὶ τοι μὴ ὑπαρχούσης προφανοῦς αἰτίας, καθ' ἃς αἱ ὠδίνες γίνονται σπάνιαι καὶ ἀσθενεῖς ἢ καὶ ἐντελῶς ἐκλείπουσιν. Τὴν τοιαύτην κατὰ τὸν τοκετὸν ἀνάπαυαν ἀπέδωκα εἰς ἀνεπάρκειαν τῆς κατ' ἀντανάκλασιν ἐνεργείας καὶ ἐπρότεινα (Des applications de l'électricité à la médecine, 1867) νὰ ἐπαυξάνωμεν τὴν τοιαύτην ἐνεργείαν διὰ τῆς διὰ χλωροφορμίου νεκρώσεως, ἧτις γεννᾷ παροδικὴν ἐγκεφαλικὴν παράλυσιν· ἡ δὲ θεραπεία αὕτη, πολὺ ἐνεργητικώτερα τῆς διὰ λουτρῶν καὶ φλιβοτομίας, ἀπεδείχθη ἐκ πείρας πληρέστατα αἰτιολογημένη· δι' αὐτῆς ἡ ἀναισθητικὴ τοῦ χλωροφορμίου ἐνεργεία δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ σκοπῷ τῆς ἀπὸ τοῦ πόνου προφυλακτικῆς, ἂν καὶ τοῦτο ἐπίσης εἶνε λίαν ἐπιθυμητὸν, ἀλλὰ κυρίως καὶ πρὸ πάντων ἐπὶ σκο-

πῶ νὰ προκλέσωμεν παροδικὴν παράλυσιν ἐγκεφαλικήν, ὅφ' ἦν αἱ ἀνεπαρκεῖς κατ' ἀντανάκλασιν ἐνέργειαι ἐπιτείνονται καὶ γίνονται ἱκαναὶ νὰ ἐπιφέρωσι τὴν τοῦ ἐμβρύου ἐξοδον.

Ἐσαύτως ἐκ θεωρητικῶν προϋποθέσεων δορυόμενος προέτεινα τῷ 1868 (Allg. Wien. med. Zeit. 1868, Nr. 33) τὴν δι' ἀναισθητικῶν εἰσπνοῶν Θεραπείαν τῶν ἐκ χολολίθων κολικῶν. Εἶδον δύο ἀρρώστους ἀποθανόντας ἐκ τῆς νόσου ταύτης, οἵτινες ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἔπασχον χολολίθους καὶ αἵτινες πάντοτε μόνον ἀμύλαις παροξυσμοῦς καὶ λίαν μετρίους πόνους ἠτιῶντο· καὶ εἰς ἀμφοτέροις παρετήρησα κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς τῶν σφοδρότατους παροξυσμοῦς, ὅποιοι ἐπέρχονται κατὰ τὴν διέξυδον λίθων ἀνωμάλων. Ἀναλογιζόμενος τὰς προκηθείσας παθολογικὰς καταστάσεις ἐνόμισα ὅτι ἡ σφοδρότης τῶν κατὰ τοὺς τελευταίους παροξυσμοῦς συμπτωμάτων ἐξηγεῖτο μόνον ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς κατ' ἀνάκλασιν ἐνεργείας ὑπὸ τὴν ἐπιβροχὴν σχέσεων, ἀναφερομένων ἐπὶ τῆς ἐπικειμένης ἀποσβέσεως τῆς ἐνεργείας τῆς ζωῆς, δηλ. τῆς ἤδη ἐπαλοῦσης ἄρσεως τῆς ἐπιβροχῆς τοῦ ἐγκεφάλου. Προέτεινα λοιπὸν τὴν χρῆσιν τῶν διὰ χλωροφορμίου εἰσπνοῶν εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις τῶν χολολίθων, μὴ ἀναζητῶν μέτρον τῆς ἀρμοδιότητος τῆς Θεραπείας ταύτης εἰς τὴν σφοδρότητα τῶν πόνων, διότι μοι ἐφάνη ὅτι ἡ ἔνδειξις προήχοιτο καθαρὰ ἐκ τῆς ἐξηγήσεως, ἣν εἶδον εἰς τὰ ἀνωτέρω μνημονευθέντα φαινόμενα.

Καὶ ἐγὼ μὲν αὐτὸς δὲν ἔτυχον εἰσέτι νὰ δοκιμάσω τὴν ἐνέργειαν τῆς Θεραπείας ταύτης, ἀλλὰ πολλοὶ τῶν συναδέλφων μου, εἴτε ἐφαρμόσαντες ἢ ἰδόντες αὐτὴν ἐφαρμολογημένην, ἀνεκοίνωσαν εἰς ἐμὲ, ὅτι τὰ ἀποτελέσματα ἰδικαίωσαν τὴν ὑπόθεσίν μου.

Μεταξὺ τῶν γενομένων μοι ἀνακοινώσεων ἀναφέρονται τινες εἰς παρατηρήσεις, γενομένας πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἄνωθι μνημονευθείσης διατριβῆς μου. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας διὰ τοῦ χλωροφορμίου, ὑπερ μεταχειρίσθησαν πρὸς κατεύνασιν τῶν σφοδρῶν πόνων, κατωρθώθη πρῶτον καὶ ἡ

διακοπὴ, καὶ ἡ μεγάλη ἀραίωσις τῶν παροξυσμῶν, ἐπελθόντων μετὰ μακρὸν χρόνον ὕστερον νομίζω δὲ ὅτι τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα ἐξηγοῦνται ἐκ τῆς ταχυτέρας καὶ ἐντελεστερας ἀπομακρύνσεως τῶν ἐν τοῖς χολαγωγοῖς περιεχομένων συγκριμάτων.

Ὡς ἤδη ὁ Marchal de Calvi παρετήρησεν, αἱ αὐταὶ σκέψεις καὶ ἐπὶ τῶν λίθων τῶν νεφρῶν ἀπαιτοῦσι τὴν αὐτὴν Θεραπείαν.

Δὲν δύναμαι νὰ καταπαύσω τὸν λόγον περὶ τῆς ἐπιβροχῆς τοῦ ἐγκεφαλικοῦ κέντρου ἐπὶ τοῦ νοσηταίου, πρὶν ἢ ἐπιψάσω ζήτημα, εἰς οὗ τὴν πειραματικὴν λύσιν ἀποβλέπω, μεταχειριζόμενος διαφόρους οὐσίας, μάλιστα δὲ τὰς σκευασίας τῆς κινίνης, αἵτινες φρονῶ ὅτι εἶνε αἱ καταλληλότεραι εἰς μετρίασιν ἢ καὶ ἐντελεῖ καταστολῆν τῶν κατ' ἀντανάκλασιν φαινομένων.

Ἐνταῦθα διηγούμαι πρὸ πάντων τὰ γεγονότα, ἅτινα ἀνεκίνησάν ἐν ἐμοὶ τὸ ζήτημα.

Πρὸ 15 ἔτων περίπου εἴρον ἐν τῷ στρατιωτικῷ Νοσοκομείῳ Gros-Gaillon ἄνδρα, ὅστις ἐπιστρέφων τὴν νύκτα εἰς τὸν στρατὸνα κατερρημνίσθη ἐντὸς λατομείου καὶ κατέαξε τὴν σπονδυλικὴν αὐτοῦ στήλην κατὰ τὴν αὐχένα· ἐπέζησε δὲ 4 ἡμέρας. Ἐκ τῆς καταστάσεως τοῦ παθόντος ἔκαμαν εἰς ἐμὲ πρὸ πάντων μεγάλην ἐντύπωσιν ἡ ἐντελεῖς ἀβηρία αὐτοῦ ἀπὸ τῆς πτώσεως μέχρι τοῦ θανάτου, καὶ τοι περὶ τὸν ἀρρώστον ὑπῆρχε μεγίστη ἡσυχία, αὐτὸς δὲ δὲν ἠτιῶτο πόνους, καὶ ἦτο ἐντελεῶς ἡσυχος καὶ ἑμίλει ἔχων πλήρη ἐκυστοῦ συνείδησιν.

Ἐν τῷ αὐτῷ νοσοκομείῳ ὑπῆρχε δωμάτιον περιέχον δέκα κλίνας ἀξιωματικῶν πασχόντων βλεννόρροϊαν καὶ Θεραπειομένων διὰ καταποτίων ἐκ κοπαίου βαλσάμου καὶ μαγνησίας· ἐξ ἀπροσεξίσεως τοῦ φαρμακοποιοῦ ἕκαστος τῶν ἀρρώστων ἔλαβεν ἡμέραν τινὰ πρὸ τοῦ γεύματος, ἀντὶ 20 καταποτίων κοπαίου βαλσάμου, εἴκοσι καταπότια περιέχοντα δύο γραμμάρια θεικῆς κινίνης· μετὰ μεσημβρίαν οἱ ἀρῶστοι ἦσαν ὡς μεθυσθέντες, λίαν ἐρεθισμένοι, καὶ εἶχον ἐμβόας τῶν ὕτων.

Τὸ δειπνον ὑπῆρξε φαιδρὸν καὶ παραχρῆδες· οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν κατεκλίθη τὴν νύκτα διήλθον πάντες· ξύδοντες καὶ περιφερόμενοι· οὐδεὶς ἐκοιμήθη. Τὴν προῖαν τῆς ἐπιούσης ἐφαίνοντο ἔωλοι ὡς μέθυσοι, μήπω ἐντελῶς ἀνανήψαντες, ἀλλ' οὐχὶ καὶ νυπταλέου· δι' ὅλης δὲ τῆς ἡμέρας αὐθάλως ἐκοιμήθησαν. Τὸ δειπνον ἦτο ἡσυχώτερον ἢ κατὰ τὴν προτεραίαν· τὸ ἑσπέρας ἐπαιζαν χερτία· δὲν κατεκλίθησαν ἕως πρὸ τῆς συνήθους ὥρας. Τὴν τρίτην ἡμέραν ἐπανήλθον ἡ συνήθης τάξις.

Σκεφθεὶς περὶ τῶν περιπτώσεων τούτων τῆς ἀπνίας ἐδοκίμασα νὰ διατυπώσω θεωρίαν τινὰ περὶ αὐτῶν· εἴθεα δὲ εἰς ἑμαυτὸν τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἐπιβροχὴ τοῦ ἐγκεφάλου ἐπὶ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ δὲν εἶνε καὶ ἀμοιβαία, ἂν δὲν εἶνε ὁ εἰς βρομιαῆς τοῦ ἐτέρου, ἂν ὁ περιρισμὸς ἢ ἡ διατάραξις τῆς ἐνεργείας τοῦ νωτιαίου μυελοῦ δὲν συνεπάγεται κατὰ τινα εἰσδηλήποτε τρόπον αὐξήσιν τῆς ἐνεργείας τοῦ ἐγκεφάλου.

Τοῦτο εἶνε τὸ πρόβλημα, ὑπερ καταγίνομαι νὰ λύσω διὰ πειραμάτων (Allgem. Wien. med. Zeit. 1870 N° 12).

Γ. Κ.

Συμβολὴ εἰς τὴν Παθολογίαν τοῦ κοκκύτου. — Ὁ Leizgerich ἀνεκάλυψεν εἰς πτύελα πασχόντων βήχα κοκκίτην μύκητας, εἴτινες εἶνε κατὰ πάντα ἕμοιοι πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτοῦ εὑρεθέντας ἐντὸς διφθερειδῶν μεμβρανῶν· οἱ μύκητες ἤσαν ὀλίγοι μὲν ἐν ἀρχῇ τῆς νόσου, πολυπληθεῖς δὲ πρὸς τὴν αὐτῆς· διακρίνονται δὲ ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν διφθερογόνου φλεγμονὴν ἀπαντωμένου ἰδίου, καθόσον δὲν ἔχουσι τάσιν νὰ εἰσχωρήσιν ἐντὸς τοῦ ἴσιου καὶ νὰ καταστρέφωσιν αὐτόν. Ἐάν μστενεχθῶσιν εἰς τὴν τραχείαν κοκκίτην μύκητες, εἴτινες παρήχθησαν ἐκ καλλιέργειας μυκήτων λεφθέντων ἐκ πτυέλων πασχόντων κοκκίτην, γεννῶνται καὶ εἰς τὰ ζῶα ταῦτα τὰ συμπτώματα κοκκύτου μετὰ τῶν χαρακτηριστικῶν παροξυσμῶν τῆς βήχης. Γενωμένης δὲ αὐτοψίας τοιούτων κοκκίλων εὑρίθησαν πλῆθος τῶν μυκήτων ἐκείνων καθ' ὅλας τὰς

ἀναπνευστικῆς ὁδοῦς, καὶ παθολογικαὶ ἀλλοιώσεις τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων, εἴτινες ὁμοιάζουσι πρὸς τὰς εὑρισκομένης εἰς παιδία ἀποθνήσκοντα ἐξ ἐπιπλοκῶν κοκκύτου. Ὁ Leizgerich ἐλπίζει ὁρμώμενος ἐκ θεωρητικῶν ἀρχῶν ἀγαθὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῆς δι' εἰσπνοῶν Θεραπείας· ὡς εἶνε δὲ γνωστὸν, αὐτὴ ἐφηρμόσθη ἤδη καὶ οὐχὶ ἀνωφελῶς, π. χ. ἐγένετο χρῆσις εἰσπνοῶν ἐκ βυρσοδεψικῆς ὕλης καὶ ἐκ βενζίνης, ὡσαύτως ἐφάνη ὠφέλιμος καὶ ἡ διαμονὴ εἰς καταστήματα ἀεριόφωτος. (Virch. Arch. 49, τευχ. 4). Γ. Κ.

Πνευμονικὴ φθίσις· θεραπεία τῶν ἐκ τοῦ πεπτικοῦ σωτήριος συμπτωμάτων, ὑπὸ M. Peter. Παρὰ τοῖς φθισικοῖς ἀπαντᾶ τις δύο εἶδη βηχός· ἡ μὲν, φαινόμενον σωτήριο, ἐπάγει τὴν ἀποβολὴν τῶν ἐν τοῖς βρόγχοις περιεχομένων ὑλῶν· ἡ δὲ, ἀληθὴς γαστρικὴ βῆξ συνέπεια τῆς νοσηρῆς τοῦ στομάχου ἐρεθιστικότητος, προκαλεῖ τοὺς ἐμέτους· ἡ βῆξ, ἢ καταλαμβάνουσα τοὺς φθισικοὺς ἐπὶ τοῦ γέφυματος καὶ ἀποξέριπτου κατὰ τὰς εἰσαχθείσας τροφάς, εἶναι βεβαίως ἀποτέλεσμα τοῦ γαστρικοῦ ἐρεθισμοῦ· τὴν ἀπόδειξιν δὲ ταύτην δίδουσι τῆς Θεραπείας τὰ ἀποτελέσματα, διότι ἀρκεῖ νὰ τροποποιήσῃ τις τὴν γαστρικὴν εὐαισθησίαν, ἵνα καταπαύσῃ συγχρόνως καὶ τὴν βῆχα καὶ τὸν ἔμετον.

Γυνὴ, ἐτῶν 25, εἰσεληύσα τὴν 9 Νοεμβρίου, ἐγένετο φθισικὴ μετὰ τρεῖς τοκετούς· διαταράξεις τῶν πεπτικῶν ὀργάνων ἐπίνεγκον ἄκραν ἀδυναμίαν· ἔπασχε κατὰ τὸν στόμαχον, ἔβηχε καὶ ἐξήκει πᾶσαν τροφήν· παρίστατο ἡ ἐνδειξις νὰ ἐλαττώσωμεν τὴν εὐαισθησίαν τῆς βλεννομεμβράνης τοῦ στομάχου, χωρὶς νὰ τὴν ἀποναρκώσωμεν· πρὸς τοῦτο ἀρκεῖ ἡ χρῆσις μικρᾶς ποσότητος ναρκωτικοῦ αἰουδήποτε ταχέως ἀποβροφωμένου, χρηρηγομένης ἡμῶς ἀμέσως πρὸ τοῦ φαγητοῦ· ἐδόθη μία σταγὼν λαυδάου εἰς κοχλιάριον ὕδατος καθ' ἕκαστον γεῦμα· τὰ καταπότιον δὲν ἤθελεν ἐκπληρώσει τὸν αὐτὸν σκοπὸν, διότι ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑγροῦ εἶναι ταχύτερα, ἢ δὲ

ἀπορρόφῃσι δὲν ἀπικτεῖ προηγουμένην ἐργασίαν ἐπίπουνον εἰς βλεννομεμβράνην εὐκρίσθητον· τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ἐπιγίγνεται καὶ δι' ἄλλων φαρμάκων, οἷα ἡ διάλυσις τῆς μορφίνης.

Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν οἱ ἔμετοι ἐπαύσαν ἑριστικῶς· ἡ ἐδύνη ἐπαύθη, ἡ δυσπεψία ἐπέμεινε· ὁ Κ. Peter ἐπολέμησε ταύτην διὰ μέσου συνήθους εἰς τὴν πράξιν τοῦ Troussseau, καὶ λίαν ἀμεληθέντος ἤδη, ἤτοι τριῶν σταγόνων χλωρυδρικοῦ ὀξέος εἰς ὀλίγον ὕδωρ μετὰ πᾶν γεῦμα. Αἱ πεπτικαὶ λειτουργίαι ἐπανήλθον καὶ τὴν 16 Δεκεμβρίου ἡ πάσχουσα ἐξῆλθεν ἀναλαβούσα δυνάμεις, χρῆμα καὶ εὐφροσύνην. Ἦδη ἔχει καλῶς καίτοι φυματιῶσα.

Παρ' ἄλλῃ φθισικῇ, οἱ ἔμετοι ἀπὸ δέκα πέντε ἡμερῶν ἐπήνεγκον βροθεῖαν ἐξασθένησιν· ἐρηκεγίθησαν δύο σταγόνες λαυδάνου εἰς ὀλίγον ὕδωρ καθ' ἕκαστον γεῦμα· τὴν ἐπαύριον δὲν ἐξήμει πλέον, ἐξηκολούθησε τὴ φάρμακον καὶ οἱ ἔμετοι δὲν ἐπανήλθον.

Τὸ λαυδάνον, εἰς τὴν δόσιν ταύτην, ἐνεργεῖ τοπικῶς διὰ τῆς ἐπαφῆς ἐπὶ τῆς βλεννομεμβράνης τοῦ στομάχου, χωρὶς ν' ἀποναρκώσῃ τὸ νευρικὸν σύστημα· αἱ μεγάλαι δόσεις ἤθελαν συντελέσει εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἐρέξεως καὶ νάρκωσιν τῆς βλεννομεμβράνης, ἀντὶ ν' ἀμβλύνουσιν ἀπλῶς τὴν εὐκρίσθησιν· ἐὰν ἀνάλογοι περιστάσεις συμπέσωσι παρ' ἄλλοις ἢ τοῖς φθισικαῖς, γίνεται ἐπιτυχὴς χρῆσις τοῦ αὐτοῦ μέσου· τρεῖς πάσχοντες ὑπὸ καρκίνου ἔσχον τὴν πᾶσιν τῶν ἐμέτων διὰ τοῦ αὐτοῦ φαρμάκου.

Αἱ γαστρικαὶ διαταραχαὶ λαμβάνουσιν ἐνίστα ἄλλαν μορφήν· νεανίας 26 ἐτῶν, φυματιῶν, καὶ ἀπὸ πενταετίας πάσχων εἰσῆλθε διὰ γαστροφύρικον ὀδονηρῶν καθ' ἑκάστην πρωΐαν ἀπέβαλλε διὰ τοῦ ἐμέτου ὑγρὸν κολλῶδες, διαφανές, μετὰ χυλῆς μεμιγμένον, εἶχε τὴν πέψιν μακρὰν, ἐπίπουνον καὶ ἀναρξίαν· ὁ Κ. Peter ἀνέγραψε δι' ἕκαστον γεῦμα ἑνὸς ξηρίου ὡς ἐξῆς·

- Λάβε ὑπονιτρικοῦ βισμούθου δραχμὰς τρεῖς
- Ὀπίου κόκκους δύο
- Ποίησον ξηρὶς πέντε.

Μετὰ τὸ γεῦμα δύο σταγόνες χλωρυδρικοῦ ὀξέος εἰς ὀλίγον ὕδωρ· ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὁ ἄρρωστος ἐπαύσε νὰ ἐμῆ καὶ ἐχώνευσεν εὐκολώτερον· διέκοψε τὴν θεραπείαν τὴν 7 Μαρτίου καὶ περὶ τὰ τέλη Ἀπριλίου ἀνεχώρησε, λίαν βελτιωθείς· παρ' αὐτῷ, μετὰ τῆς διεγέρσεως τῆς αἰσθητικότητος συνυπῆρχε καὶ διάκρισις ὑπερβάλλουσα τῶν τοιχωμάτων τοῦ στομάχου, ἣτις παρεῖχε τὴν ἐνδειξιν τῆς χρήσεως τοῦ βισμούθου ὡς ἀπορροφητικοῦ μετὰ τοῦ ὀπίου· ἐὰν ἡμελείτο ἡ ὑπερβάλλουσα αὕτη διάκρισις, ἡ ἀνακούφισις ἤθελεν ἐπέλθαι προσωρινή.

Γαστροφύρικα ὀδονηρᾶ, παρὰ γυναικί, ἐθεραπεύθη διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου, ἀλλ' εἰς δόσεις μικροτέρας (ἐνὸς γραμμαρίου βισμούθου μετὰ ἐνὸς πέμπτου τοῦ κόκκου ὀπίου)· ἡ ἐπιτυχία ἐπῆλθε πλήρης· ἀνάγκη τὸ φάρμακον νὰ χορηγῆται ἀμέσως πρὸ τοῦ γεύματος.

Παρ' ἄλλῃ πασχούσῃ ὑπὸ βροχίαν νευραλγίῶν μετ' ἀναρξίας καὶ δυσπεψίας, ὁ Κ. Peter ἀνέγραψε δύο σταγόνες πικροῦ βάμμυτος τοῦ Βουμπιῆ πρὸ τοῦ γεύματος, καὶ δύο σταγόνες ὕδροχλωρικοῦ ὀξέος μετὰ τὸ γεῦμα· μετὰ τινος ἡμέρας ἀνεπτύχθη ὀλίγη ὑρέξις, καὶ ἡ πέψις ἐβελτιώθη· κατόπιν δὲ ἐφ' ὅσον ἀνελάμβανεν ὁ ὀργανισμὸς, ἠλαττοῦντο οἱ νευραλγικοί πόνοι.

Καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἡ μορφή τοῦ φαρμάκου ἔν χροῆσιμος· πολλοὶ φθισικοὶ, ἔχοντες τὴν δυσπεψίαν τῶν ὑγρῶν, δὲν ἀνέχονται τὸ κατάθρογμα τῆς πικρῆς κουκκίας, παρέχον αὐτοῖς ναυσίαν μᾶλλον ἢ ὑρέξιν, ἐνῶ τὸ πικρὸν βάμμα εἰς μικρὸν ὄγκον διδόμενον ἐνεργεῖ συνάμα ὡς πικρὸν καὶ διὰ τῆς στρυχνίνης διεγείρον τῆς μυϊκῆς τοῦ στομάχου ἰσχύος.

Λίαν σπουδαῖον φάρμακον προσέτι ὑπάρχει, τὴ οἰνόπνευμα· παρὰ πινι φθισικῇ διάφορα μέσα ἀπέτυχον· λαυδάνον, μορφίνη, ἐκδόρεια, ἐγγύσεις μορφίνης ὑποδόρσιοι· τότε ἐδόθη τὸ οἰνόπνευμα καὶ ἐξηκολούθησεν μετὰ πλήρους ἐπιτυχίας· ἡ θεραπεία αὕτη ὑπὸ τοῦ Δρ. Trípier συστήθησα ἐπέτυχε, καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτῆς ἀποτελέσματα ἐπέμειναν· ὁ ἄρρωστος ἐξῆλθε, σπουδαίως βελτιωθείς.

Κατά τῆς διχρόσιας, ἐκτός τῶν συνήθων μέσων, ὁ Κ. Ρολιέρ δίδει τὸν νιτρικὸν ὄργυρον, ὅταν περὶ τὴν κλίσιν τῆς νόσου, ἀληθεῖς ἐλκώσεις προκαλῶσιν αὐτὴν· δύνανται τις νὰ φθάσῃ, ὡς ὁ Graves μέχρι 3—5 κόκκων. Ἀλλ' ἡ δόσις ἀπὸ ἐνὸς πέμπτου τοῦ κόκκου, μέχρις ἐνὸς κόκκου εἰς καταπότις ἐπιτυχᾶνει ἀρκούντως νὰ τὴν καταπαύσῃ.

(Journ. de Med. et Chir. prat.)

Περὶ κινδύνων τινῶν κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ βρωμοῦχου ποτασίου εἰς μεγάλας δόσεις. — Ἀφ' ἐνὸς ἢ καθ' ἡμέραν αὐξάνουσα σπουδαιότης, ἣν λαμβάνει ἡ διὰ τοῦ βρωμοῦχου ποτασίου (bromure de potassium) θεραπεία, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ καλυπτασιαζομένη καὶ ἐπὶ μᾶλλον ποικίλλουσα ἐφαρμογή αὐτοῦ, ἀναγκάζουσιν ἡμᾶς ἵνα ὑπαβάλωμεν τοῖς ἀναγκάσαις παραδείγματά τινα χαλεπῶν συμβεβηκότων, ἰκανῶς σπουδαίων, παραγομένων ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ φαρμάκου τούτου, εἰς μεγάλας μὲν ἀληθεῖς δόσεις, ἀλλὰ μὴ ὑπερβαίνουσας τὴν συνήθως ἀναγραφομένην καὶ συμβουλευομένην ἀπὸ τινος χρόνου πρὸς θεραπείαν ἐνίων νευρώσεων· καλὸν εἶναι νὰ προσειδοποιηθῶσιν οἱ πρακτικοὶ ἐπὶ τῆς πιθανότητος τῶν κινδύνων, οὓς συνεπάγουσιν αἱ μεγάλαι δόσεις, ἵνα ἐπαγρυπνήσιν προσεκτικῶς τὰ ἀποτελέσματα, καὶ προφυλαχθῶσιν ἐν ἀνάγκῃ κατὰ τῆς ἐπανόδου αὐτῶν.

Ὁ Κ. Βουλπιανὸς (Vulpian), εἰς ἀνακοίνωσίν του τινὰ ἐνώπιον τῆς Βιολογικῆς Ἑταιρείας τῶν Παρισίων, προσεκάλεσε τὴν προσοχὴν τῶν συναδέλφων του ἐπὶ τῶν γεγονότων, τὰ ὅποια ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ παρατηρήσῃ εἰς Striptiure, καὶ τὰ ὅποια ἀποδεικνύουσιν ὅτι τὸ βρωμοῦχον ποτάσιον εἰς μεγάλας δόσεις, δὲν εἶναι τοσοῦτον ἀβλαβές, ὅσον πιστεύεται ὑπὸ τινῶν ἰατρῶν· πρόκειται περὶ πολλῶν περιστάσεων διαφόρων τοῦ νευρικοῦ συστήματος παθημάτων, παρουσιαζόντων βαρεῖας διαταράξεις, ἐνδεικνυσάσας τὴν χρῆσιν τοῦ βρωμοῦχου ποτασίου εἰς δόσεις ταχέως αὐξανόμενας.

Τὸ πρῶτον παράδειγμα ἐπαρουσίασε γυνὴ πάσχουσα ἀπὸ διεκπέντε ἡμερῶν νευραλγίαν τοῦ ἀριστεροῦ ἰσχιαδικοῦ καὶ μηριαίου νεύρου· ἠσθάνετο πόνους ὑπερβολικοῦς, μηδελίαν ἀνάπαυσιν ἐπιτρέποντας καὶ ἐξαπτομένους εἰς πάσαν ἐπαφὴν. Μετὰ τὴν ἀνωφελῆ χρῆσιν τῶν ἐπιούχων, ὁ Κ. Βουλπιανὸς ἀνέγραψε 4 γραμμάρια βρωμοῦχου ποτασίου, καὶ μετὰ τινὰς ἡμέρας ἔξ' ἀλλ' ἀφοῦ καὶ ἡ δόσις αὐτὴ οὐδὲν παρήγαγεν ἀποτέλεσμα, ἀνέγραψεν 8 γραμμάρια. Πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν χρῆσιν τῶν 8 τούτων γραμμάτων ἡ πάσχουσα ἠσθάνθη καταπτώσιν μεγάλην· δὲν ἠδύνατο νὰ κρατηθῇ ὀρθία, καθημένη δὲ, μόλις ἐπὶ ὀλίγας στιγμάς· ἤλγει κατὰ τὰ παρίσθημα, καὶ ἐδυσκολεύετο εἰς τὴν κατάποσιν· ἡ περὶ ταῦτα χῶρος ἦν ἐξέρυθρος· τέλος ἐπῆλθεν ἀκράτεια τῶν κοπράνων. Πι χρῆσις τοῦ βρωμοῦχου ποτασίου ἀνεστάλη, καὶ ὁ Κ. Βουλπιανὸς ἀνέγραψε τὴν ὀξυκὴν μορφίνην εἰς δόσιν πέντε χιλιογράμμων (ἐνὸς δεκάτου τοῦ κόκκου) καθ' ἡμέραν, ἥτις ἐξήκολούθησεν ἐπὶ δώδεκα ἡμέρας· τέσσαρες ἡμέρας μετὰ τὴν παύσιν τοῦ βρωμοῦχου ποτασίου ἡ ἀσθενὴς ἀνέλαβεν ὀλίγην δύναμιν. οἱ πόνοι, καὶ τοὶ ὀλιγώτεροι τῶν κατὰ τὰς προηγουέσας ἡμέρας, ἠλκτώθησαν ἐπὶ μᾶλλον κατὰ τὰς ἐπομένας, καὶ ἡ γυνὴ ἐξῆλθε μετὰ τινὰς ἑβδομάδας, καλῶς ἔχουσα, ἀνευ πόνων καὶ βαδίζουσα ὡς καὶ πρὸ τῆς ἀσθενείας αὐτῆς.

Ἐπὶ δευτέρου παραδείγματος, τὸ βρωμοῦχον ποτάσιον εἶχε δοθῆ ἵνα πράξῃ τὴν ἔντασιν χερσαίας τινὸς χρονίας καὶ γενικῆς, παρὰ γυναικὶ 63 ἐτῶν, πρὸ δεκαετίας πασχούσῃ· ἀνεγράφη δὲ εἰς δόσιν τεσσάρων γραμμάτων κατὰ νυκθήμερον· μετὰ δύο ἡμέρας ἡ δόσις ἠδῆσθη εἰς ἔξ γραμμάρια, καὶ μετ' ἄλλας δύο εἰς ἑκτὴν, τὴν δὲ ἐγδόκην ἡμέραν εἰς δέκα γραμμάρια (διαλυθέντα ἐντὸς 250 γραμμάτων ὕδατος). Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ ὄρεξις ἐμετρίασεν, καὶ ἡ ἀσθενὴς ἐξῆσθη εἰς βαθμὴν ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ κρατηθῇ ὀρθία· ἐπῆλθε δὲ καὶ ἡ ἀκράτεια τῶν κοπράνων ὡς παρὰ τῆ προηγουέσης. Ἐγένετο ὡσαύτως χρῆσις τῆς ὀξυκῆς μορφίνης εἰς δόσιν βαθμῶν αὐξάνουσαν ἀπὸ 5—20 χιλιογράμμων ἐν τῇ δεκτῇ.

μικτι τοῦ νυχθημέρου· ἡ ἀσθενὴς ἀνέλαβεν ἀτελῶς τὰς δυνάμεις τῆς, καὶ οὐδὲν ὠφελήθη ἐπὶ τῇ χορείᾳ.

Παρ' ἄλλῃ πασχούσῃ ἀπὸ διετίας ἡμιπληγίαν τοῦ δεξιοῦ μέρους τοῦ σώματος, μετὰ ζωνηρῶν πόνων κατὰ τὸ παραλελυμένον τούτο μέρος, τὸ βρωμοῦχον ποτάσιον ἐδόθη κατ' ἀρχὰς εἰς δόσιν τριῶν γραμμαρίων καὶ βραδύτερον τεσσάρων· μετὰ πέντε περίπου εβδομάδας οὐδεμία ἐπῆλθεν ὠφέλεια, καὶ ἡ δόσις κῆ-ζήθη διαδοχικῶς εἰς ἕξ καὶ ὀκτῶ γραμμάρια· πέντε ἡμέρας, ἀπὸ τῆς δόσεως ταύτης παρετηρήθη μεγάλη ἐξασθένησις· ἡ ἀσθενὴς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγερθῆ καὶ νὰ κατακλιθῆ μόνῃ ἢ χρῆσις τοῦ βρωμοῦχου ποτασίου ἐπαυσε, ἀλλὰ κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν εἶχε προβῆ ἐπικρισθῆσις ἢ τῶν πόνων ἐλάττωσις· κατ' ὀλίγον ἡ πάσχουσα ἀνέλαβε τὰς δυνάμεις αὐτῆς, διὰ μῆνης τῆς διακοπῆς πάσης Θεραπείας, ἀποκατασταθεῖσα ὅπως ἦν καὶ πρὸ τῆς χρήσεως τοῦ βρωμοῦχου ποτασίου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς δυνάμεις.

Τελευταίον εἰς νεάνιδα πάσχουσαν βαρσῖαν νόσον τῶν νευρικών κέντρων, (σκήρυνσαι διάχυτον τοῦ νωτιαίου μυελοῦ κατὰ τὰς εἰκασίας τοῦ Κ. Βουλπιανῶ), τὸ βρωμοῦχον ποτάσιον ἔφωρεν ἀνάλογα ἀποτελέσματα.

Ἐκ τῆς παραβολῆς τῶν γεγονότων τούτων, ἐπὶ τῶν ὁμοίων μόνων ὁ Κ. Βουλπιανὸς ἀνέγραψε τοικύτως δόσεις βρωμοῦχου ποτασίου, ἐξάγεται προφανῶς ὅτι τὸ φάρμακον χορηγούμενον εἰς ποσότητα ταχέως ἀξανομένης, δύναται γὰ ἐπιφέρει βαρῆς συμπτώματα, καὶ ἰδίως μεγάλην γενικὴν ἐξασθένησιν· δεικνύουσι προσέτι ὅτι ἡ ἔκσις ἢ βελτίωσις τοῦ διὰ βρωμοῦχου ποτασίου πολεμηθέντος φαινομένου ἐξηγοράσθη εἰς τινὰς περιστάσεις διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων, ἐνῶ εἰς ἄλλας καὶ ἡ ὠφέλεια δὲν ἐπῆλθε, καὶ ἡ πρώτη κατάστασις ἐπεβαρύνθη ἢ περιεπλέχθη διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ βρωμοῦχου ποτασίου· ἐπὶ τέλους ὁ Κ. Βουλπιανὸς ἐξέφερε τὴν παρατήρησιν ὅτι τὸ βρωμοῦχον ποτάσιον ἐν γένει, ὀλίγον χρησιμεύει κατὰ ἀλγηδόνων συνδεδεμένων μετὰ παθήσεων τοῦ νωτιαίου μυελοῦ, ἐπιτυχάνει δὲ καλῶς κατὰ τῆς κεφαλαλγίας.

Εἰς τὰ γεγονότα ταῦτα, διαφορίζοντα ἱκανῶς ἐν τῶν φυσιολογικῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ βρωμοῦχου ποτασίου ἐπὶ τοῦ ὄργανισμοῦ, τὴν ὑποσθενωτικὴν δηλαδὴ ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἐνεργεσίαν, προσθετέον καὶ ὅσα ὁ Κ. Brown-Sequard ὑπέμνησεν ἐν τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ· παρὰ τοῖς ἐπιλαπτικαῖς, οὐκ ὀλίγοις τὸν ἀριθμὸν, τοῖς ὑπὸ τὴν Θεραπείαν τοῦ Κ. Brown-Sequard, ἢ ἐξασθένησις ἐπῆλθε χωρὶς νὰ υπερβῶσι τὴν δόσιν τῶν τεσσάρων γραμμ. κατὰ νυχθημέρον· παρὰ τισὶ δὲ πάλαιον αὐπνίαν, προσέτετι, τὸ φάρμακον ἐφάνη μᾶλλον ἀνεκτὸν, ὡστε ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ τὴν δόσιν τῶν δώδεκα γραμμῶν, ἂνευ δυσχεροῦς τινος ἀποτελέσματος, καὶ τότε τὸ φάρμακον ἐπέδειξε δραστηριωτάτην ἐνεργεσίαν· ὅπου δὲ ὑπάρχουσι φόβοι παραλυτικῶν φαινομένων, τοιούτων, οἷα παρετήρησεν ὁ Κ. Βουλπιανὸς, μετὰ τοῦ βρωμοῦχου ποτασίου χορηγῆται τὴν στρυχνίνην, ἢ τὸ ἀρσενικὸν ἢ καὶ τὴν κινίνην.

(Gaz. des Hopit.)

Ἐπιτυχία τοῦ ἰωδίου κατὰ τῶν διελκυστικῶν περιετῶν· Ὁ Καθηγητὴς Villebrand d'Helsingfort Θεραπεύει τὸν τυφοειδῆ πυρετὸν ἐν ἀρχῇ διὰ τοῦ ἰωδίου. Ἐν τινι ἐπιδημίᾳ τυφοειδῶν πυρετῶν συνανεμίχθησαν μετ' αὐτῶν καὶ πολλοὶ ὑφέσιμοι πυρετοὶ (ἐνδημοῦντες εἰς μεγάλην μοῖραν τῶν μεσημέρινων παραλίων τῆς Φιλλανδίας), καὶ ἐθεραπεύθησαν ὁμοίως διὰ τοῦ ἰωδίου· ὁ συγγραφεὺς ἐξεπλάγη διὰ τὰ καλὰ ἀποτελέσματα τὰ ἐκ τοῦ ἰωδίου, καὶ ἀναφέρει εἰς αὐτὴν περίπτωσιν παρατηρήσεις, ἐξ ὧν ὀκτὼ εἰσι λίαν πειστικαὶ ἕνεκα τῆς βαρύτητος τῶν παραδειγμάτων. Ἴδου ἡ συνήθως ἀναγκασμένη ὑπὸ τοῦ Δρ. Villebrand συνταγὴ:

- Δάβε ἰωδίου γραμμάριον ἓν
- ἰωδοῦχου ποτασίου γραμμ. δύο
- ὑδατος ἀπεσταγμένου γραμμ. δέκα
- Μ. δὸς πέντε σταγόνας ἀνὰ πᾶσαν δευτέραν ὥραν.
- Οἱ ἀπλοὶ καὶ νεκροὶ πυρετοὶ ὑποχωροῦσι συνήθως εἰς τὸν

δεύτερον παροξυσμόν, αἱ ὑποτροπιάσεις φαίνονται ἥττον συχναί ἢ μετὰ τὴν χρῆσιν τῶν σκευασμῶν τῆς κίνου.

(Rev. de Therap.).

Ἐπειδὴ αἱ τοῦ Ιωδίου δοκιμαίαι κατὰ τῶν διαλειπόντων πυρετῶν δύνανται νὰ γείνωσι παρ' ἡμῖν καταλληλότερον καὶ πειστικώτερον εἰς τόπους ἐλώδεις, ὅπου ἐνδημοῦσι καὶ ἐπιδημοῦσι τοιοῦτοι, παρακκλούμεν τοὺς συναδέλφους, τοὺς ἐν Λαμία, Λεβαδεία, Βονίτση κλ. ἐξασκούντας τὸ ἱατρικὸν ἔργον ἵνα ἀναλάβωσιν ἤδη τοιαῦτα πειράματα, ἐν ἐποχῇ μάστιγος, καθ' ἣν ἐπίκειται κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐπιδημία διαλειπόντων πυρετῶν, διὰ τὸ πολύμορον καὶ τὰς πλημμύρας τοῦ ἔσρος. Ἀναγκαῖον δὲ θεωροῦμεν ἢ ἐκθεσεῖς τῶν πειραμάτων τούτων νὰ περιέχῃ καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἱστοριῶν, ἐν αἷς περιληπτικῶς διαγράφονται τὰ οὐσιωδέστερα φαινόμενα, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων συνάγεται τὸ τελικὸν συμπέρασμα ἐπιτυχίας ἢ ἀποτυχίας.

Α. Α.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Οὔτε τοὺς προομιώδεις διαπληκτισμοὺς τοῦ Lisfranc καὶ Volpsea εἰλημονήσαμεν, πλήρεις πικρίας καὶ μίσους ἀμοιβίου, οὔτε εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν ἔπαυσαν νὰ διατελοῦν ἔναυλοι αἱ σαρκαστικαὶ εἰρωνεῖαι τοῦ Ricord ἐπὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους εἰλικρινείας τῶν ἱατρῶν συναδέλφων· ὁ κόσμος μεταβάλλεται καθ' ἡμέραν, ἀλλὰ πᾶσα μεταβολὴ αὐτοῦ, πᾶσα ἐπίδοσις εἰς πρόοδον καὶ ἀρετὴν εἶναι ἀξία σημειώσεως καὶ ἐπαινῶ περιφανοῦς. Ὁ συντάκτης τῆς ἐν Πρισιῶις ἐφημερίδος «Tribune Medical» K. Marchal (de Calvi), ἐκ σεβασμοῦ εἰλικρινοῦς πρὸς τὸν ἀνάματον ἐργάτην τῆς ἐπιστήμης K. Robert de Latour, ἰδημοσίευσεν ἐν αὐτῇ πρώτῃσιν, ἐπιχαλούμενος τὴν ἐπ' αὐτῆς γενικὴν ψηφισθῆσαν τῶν συναδέλφων ἀναγνωστῶν του, ἔχουσαν οὕτως:

«Ὅ,τι σήμερον πρῶττω εἶναι ἀσύνηθες· εἰδίστασα ἐπὶ μακρὸν διότι ἔμελλον νὰ ἐνεργήσω ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ δια-

φερομένου προσώπου· ἀπεφάσισα τέλος πάντων καὶ λέγω πρὸς τοὺς ἀναγνώστας μου: γνωρίζετε τὸν K. Robert de Latour, ἀνεγνώσατε καὶ ἐμελετήσατε τὰ ἔργα του, ὠφελήθητε ἐξ αὐτῶν, καὶ τὰς πρὸς τὴν ἐπιστήμην ὑπηρεσίας αὐτοῦ δὲν ἀγνοεῖτε· ἐγὼ δὲ γνωρίζων αὐτὸν προσωπικῶς διαβεβαίω ὑμᾶς ὅτι δὲν ὑπάρχει ὠραιότερος καὶ εὐγενέστερος βίος· οὐδὲν δύναμαι μόνος διότι, οὐδὲν εἰμί· ἄς ἐνωθῶμεν ἵνα καταρθώσωμεν τὴν εἰς αὐτὸν ἀπόδοσιν δικαιοσύνης· ἐν ἧσιν ὑπάρχουσι τιμητικαὶ διακρίσεις, οἱ ἀξιώτεροι τῶν ἱατρῶν δικαιούνται νὰ μεταλαμβάνωσιν ἀποσταίλατέ μοι τὴν συγκατάθεσιν, καὶ θέλω παραστῆ πληρεξούσιος ὑμῶν πρὸς ὄντινα δέον, ὑπὲρ τοῦ συναδέλφου τούτου ὅστις μετρεῖς πεντηκονταετῆς ἐπάγγελμα ἔντιμον, τοῦ παρατηρητοῦ τούτου, ὅστις ἀνεκάλυψε νόμους ἐν τῇ Παθολογίᾳ, τοῦ ἱατροῦ τούτου, ὅστις κέκτηται πᾶσα, τὰς διακρίσεις προσώπου, πνεύματος καὶ καρδίας· οἱ εἰς τὴν διδασκαλίαν ἐνησχολημένοι ἱατροὶ προτείνονται εἰς παραστρηθῆσαν ὑπὸ τῶν Πανεπιστημιακῶν ἀρχῶν, οἱ εἰς ἄλλας δημοσίας ὑπηρεσίας ὑπὸ τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν. Προταθήτωσαν λοιπὸν οἱ ἀπλοὶ ἐπαγγελματῆαι ὑπὸ τῶν ὁμοίων τῶν· τούτω ἔσεται τὸ πρῶτον βῆμα ἐφαρμογῆς τῆς γενικῆς ψηφισθῆσας πρὸς ἀπονομὴν τῶν ἀμοιβῶν».

Marchal de Calvi.»

Ἄλλεπάλληλοι ἐπιστολαὶ δημοσιεύονται ἱατρῶν μετ' ἐνθουσιασμοῦ συνεπινευόντων· καὶ ἡμεῖς, ἐὰν ἐγνωρίζομεν ὅτι ἡδυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν ἐλάχιστον βῆμα, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν δισταζόμεν νὰ προσαρτηθῶμεν· βεβαίως ὑμῶς θέλωμεν δυναθῆναι νὰ ἐπικροτήσωμεν ἐν τῇ ἐπιτυχίᾳ, καὶ νὰ ἐπωφεληθῶμεν ἐκ τῆς ἀξίας πρὸς μίμησιν πράξεως ταύτης.

Α. Α.

ΠΙΝΑΞ
ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ Η' ΤΟΜΩ ΤΟΥ ΛΕΚΑΗΠΙΟΥ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Μηνιγγίτις ἐγκεφαλονωτιαία επιδημική ὑπὸ Μ.
 Χατζημιχάλη σ. 1

Στατιστικὴ ἀκρωτηριασμῶν τοῦ κατωτέρου ἔκρου
 καὶ ἰδίως τοῦ μηροῦ ἐπὶ τῶν διὰ πυροβόλου κα-
 ταγμάτων ὑπὸ Α. Ἀντωνιάδου σ. 5

Σαρκίωμα τοῦ ἐπιπεφυκότος ὑπὸ Α. Ἀναγνωστάκη.
 Ἠλιόδ; παρὰ νεογενῶ ἀπολήξας εἰς ἴσκιον ὑπὸ Α.
 Ζίωνα σ. 14

Χρήσις τοῦ χλωροφορμίου ἐν τινὶ δυστοκίᾳ ὑπὸ Δ.
 Κόνσολα σ. 16

Ἀνεπάρκεια τῶν κολποκοιλιακῶν στομίων ὑπὸ Κ.
 ἀκλιγιάννη σ. 17

Δερματοσιδῆ; ἔγκος κατὰ τὸν ὀφθαλμικὸν βολβὸν
 ὑπὸ Α. Ἀναγνωστάκη σ. 20

Πρόσκαιρος φράξις τῶν δακρυκῶν σημεῖων κατὰ
 τὴν καυτηρίασιν τοῦ ἄσκου ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ . . . σ. 23

Ἰριδεκτομία ἄνευ ἀπωλείας τῆς φωτομετρικῆς λει-
 τουργίας τῆς ἱρίδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σ. 26

Θεραπεία τῶν περὶ τὸν κερατοειδῆ τραχωματωδῶν
 ἐπαρμάτων ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σ. 28

Περὶ κοραλλίνης καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς
 ὑπὸ Ἀχ. Γεωργαντᾶ σ. 29

Περὶ ρήξεως τοῦ σπληνὸς ὑπὸ Γ. Καραμήτσα . . . σ. 43

Ἐκθεσις τῆς ἐπὶ τοῦ Συμβουλιδαίου διαγωνίσματος
 Ἐπιτροπῆς σ. 52

Γάγγραινα ρηγματωτοῦ πνεύμονος, πυλοφλεβίτις
 ἔμπρηστικὴ μετὰ πολυπληθῶν ἀποστημάτων
 εἰς τὸ ἦπαρ καὶ τὸν σπλῆνα ὑπὸ Χ. Πρετεντέρη.
 Ἰδαντίδες τῶν πνευμόνων καὶ αὐτόματος αὐτῶν ἐκ-
 τῆς ὑπὸ Κ. Χατζίσκου σ. 67

Ἄρρωστος παθῶν ἀναυδίας παροδικῆν ὑπὸ Κ. Στε-

Δείκτων τῶν ἐν Ἀθήναις ἀποθνήσκουσιν. Μην. Δεκέμβριος 1870.

Αἴτια θανάτου.	Ἀριθ. ἀπο- θνήσκόντων	Ἔτος		Ἡλικία ἀποθνήσκόντων										Παρατηρήσεις		
		Ἄρρην	Ἐθλίω	Ἐὰς πρῶτ. ἔτος	Ἀπὸ 1-3 ἔτων	Ἀπὸ 4-15	Ἀνω τῶν 15-30	Ἀνω τῶν 30-45	Ἀνω τῶν 45-65	Ἀνω τῶν 65-80	Ἀνω τῶν 80-90	Ἀνω τῶν 90-100	Ἀνω τῶν 100 ἔτων			
Πνευμονία	12	9	3	4	3	1	7	2	1	1	1					
Βρογχίτις	22	12	10	19	1	1	7	1	1	1						
Ἰνφλουένζα	9	4	5	2	1	1	1	1	1	1						
Ἰνφλουένζα ἐπιδημική	4	3	1	2	1	1	1	1	1	1						
Παρενθετικές	4	3	1	2	1	1	1	1	1	1						
Εγκεφαλομηνιγγίτις	11	8	3	6	1	1	7	1	1	1						
Πνευμ. φεγγαλομηνιγγίτις	7	4	3	6	1	1	7	1	1	1						
Πνευμ. φεγγαλομηνιγγίτις	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1						
Πνευμ. φεγγαλομηνιγγίτις	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1						
Αποπληξία	6	3	3	3	1	1	3	3	3	3						
Μαλάκωνις ἐγκεφάλου	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1						
Αιθέλις ἀνεπάρκεια	3	1	2	3	1	1	3	3	3	3						
Αιθέλις ἀνεπάρκεια	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1						
Διάρροια νοσήματα	19	13	6	4	3	2	2	3	3	3						
Στρατιωτικῶν νοσοκομείων	98	51	37	35	10	16	40	9	6	10	2					

Ἐν Ἀθήναις τὴν 6 Ἀπριλίου 1870.
 Ἐκ τοῦ ἴπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν (Τμήμα Δημοσίου ὑγείας).

Τῶν ἐτῶν ἐκτετα-
 νωμένων

Ἀπὸ τοῦ 150-300 μῶν
 Ἐκ τῶν 35 ἐκτὸς ἔδρα

κούλη σ. 86

Πελλαγοειδή φαινόμενα εἰς οἶνοπότην ὑπὸ Χ. Πρετεντέρη σ. 97

Σχεδίασμα χωρογραφικὸν καὶ νοσολογικὸν τῆς νήσου Σκοπέλου ὑπὸ Δ. Ρίζοπούλου σ. 114

Ταχυτάτη μέθοδος πρὸς θεραπείαν τῶν διὰ πυροβόλου ὄπλου τραυμάτων ὑπὸ Θ. Σωνιέρου .. σ. 140

Ρευματισμοῦ, καρδιακῶν παθήσεων καὶ χορεΐας σχέσις πρὸς ἄλλα ὑπὸ Σ. Μαγγίνα σ. 161

Περὶ χλωράλης καὶ τῆς ἐνεργείας αὐτῆς ὑπὸ Λχ. Γεωργαντζ σ. 181

Λιθίασις, ισοθυρπτική σ. 225

Πειράματα περὶ ἐμβολιασμοῦ καὶ μεταδοτικότητος τῆς ψυματώσεως ὑπὸ Ι. Ζαλλώνη σ. 245

Περὶ τῆς θεραπείας χυλεπῶν τινῶν συμβεβηκότων ἐπὶ τῆς γραμμωσιδῶς ἐξαιρέσεως τοῦ ὑποχύματος ὑπὸ Α. Ἀναγνωστάκη σ. 248

Βῆξ σπασμώδης ἐξ ἐλμινθιάσεως ὑπὸ Λουκᾶ Παπαῖ Ἰωάννου .. σ. 257

Περὶ ἐλευθρίων τινῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ ἐμβολιασμοῦ καὶ περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν δύναται τις ν' ἀποφύγῃ αὐτὰ ὑπὸ Ι. Ζαλλώνη σ. 267

Περὶ ἐπιδημικῆς διφθερογόνου φλεγμονῆς ὑπὸ Γ. Καραμήτσα σ. 289

Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἰώδους κατὰ τῶν διαλειπόντων πυρετῶν ὑπὸ Α. Ζίννη σ. 304

Περὶ ἐπιπλοκῆς διαλειπόντος πυρετοῦ μετὰ κοκκύτου ὑπὸ Γ. Καραμήτσα σ. 307

Ὁ ἐν Τριπόλει ἐξανθηματικὸς τύφος ὑπὸ Α. Ἀντωνιάδου σ. 321

Ἐντερικὴ βουβωνικήλη παρὰ βρέφει θήλει ὑπὸ Α. Ζίννη σ. 356

Σκληρὸν οἶδημα τῶν νεογνῶν ἰαθὲν διὰ τῆς μαλάξεως καὶ τῶν γλιαρῶν λουτρῶν ἐκ χημαμῆλων

ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σ. 357

Ἀποβολὴ μέρους τοῦ μηκυνίου δι' ἱμέτου ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σ. 358

Πυρετὸς διαλειπὼν τριταῖος μετ' ἀφωνίας ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σ. 359

ΜΙΚΡΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ.

Περὶ ἐγκεφαλονωτιαίας ἐπιδημικῆς μηνιγγίτιδος σ. 42, 43, 49, 50, 51, 61, 220. — Ἀερσία τῆς Ἑθρας σ. 47. — Αἱμορραγία ἐκ τοῦ κόλπου βρέφους σ. 50. — Ῥήξις τοῦ σπληνός σ. 51. — Ἐμῦρον ὑδρεγκεφαλικόν σ. 54. — Τέρας διτάμηνον σ. 61. — Ὀστρακιά σ. 62. — Ἀπόστημα τοῦ ἥπατος σ. 219. — Ἀφθονον ἐνάμιον ὑγρὸν σ. 220, 221. — Φλυκταινώδες τῶν νεογνῶν ἐξάνθημα σ. 221. — Ἀνεύρωμα κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὠλετικὴν ἰαθὲν τῇ δακτυλοπίεσει σ. 224. — Βλεννώδηα μετὰ ρευματικῶν παθήσεων σ. 221, 222. — Βρέφος ὑποσπασμωδῶδες μετὰ παραλυτικῶν φαινομένων σ. 248. — Βάμμα τοῦ ἰωδίου κατὰ διαλειπόντων πυρετῶν σ. 355, 356. — Διφθερογόνος φαρμακτικὸς σ. 355. — Ἐξανθηματικὸς τύφος σ. 360.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ.

Πίσις τῶν καρωτίδων κατὰ τῶν σπασμῶν σ. 62. — Κανθαριδικὴ κυστίτις σ. 63. — Θεραπεία τοῦ ἀνθρακος σ. 64. — Νέον ἀντιδραστήριον πρὸς ἀναγνώρισιν τῆς ἰτεΐνης ἐν τῇ νοθευμένῃ κινίῃ σ. 95. — Θεραπεία τῶν σφυλιδικῶν ἐλκῶν διὰ χλωροφορμίου σ. 95. — Ἰατρικὴ Θεραπεία τῆς περιεσφιγμένης κήλης σ. 143. — Θεραπεία τοῦ ἔσθματος διὰ τῆς εὐθιλείας σ. 145. — Τοπικὴ Θεραπεία τῆς ὕμενογόνου λαρυγγίτιδος σ. 148. — Περὶ τῶν ἐκ τερηδόνης τῶν δόδόντων συριγγίων σ. 150. — Νέον μέσον Θεραπείας τοῦ δακρυακοῦ ἔγκου σ. 159. — Πυξίλη ὡς ἀναπληρωτικὴ τῆς κινίης σ. 159. — Καφεΐνη κατὰ τῆς δηλητηριάσεως δι' ὄπλου σ. 160. — Καταπότια τοῦ Κοίου σ. 191. — Ἀντίθεσις τῆς θεικῆς κινίης καὶ δακτυλίτιδος σ. 191. — Ἐρευναὶ τῆς ὑποδερμικῆς μεθόδου σ. 192. — Τὸ ἀνθρακικὸν λίθιον κατὰ τῆς ἀρθρίτιδος σ. 224. — Ταχεῖα ἱκσις πλευριτικοῦ ἐξιδρώματος δι' ἀποχῆς ὕδατος καὶ ὑγρᾶς τροφῆς σ. 310. — Φυσιολογικὴ ἐνέργεια τοῦ φαινολικοῦ ἐξέτος σ. 314. — Ἐγγυσις ἀμμωνίας εἰς τὸ αἷμα

σ. 315. — Συμβολή εἰς τὴν παθολογίαν τοῦ διαβήτου. σ. 316.
 — Περὶ ρινοσκληρώματος σ. 362. — Λύξεις τῶν κατ' ἀντανάκλασιν φαινομένων εἰς ἐγκεφαλικάς παραλύσεις. Αἰμοιθαιότηης μεταξύ νοτιαίου καὶ ἐγκεφαλικοῦ κέντρου σ. 366. — Συμβολή εἰς τὴν παθολογίαν τοῦ κοκκύτου σ. 370. — Πνευμονική φθίσις· Θεραπεία τῶν ἐκ τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος συμπτωμάτων σ. 371. — Περὶ κινδύνων τινῶν κατὰ τὴν χορήγησιν τοῦ βρωμοῦχου ποτασίου εἰς μεγάλας δόσεις σ. 374. — Ἐπιτυχία τοῦ ἰωδίου κατὰ διαλειπόντων πυρετῶν σ. 377.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ. Ἀλεξίου Πάλλη περὶ μνηγγαίου λομοῦ ὑπὸ Ἀχ. Γεωργιανῆ σ. 253.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

Ἀρχαιρεσίαι τῆς ἐν Ἀθήναις Ἱατρικῆς Ἑταιρίας σ. 10, 11, 306. — Συγγραμματα ἀποσταλέντα εἰς τὴν Συμβουλίδειον διαγωνίσμα σ. 10. — Ἐκλογή ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Συμβουλιδείου διαγωνίσματος σ. 11. — Πρότασις τῆς Ἱατρικῆς Ἑταιρίας εἰς τὴν Κυβέρνησιν περὶ ἀπονομῆς ἠθικῆς ἀμοιβῆς εἰς τὴν Κ. Συμβουλίδην σ. 14. — Ἐκδοσις Ἀσκληπιοῦ καὶ ἐκλογή ἐκδοτῶν αὐτοῦ σ. 14. — Ἀποστολαὶ συγγραμμάτων καὶ διερῶν εἰς τὴν Ἱατρικὴν Ἑταιρίαν σ. 50, 350, 219. — Ἀνακήρυξις Γ. Συμβουλίδου ὡς ἐδεργέτου τῆς ἑταιρίας σ. 218. — Ἐπιστολὴ τοῦ Κ. Συμβουλίδου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' αὐτοῦ συστηθέντος διαγωνίσματος σ. 219. — Κανονισμὸς τοῦ Συμβουλιδείου διαγωνίσματος σ. 93. — Ἐγγερὸν Πρωτοβουλίας περὶ τοῦ Συμβουλιδείου διαγωνίσματος σ. 128. — Ἐκλογή ὡς ἑταίρων τῶν ΚΚ. Πλάτση, Ζαλλόνη, Παρασκευᾶ, Λουκᾶ Παπα-Ἰωάννου, Εὐθιολῆ, Τράλαπερ, Μαγγίνα καὶ Παριανέλλα. — Περὶ Σάρας τῆς καστευτοῦ σ. 316. — Ἐπίκλησις Marshal de Calvi ὑπὲρ τοῦ Κ. Latour σ. 378. — Πίναξ ἀποβιώσεων σ. 288, 320, 380.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ Ἰωάννου Ὀλυμπίου σ. 65.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

	σελ.
Ὁ ἐν Τριπόλει ἐξανθηματικὸς τύφος ὑπὸ Α. Λυτωναίου	321
Περὶ ἐπιδημικῆς διφθερογόνου φλεγμονῆς ὑπὸ Γ. Καραμήτσα	339
ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.	
Θεραπεία διαλειπόντων πυρετῶν διὰ τοῦ βάμματος τοῦ ἰωδους ὑπὸ Α. Ζίννη	356
Ἐντερικὴ βουδωνοκλήη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ	356
Σκληρὸν οἴδημα τῶν νεογνῶν ἰσθῶν διὰ μιλιάξεως καὶ χλιαρῶν λουτρῶν ἐκ χαμημῆλων, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ	357
Ἀποβολὴ μέρους τοῦ μηκωνίου δι' ἐμέτου ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ	358
Πυρετὸς διαλείπων τριταῖος μετ' ἀφρονίας ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ	359
Περὶ ἐξανθηματικοῦ τύφου ὑπὸ Γ. Καραμήτσα	360
ΑΝΑΛΕΚΤΑ.	
Περὶ ρινοσκληρώματος	362
Λύξεις τῶν κατ' ἀντανάκλασιν φαινομένων εἰς ἐγκεφαλικάς παραλύσεις. Αἰμοιθαιότηης μεταξύ νοτιαίου καὶ ἐγκεφαλικοῦ κέντρου	366
Συμβολὴ εἰς τὴν παθολογίαν τοῦ κοκκύτου	370
Πνευμονικὴ φθίσις· Θεραπεία τῶν ἐκ τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος συμπτωμάτων	371
Περὶ κινδύνων τινῶν κατὰ τὴν χορήγησιν τοῦ βρωμοῦχου ποτασίου εἰς μεγάλας δόσεις	374
Ἐπιτυχία τοῦ ἰωδίου κατὰ τῶν διαλειπόντων πυρετῶν	377
ΠΟΙΚΙΛΙΑ.	
Ἐπίκλησις τοῦ Marshal Calvi ὑπὲρ τοῦ Κ. Latour	378
Δελτίον ἀποβιώσεων	300
Πίναξ τῶν ἐν τῷ Π'. Τόμῳ τοῦ Ἀσκληπιοῦ περιεχομένων	381

Ἡ ἐτησία συνδρομή ὁρίσθη χρησιμώτερα

Διὰ τοῦ ἐντός τοῦ κοῦτου;..... Νομ. 10.

ἢ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Νομ. 12.

Παρακαλοῦνται οἱ Κ.Κ. συνδρομηταὶ τὸ πλεονέκτουσι τῇ συνδρομῇ αὐτῶν ἐν τοῖς παρόνταις ἔτεσι ἀποδείξουσιν ἢ ἄλλως τὸ καταρτίσασθαι ἅπαντα τὰ εἴδη τοῦ Ἀσκληπιῦν, ἄχρι μέχρι τούτου ἔλαττω.